

Aÿanlad az te Zenth Lelkødeth Ees
feied lehaÿtwan azon te zenth lelkødet
kÿ bochataad ees megh halwan az
viteeznek lanchaÿa altal veveed az te
5 zenth oldaladnak ew sebeeth kerlek vram
isten meltolÿ mastan ees mÿndønkoron
az een lelkømed nalad aÿanlwan tar-
tanod ees meltolÿ az zÿwemeth zere-
tethnek twzewel [al] megh gheriezte-
10 nød ees meltolÿ az een zywembe az
te testødnek ew sebeÿth be nÿomnod
hogh ezoknek mÿatta zertelen gondo-
latokath az een zÿwembøl ky rekezthes-
sek ees ennek vtanna az een eletøm-
15 nek veghen az een lelkømeth az te
zenth kezeidben aÿanlhassam hogh
meltolyad øteth az angyalokkal hel-
høztethnÿ Amen

20 (U)Ram ihesuschristus ky vechernÿe-
nek ydeien Iosephnek altala
az kørøztfarol az ew karÿaÿ kørøzth

spiritum commendasti, et inclinato capite eundem spiritum emisisti, et iam mortuus
vulnus lateris de lancea militis suscepisti, dignare, quaeso, nunc et semper spiritum
meum tibi commendatum habere et gladio caritatis cor meum transverberare eique
vulnera tui corporis imprimere et per haec cogitationes illicitas ab ipso repellere ac
tandem in fine vitae meae spiritum meum in manus tuas commendatum cum beatis
spiritibus collocare. Amen. De secundis vesperis Domine Iesu Christe, qui hora
diei vespertina a Ioseph de cruce deponi et

245
 244
 121
 Iymlad az te zench lillydich
 ferd lchayemum azon te zench lillydich
 py bochnaad tco mugh kulman dz
 vicermt lanchaja alcau vererdaz te
 zench aldabadnat ero sekech selet v-um
 yfen mltoly mastan tcy myndokacon
 dz een lillydich nalad ayankwan taw
 tanod tco mltoly az zyremth zere
 tcynt tcyzemel at mugh ghrvazte
 ngd tco mltoly az een zyrembe dz
 te testdmt en sekech te nyommod
 hogh czokmt myalta zecelen gonde
 latokata dz een zyrembylky tepeztet
 sek tcyemmt ycyuma dz een vlytm
 hnt vegerien dz een lillydich dz te
 zench kezenden dyantkassam hogh
 mltolyad ptech az dnygalokkal avt
 tcyzestny Amn

Nam thusepy py vester'mr
 mt ydren jofestmt altala
 dz tcyzestfald dz en tcyzestfald

Akaral le vetethnÿ Ees az the zomo-
rusagos anÿadtwl ees egeeb baratÿdtol
Sirattataal Kerlek, teged|Engometh
naponkenth ÿozagokban enghegh
5  regbylnom ees aggyad hogh az by-
noketh kykeerth megh fezeiteteel ees
kykerth wgh mÿnth vÿonnan megh
fezeitetol, megh syrathvan ees el
hagwan Eerdomlyelek tegh d az
10 kereztfarol le vennom. ees theghedeth
mykeppen az dragalatos mÿrranak ew
kotholekeeth az een zerelmemnek
karÿay k zze zoroÿtanom. holoth
een zeretom meltoly mÿndenkoron
15 megh maradnÿ Ees meltoly engomet
oriznÿ pokolbely¹ ordoghnek ew
torÿt l hogh se itth se az mas velagon
t led el ne zakadhassak Amen

inter brachia eius recipi voluisti, a matre quoque tua maestissima et aliis amicis tuis
planctus fuisti, fac me, quaeso Ioseph, crescentem in virtutibus quotidie, et da, ut
peccata, propter quae crucifixus es, et iterum quasi in cruce ligaris, plangendo et
deponendo merear te de cruce deponere teque quasi fasciculum mirrhae inter
brachia amoris recipere, ubi digneris, dilecte mi, semper commemorari et me a
laqueis diaboli custodire, ne undique vel hic vel in futuro valeam a te separari.
Amen. De secundo completorio

1 K l n s sz kezd  p. Egyetlen el fordul s.

Ak aal le veeeth my by as the Zema
 zafagos. I myadruel tes egeeb kizarijdel
 Szattawal I erlet: teged engomth
 napontenth ijzagottlan engomth
 vrezoplnom tes aggyad hegh az by
 nosterz futeerth mygh fezeuteerel tes
 futeerth vgh myntos vijonnan mygh
 fezeuteerel: mygh fyrathvan tes el
 ragvann tezeomlyorlek teghyd az
 tezeze fubel le vennis: tes chnglyerth
 myfepan az dragalatos myzranak em
 f. pthplekeeth az ten Zerebmenmyk
 kazyay kozze Zozoj rannom. holoth
 ten Zerecpm multoly myndenkezon
 mygh maudmy tes multoly engomth
 oruzmy potolkeby orozghmyk em
 toxytol orogh seuth se az ma vrelagon
 tobed el m Zabadhasak. Amru

(U)Ram ihesus christus Kÿ kompleta-
nak ydeien dragalatos kenetokkel
akara! megh kenettethnÿ gyolch-
ban ees egeeb lepððoben akara! be
5 takartathnÿ ees te anÿad ees egeeb
baratÿd syrwan temetesre akara! viteth-
nÿ ees el temettethnÿ kerlek teghð
vram isten aggÿad ennekòm hogh draga
kenetokkel teghð megh kennÿelek
10 buzugosagos aieitatossagomnak ees yo
eletomnek mÿatta Gyolchban ees
lepððokben tegð be takarÿalak tyzta-
sagus kewanatomnak ees tÿzta lelkÿ
esmeretomnek mÿatta syrassalak
15 teghðdeth penitencia tartaasnak ees
raytad valo konÿorðletnek mÿatta
ees hordozÿalak karomon zeretebol
ees alazatossagbol zarmazotth mÿvel
kodethnek mÿatta ees temesselek
20 el theghedeth az en zÿwembe gÿakor-
ta valo megh emlekðzethnek myatta

Domine Iesu Christe, qui hora completorii aromatibus ungi et condiri ac sindone et aliis linteis involvi et ligari, matre quoque tua et aliis amicis tuis lamentantibus ad sepeliendum portari et sepeliri voluisti, da mihi, quaeso, ut te aromatibus ungam propter ferventem devotionem et bonam conversationem sindone et linteaminibus te involvam per mundam affectionem et conscientiae puritatem lamenter lacrimis paenitentiae et compassionis, portemque brachiis caritative et humilis operationis, et sepeliam te in corde meo per iugem recordationem et memoriam,

247
243
122
 Nam ihu xpi. In completa
 nat ydrien dragalato stem tochtel
 Akasal migh temmeten my gijoch
 kan vry egeeb te godden akasal te
 takutaten my ey te amjad vry egeeb
 kulaijd sywan tem tesse akasal vrecht
 mij ey te temmeten my kerlek tegh
 vram yden aggjad tumbum hough draga
 tem tochtel tegh migh temmeten
 bingofagos amiatof agomnat ey yo
 elatomnt mijatta Gijochkan vry
 te godden tegh te takavjalat tyzta
 fagustemmatomnat ey tyzta ltkij
 fmirkepmnt mijatta syrasalat
 tegh dith penitencia curraafnat ey
 zayend valo kimporeturk mijatta
 ey kordozjalat fatomon zereetel
 ey alazatoff agbol 3 armazoth mijoch
 koderant mijatta vry temstelt
 et theghdeth az en zjwembe gijoch
 ta valo migh tuletzetent mijatta

Hogh een ees teneko(t)dh el teme-
totth te veled eerdömlyek ýwthnÿ
az fel tamadaasnak dychöseghere Amen

5 {D}icheretöketh ees hala adasokath
adok teneköd örö(k) mÿndönhato
Jsten az een terömtösömnek ayan-
dekÿrol kyben enneköm meltalan
10 zogalo leanyödnak testöt ees lelköth
attaal Ees engömeth az te hasonlatos-
sagodra ees zemeliedre terömteel
ekösön. Ees kereztyenöknek közybe
zamlalal Az een öth erzekönseghÿm-
15 be ekösön ees telyesön zerzeel, mÿn-¹
oktalan terömtött allatoknak fölötte
helhözteteel az te zenth angyalodath
mennÿorzagbol mestörwl ees
zolgawl neköm adaad ees engömet
20 naponkeenth veetközoth ees az te

ut et ego tibi consepultus pervenire tecum merear ad resurrectionis gloriam. Amen.
(HA 1572) Tibi ago laudes et gratias . . . ² de beneficio meae creationis, in quo mihi
indigno famulo tuo N corpus et animam contulisti, et me imaginis tuae similitu-
dine decorasti . . . Me non bestiam . . . sed creaturam rationalem, aeternae
beatitudinis . . . capacem fecisti . . . sanctum angelum tuum de caelis mihi in
magistrum et ministrum tuum tribuisti, et me quotidie peccantem, et

¹ A szó folytatását elfelejtette a scriptor a következő sorban kiírni (*dön*).

² A magyar szövegben a megszólított: *örö(k) mÿndönhato Jsten*; a latin szövegben a megszólított (ezt kihagytuk): *o summa sanctissima et individua Trinitas*.

Dogh een ruy tenekody el tem
 toth te veled aridomlyk ywot gny
 dz fel tamaduasnat dy chpste ghyre . amr

Duchere toth euy hula . adofokath
 adok tem toth ozoftingrudyntrato
 Jhen dz een tezomtesomrte dyan
 Orkywol tyben emrkom unltalan
 Bogalo leamyodnak teftot euy . wlygty
 attaal euy enqpmth az te hafonlatof
 fagodea euy . zem . hada . tezomteel
 etofon euy . fereztynokmek . pozybe
 zamlatat dz een pch ezrtomseghym
 te etofon euy . telnyfon . zezzeel . myn
 oktalan . tezomteel . allatofnak . folotte
 helthozeteel . dz te zenth . dnygaladaty
 mrunyorkagool . mstozwol euy
 zolganwl . mstom . adaad . euy . enqpmnt
 naxonteench . vaxthozoth . euy . az . te

245
123r

Parancholatodath megh tōrōōth
megh nem gōtreel hanem ergal-
massaghal enghōmeth magam megh
feddeesre varal kegesen megh hywal
5 malaztoth eerdōmomnekyl adaal
az eletoth ees ergalmassagoth kyth
az te valaztottydnak őrōktōl fogwa
zōzzel ennekōm ees ighereed Mely
adomanyōkeerth ees ayandekokeerth
10 Felsegōs isten legen dichereth ees
dichōseegh tenekōd mýnd őrōkkōl
őrōkke Amen

15 (O)Jhesus kristus tegōd zeretōk-
nek őrōk edōsseghe mýndōn
erōmeth felýwl mulando
vigasaagh ees kewanath
Býnōsōknek iduōsseghe ees ze-
20 retōie ký the genýerōseghed mondod

mandata tua transgredientem non vindicasti, sed misericorditer per immensam bonitatis tuae patientiam ad emendationem expectasti, et benigne revocasti, gratiam sine meritis tribuisti, et vitam aeternam promisisti, quam tuis electis praeparasti. Pro quibus omnibus donis et beneficiis tuis sit tibi . . . ¹ laus et honor, decus et gloria per infinita saeculorum saecula. Amen. (HA 1520) O, Iesu Christe, aeterna dulcedo te amantium iubilus excedens omne gaudium et omne desiderium, salus et amator peccatorum, qui delitias tuas testatus es

¹ A kihagyott (mert eltér a magyar szövegtől) megszólítás: o summa sanctissima et individua Trinitas.

244
245
120

Na anholatodath migh torgoth
migh nrim gotterl ham m' eagal
massaggal enghomrth magam migh
feddeese vreal tegefen migh hynnal
malaytoch eridomommtul adaal
az elcloch cyz riyal massagoth fynth
az te valaytochyd nak poptopol fogwa
poppel tunkom cyz igherad Nely
idomamypker:th cyz dyand: kotv:th
felf: goplyten legen dieher:th cyz
dieh:stagh tem:pad mynd poptopol
poptol Amen

Ihesus kristus tegod zerecot
mt popt edyffegere myndon
ez m:th fely:pl mulando
vicyfaugh cyz fernanats
dy:ns:st:mt idyffegere cyz ze
se:pir f: h: the gemer:se:ger:nd monder

Embørøknek fyawal lennÿ Embørøk-
eerth embørre lool yðonek vegheben
Emlekøziel mÿndøn gondolatÿdrol ees
melseghos zomorwsagodrol kÿketh
5 embørj testben zenvedeel, idwessegos
kenod ideienek eløtte Emlekøziel
megh az banatrol ees keserysegrøl
kÿth lelkødben tennen magad valwan
zenvedeel Mÿkron vtolso vacho
10 ran taneÿthvanÿdnak te testedeth
ees verødet adaad ees labokat megh
mosaad ees edosøn ewketh vigaztal-
wan ønekÿk rokonvalo kenodath
eløue megh mondaad Emlekøziel
15 az rezketegsegødrøøl kÿketh te genÿe-
ry testødben kereztfanak kennÿa
eløth zenvedeel Mÿkron harom
ÿmadaaagh vtan ees verøsverød
vtan tulaÿdon thaneÿvanÿodmÿa
20 el arultatolwala ees valaztotth

esse cum filiis hominum, propter hominem homo factus in fine temporum. Memento omnis praemeditationis et intimi maeroris, quem in humano corpore instituisti¹, instante saluberrimae passionis tuae tempore in divino corpore praordinatae. Memento tristitiae et amaritudinis, quam in animae teipso testante habuisti, quando in ultima cena discipulis tuis corpus et sanguinem tuum tradidisti, pedes eorum lavisti, et dulciter eos consolando imminentem passionem praedixisti. Memento tremoris², angustiae et doloris, quem in tuo corpore delicato ante passionem crucis tuae pertulisti, quando post trinam orationem et sanguineum sudorem tradebaris a Iuda, discipulo tuo, et ab electa

¹ HA 1572 és NS: sustinuisti.

² HA 1572 és NS: omnis timoris.

Embayok mit fjanual tening Embayok
 weth Embayok lopl indwet begreben
 emlekuzul mijnden gondelaydeal ey
 mlfegriest zomomfagodzol pyketh
 embayok teppen zewrdeet idwestegap
 kenod idewerk elotte emlekuzul
 migh ay banatrol eet tezezysegap
 fytte leltodden temen magad wilham
 zewrdeet Mytkozon voolso puchq
 zan tamytexumyduak a testiedeth
 ey vrypdeet aduad ey labokat migh
 mofaad ey edyfon ewteth magad
 vran puykyp zokomualo kenodith
 elow migh mondaad emlekuzul
 ay zebetezsegapzol pyketh te genye
 zey a fiodden te zeffamat tening
 eloth zewrdeet Mytkozon halom
 ymadfaagh vran ey vrypvezyd
 vran tulayden thamyxumyduak
 el. Arulacothuala ey vrypzetth

Neped mÿath megh fogtatovala
harom bÿro mÿath hamÿssan iteelte-
tolvala valaztoth varosban hwsueth
idøben testødnek veraglo ÿfÿwsaga-
5 ban artatlanul karhoztatolwala
hwzattatolvala tazigaltatolvala ha-
gÿaptatolvala tulaÿdon ruhadbon
foztatolvala, ÿdegøn ruhakkal ru-
haztatolvala Nÿyakaztatolvala nÿa-
10 kon chapassokkal ees archulchapasokkal
verettetøl vala, Ozlophoz køtøztetøl
vala, Ostoroztatol vala, tøviskorona
val koronaztatol vala, Naddal agÿon
verettetøl vala, ees zamtalan patwa-
15 rokkal zagattatol vala, Kerlek ez
eløøl mondoth kenÿdnak kÿketh kerez-
fanak eleÿn vallal emlekøzetÿerth
Aggÿad nekøm bÿneÿmnek bochanatÿath
Ha<la>lomnak eløtte zÿvemnek bÿzon
20 tøødelmeeth tÿzta gÿonasth mel-
tanvalo eleghtetelth Ees mÿndøøn
bÿneÿmnek bochanatÿath Amen

gente capiebaris, a falsis testibus accusabaris, a tribus iudicibus iniuste iudicabaris, in electa civitate in Paschali tempore, in florida corporis iuventute innocenter dam-
nabaris, veste propria exuebaris, vestibus alienis induebaris, colaphizabaris, oculis
et facie velabaris, alapis caedebaris, ad columnam ligabaris, flagellabaris, spinis
coronabaris, arundine in capite feriebaris, et innumerabilibus aliis calumniis lacera-
baris. Da mihi, quaeso, ob memoriam harum ante crucem tuam passionum veram
ante mortem meam contritionem, puram confessionem, dignam satisfactionem, ac
omnium peccatorum meorum remissionem. Amen.

254
 245
 724
 Næpæd myath mugh foghtacolaile
 Anom byrommyath crannissim ite lte
 colwala vallaiztoch vurestun brosfurth
 idobon testodint veragto isynfuga
 ban astattanul farhoztatolwala
 cyuzatcolwala caygrolentolwala ha
 puzatcolwala talandon zuphadon
 foghtatolwala ydeggh cubhukal in
 craghtatolwala Nijabuzatcolwala mya
 ton chapsokkal ey achulchapsokkal
 vortetcol wala Oztaptoz koptetcol
 wala oftoozatcol wala tpeffkorona
 wal koronazentol wala Naddal agipin
 vortetcol wala ey zimmulan panna
 ofkul zagnatcol wala Eredop ez
 elpl monoch kempnat fytch kocz
 fanat eteyn vallial einktozetijezch
 Aggyud ntkem bymyunt bochmanat
 17. Nommak clotte zgwemnt byzon
 tpepdelmureth tizze cyonasth mæ
 tanwala eteghtetelth ey myndon
 bymyunt bochmanatth Amry

(O) Jhesus Angyaloknak Býzon zabad-
saga genýerwsegnek para-
dichoma Emlekøziel megh az iedes-
røl ees irtozasrool kýth zenveczvala
5 Mýkron mynd the ellenseghyd mý-
kenth erøs orozlanok teghødeth kørnýwl
foganak ees haý nyeuesøkkel pøg-
døsesøkkel kørømløsøkkel ees egeeb
hallatlan byn(e)økkel tegød edes *christus*
10 *ihesus* zomorwytanak ees myndøn
ghen(i)ýet bezeddel keserw verese-
gøkkel kemen kenokkal vram *ihesus*
kykkel teghødet mýndte ellenseghyd
illetenek Kerlek teghødeth o *ihesus*
15 *christus* hogh mench megh enghømeth
mýndøn ellenseghýmtoł lathatok-
tol es lathatatlanoktol ees aggyad
ennekøm te zarnadnak arnyeka
alatth te ýdue(g)sseghødnek oltalmath
20 Amen

O, Iesu, vera libertas angelorum, paradisus deliciarum, memento maeroris et hor-
roris, quos sustinebas, cum omnes inimici tui, quasi leones ferocissimi te circum-
steterunt et colaphizationibus, conspuitionibus, unguationibus, ceterisque
inauditis poenis te molestaverunt, et per omnia contumeliosa verba, durissimaque
tormenta, Domine Iesu Christe, quibus te omnes inimici tui afflixerunt, deprecor, ut
liberes me ab omnibus inimicis meis visibilibus et invisilibus, et dones me sub umbra
alarum tuarum protectionem salutis aeternae invenire. Amen

ihuy. Inghyalotnak vizon halad =
 saga gemerwofegm fpaue
 Duchoma emlekozul magh az iede
 zel egy utozafuot futh zemerzula
 Mytozon mynd tar ellenfeghyd mij
 fench czob ozolanok teghpedet hazny
 fganak egy haz nyem fottel ppa
 dsefottel kozmlofottel egy egard
 alkattan bymptel tegpd egy xpus
 ihuy. Zomozwytamak egy myndon
 gorenijet bezeedtel feseu beese
 gottel kemm fenokkal vram ihuy
 fottel teghpedet mynd te ellenfeghyd
 elletemp Erlet teghpedet o ihuy
 xpus hogh mureh nught nghymet
 myndon ellenfeghympol laraot
 tol es latoratlandkot egy aggyud
 emptom te haznadnak dznyka
 alath te yduwseghymk oltalmath
 Amm

(O) Jhesus vilagnak gýaratoýa zý-
veknek edösseghe elmeeknek
[nek] nagh lassusaga kých sem egh
merteek igaz kereksegghelel megh
5 nem meerheth kých földeth arazodban
be rekeztöd Emléköziel keserw kenodrol
ees zerelmedröl kých zenvecz vala
io ihesus mýkron zenth kezeideth kerez-
fahoz tompa zegghelel elezteeb be ze-
10 ghezeek ees te genýerw labaýdath
altal furak merth nem valaal illendö
ö akaratýoknak, sem teghöd illelný
meltok valanak. serelmet serelmedre
te sebeidnek adanak ees olý kegotle-
15 nyl hwzának ees kýchfezeitenek kerez-
fanak hozýaban ees zelere hogh
mýndön te taghydnak ýzý el ferölnek¹
vala keerlek teghödeth keges ihesus
edös christus. Ez zenth ees keserw kerez-
20 fan valo zerelmednek nýomorw
sagaerth hogh aggýad enneköm. te

O, Iesu mundi fabricator, quem nulla dimensio vero termino metitur, qui terram palma concludis, recordare amarissimi doloris tui, quem sustinebas, cum sanctissimas manus tuas ad crucem obtusis clavis primo affixerunt, et ad perforandum delicatissimos pedes tuos, cum non esses conveniens voluntati eorum, dolorem super dolorem vulneribus tuis addiderunt, et ita crudeliter distraxerunt et extenderunt in longum et latum crucis rite, ita ut dissolverentur compages membrorum tuorum. Deprecor te per huiusmodi sacratissimi amarissimique in cruce doloris memoriam, ut des mihi

¹ Tévesen *el serölnek* helyett.

- 5 (O) Ihesus mennÿeÿ orws Emle-
koziel az faÿdalmrol, sebokrøl
Ees serelmrøl kyth kereztfanak ma-
gassagan Akaztofara emeltetven
zenvedeel mÿndøn taghÿdban el
10 zakadozwan kÿknek ereie igaz
allasban eggÿk sem maradothvala
Vgh hogh semegh serelm te serelm-
edhöz haso<n>latos nem leletyk vala
Merth talpadthwl tetedyglen nem
15 vala te benned eghesseegh ees tahath
mÿndøn serelmed el feledwen
atyadath elenseghyderth. kegÿöşön
ymadad az mondvan atÿam bo-
chassad megh nekÿk merth nem
20 tuggyaak mÿth teeznek Eez ergal
massagodeerth ees ez zerelmednek
emleközetyerth enghegyed nekøm

timorem et amorem tuum. Amen. O, Iesu, caelistis medice, recordare languoris, livoris et doloris, quos in alto crucis patibulo levatus passus es in omnibus dilaceratis membris tuis, quorum nullum in suo statu recte permanserat, ita ut nullus dolor similis tuo dolori inveniretur, quia a planta pedis usque ad verticem capitis non fuit in te sanitas, et tunc dolorum omnium immemor, Patrem pro inimicis pie exorasti dicens: „Pater, ignosce illis, quia nesciunt, quid faciunt.”¹ Per hanc misericordiam et ob memoriam illius doloris concede,

¹ Lc 23,34.

251
126r

Kegyos ihesus christus, hogh te keserw
kenodnak eez emlekøzetÿ legyon
nekøm mÿndøn Bynømnæk bocha-
natya Amen

5

(O) Jhesus ørøk fenøssegnæk tÿkøre
Emlekøziel az zomorwsagrol
kyth vallal mÿkorth te nagsagodnak
tykørebe megh nezeed. te valaztottyd-

10

næk, kenaÿdnæk erdøme mÿatth
øduø(r)zwlendøknek øduøzoletiketh
ees gonozoknak halalatlansagoknak
mÿatta karhozatÿokath Kywel
mÿnekønæk el vezteknek ees keetøø

15

bynøøøknek tahath kenÿerwleel
ees ielønßen az ergalmassagodnak
mÿatta kÿth a kereztfan teghød
vallo tolwaÿnak eezth mondwan
Ma velem leez paradichomba

20

Kerlek teghødeth keges christus hogh
teegh eenen velem ees ergalmassa-
goth en halalomnak ideien Amen

ut haec memoria passionis tuae amarissime sit omnium peccatorum meorum plena remissio. Amen. O, Iesu, speculum caritatis¹ aeternae, memento illius maeroris, quem habuisti, quando in speculo serenissimae maiestatis tuae conspexisti praedestinationem electorum tuorum per merita tuae passionis salvandorum et reprobationem malorum in multitudinem damnandorum, et per abyssum miserationis tuae, qua nobis perditis peccatoribus et desperatis tunc condoluisti, et praecipue quam latroni in cruce exhibuisti dicens: „Hodie mecum eris in paradiso.”² Rogo te, pie Iesu, ut facias mecum misericordiam tuam in hora mortis meae. Amen.

¹ Comp: speculum claritatis.

² Lc 23,43.

255
251
126
K. Aggyaf. elus. xpus. hoch. te. kess. em.
fenoldnak. ez. emlekezetij. hgyon.
m. k. m. y. n. d. y. n. g. m. m. k. k. e. c. h. a.
n. a. t. y. a. d. i. m. n. u.

Ihu. x. p. s. t. f. e. n. o. s. s. t. y. m. k. t. y. t. o. z. e.
E. m. l. e. k. e. z. e. t. i. j. a. z. z. o. m. o. v. o. s. l. i. g. i. o. l.
p. u. t. h. v. a. l. l. a. l. m. i. s. t. e. t. z. t. e. n. a. g. s. a. g. o. d. n. a. t.
t. y. t. o. z. e. b. e. m. i. s. t. e. t. z. t. e. v. a. l. a. z. t. e. t. t. i. d.
n. a. t. k. e. n. a. y. d. n. a. t. j. e. d. o. m. m. i. s. t. e. t. z.
o. d. u. o. z. v. e. l. e. n. d. o. k. m. k. o. d. u. o. z. o. l. e. t. e. t. e. t. h.
e. z. g. o. n. o. z. o. k. n. a. t. h. a. l. a. l. a. t. t. e. m. s. a. g. o. d. n. a. t.
m. i. y. a. t. t. a. f. a. c. h. o. z. a. t. i. j. o. f. a. t. h. k. i. n. v. e. l.
m. i. s. t. e. t. z. t. e. v. i. z. e. t. e. k. n. a. t. r. e. z. f. e. r. p. e.
h. y. n. o. s. o. k. n. a. t. t. a. h. a. t. z. k. e. m. e. z. v. e. l. e. l.
e. z. v. e. l. e. m. m. a. z. v. i. g. a. l. m. a. s. s. a. g. o. d. n. a. t.
m. i. y. a. t. t. a. f. i. j. e. t. h. a. f. e. z. z. e. f. e. u. t. e. g. h. e. d.
v. a. l. l. o. t. a. l. m. i. y. n. a. t. t. y. t. h. m. o. n. d. r. a. m.
M. a. v. e. l. e. m. f. e. z. z. p. a. l. a. d. i. c. h. o. m. b. a.
E. r. l. e. k. t. e. g. h. e. d. e. t. h. f. e. g. y. x. p. u. s. h. o. c. h.
t. e. r. g. h. e. e. n. v. e. s. t. r. u. m. x. p. i. v. g. a. l. m. a. s. s. a.
g. o. t. h. e. n. h. a. l. a. l. a. m. n. a. t. v. e. i. e. n. d. i. m. n. u.

(O) Jhesus zeretø kÿral ees mÿndø-
nøstøl kevanatus Baraath Em-
lekoziel banatodrol kyth vallal
mÿkoron mezeitelen ees nÿawalÿa-
5 swl a kerez<t>fan fyggheel ees mÿn-
døn te baratÿd ees esmeroyd te elle-
nød allapanak senkÿth teghod vigaz-
taloth nem lelz vala Edes ihesus hanem
chak te zeretø zyledeth lelkenek
10 keserwsegheben te melletted hÿw-
segghel allotth kÿth te taneytwa-
nÿodnak aÿanlaal Eezth mondvan
Azzonÿallath ÿme te fyad az taneÿt-
vannak kedyglen, ÿme te anÿad
15 Kerlek teghedeth keges christus ez banat-
serelmenek terhe mÿath, kÿ tahat
ew lelkeeth alta iara hogh kønÿø-
rwl en raytam myndøn banatÿm
ba ees getrelmembe testiekbe ees
20 lelkÿekbe Ees aggÿad een nekøm

O, Iesu, rex amabilis, unice amice totus et desiderabilis, memento illius maeroris, noti tui adversus te steterunt, et nullum consolantem inveniebas, sed solum dilectam genitricem in amaritudine animae suae tibi fidelissime astantem, quam discipulo tuo commendasti dicens: „Mulier, ecce, filius tuus”,¹ et ad discipulum: „Ecce, mater tua.”² Rogo te, pie Iesu, per gladium doloris, qui tunc eius animam pertransivit, ut compatiaris mihi in omnibus tribulationibus et afflictionibus meis corporalibus et spiritualibus; et da mihi

¹ Io 19,26.

² Io 19,27.

Inu. Zerep tycaal ty mynde
 noffel te vanatuy vawaaty em
 katoerl kamatoelol tyts vallal
 mytozon myzeitelon ecy nyawala
 frol atreafin fyggeel ty myn
 don te basaty d'at efmroyd te elle
 no d allapanat sentijth teghad vng
 taloth m m l'kz v'ala edy ihuy h'um
 chak te zerep zykedeth l'k'ent
 f'etw'feggeben te m'le'ed' h'uy
 feggeel a'looth tyth te tam'erna
 myodnat myanlaal tyth mond'om
 d'z'omjallat' ynn te f'pad d'z' tam'et
 v'annat' k'ed'ig'len ynn te d'nyed
 f'v'el'k' teg'ed'eth f'eg'et x'p'uy 13 kamat
 f'ezel'm'm'k' te'br my'ath ty tab'at
 ew l'k'eth alta u'za h'ogh f'om'p
 zw'el en z'ant'ym myndon kamat'ym
 ba' ecy g'et'el'm'm'ly f'et'w'k' e'f
 l'k'et'k' ty ag'g'ed' em m'kam

te Vigaztalasodath mýndõn
banatomnak ydeien Amen

(O) Jhesus zýveknek edõsseghe elmeek-
5 nek nagh kewansaga az eczet-
nek ees merõgnek keserõsegheerth
kyth mý eertõnk halalodnak ideien
zenvedeel ees kostolal Enghegyed
ennekõn te zenthsegõs testõdeth ees
10 verodeth hozyam vehethnõn. een
lelkõmnek orwssagara ees vigaz-
talasara Amen

(O) Jhesus ký wagh merhetetlen
15 kegõssegnek kwtha ký mel-
segõs zeretethnek aieitatossagabol
kereztfan mondad zomehozom Em-
bõri nemzethnek õduõssegheeth
Keerlek Gheriezied kegelmes *christus*
20 mý kewanatonkath mýndõn
tõkelletoõs dologra ees testý

consolationem in omni tempore tribulationis meae. Amen. O, Iesu, dulcedo
cordium, ingensque suavitas mentium, per amaritudinem aceti et fellis, quam pro
nobis sustinuisti et degustasti in hora mortis, concede nobis corpus et sanguinem
tuum digne percipere ad remedium et consolationem animarum nostrarum. Amen.
O, Iesu, fons inexhaustae pietatis, qui ex intimo dilectionis affectu in cruce dixisti:
„Sitio”,¹ scilicet salutem humani generis, accende, quaesumus, nostrum desiderium
ad omne opus perfectum et

¹ Io 19,28.

257
252
124
te Un igar calaf adath mynden
banatomnat ydwen Amn

thuy zynck mē idost gey elinck
hnt nagh te manflaga dy edye
mē ay mē zynck te kōst gheerth
fynch my gztout halalodnat iden
zenwēdel ay kōstful tughrgyrd
tunm by te zench segos tste dth ay
vriodeth hozyam vchitzuon een
lthomnk orossagwa ay vage
calaf. wa Amn

thuy by nagh myndweten
kōst gey mē kōstha by mē
kōst zycht mē kōst orossagabul
kōst fē mōndid zom hozyom t m
kōst mē zycht mē orossagabul
fē vchē kōst zycht mē kōst xpy
my kōst mē kōst mē kōst
kōst kōst orossagabul ay ay

Keuanathnak Zomehsagaath
ees ez velaghÿ zeretethnek buzgo-
saga<a>th mÿndõnõstõl megh hÿwõhed
ees megh olchad Amen

5

(O) Jhesus kÿrally erõ ees [me] elme-
beli nagh vigasaagh Emlékõziel
nÿomorwsagodrol ees (z)serel-
medrõl kÿ zenvedeel Mykoron

10 halalnak keserwsegheerth ees sidok
nak (e)õrõleseerth sok kõnw hulla-
tassal magadath atÿa istentõl el
hagyothnak kealtad ezth mondwan
een istenõm een istenõm mÿre ha-

15 gÿal el enghometh Eez nÿomorw-
sagodeerth teghodeth io ihesus kerlek
hogh een halalomnak nÿomorw-
sagaban ne hagg h el engõmeth
een vram isten Amen

sitim carnalis concupiscentiae et aestum mundanarum dilectionum in nobis penitus refrigera et extingue. Amen. O, Iesu, regalis virtus, iubilusque mentalis, memento angustiae et doloris, quem passus es, quando prae mortis amaritudine et Iudaeorum insultatione, cum magna voce te a Deo Patre derelictum clamasti dicens: „Deus meus, Deus meus, ut quid me dereliquisti”.¹ Per hanc angustiam peto te, ut in angustiis mortis meae non derelinquas me, Domine Deus meus. Amen.

¹ Mt 27,46.

Eruanatqnat Donnhsagaath
 ey ez vrelaghye pzeteth mē buzgo
 sagatq nymōnōstpl mēgh hymōnōst
 ey mēgh olcōad Amm

Thuy kyegly ey ey mō vlm
 bel nagh vīgafāagh tēnk hōgn
 nymōnōstpl ey hōgn
 mōdōl ky zēnōdōl Nymōnō
 halalnāt kē sēy sēgōstōth ey sōdōk
 nat sōpōstōth sōt kōny hōllā
 tassal magadōstōt aya yfēnōpl el
 hōgnōstōnat kēaltad vīth mōndmōn
 tēn yfēnōm tēn yfēnōm nymō
 hōgn el cōgnōmōth ey nymōnō
 sagōstōth tēghōdōth is thuy kēstō
 hōgh tēn halalnāt nymōnō
 sagaban m. hōgh el cōgnōmōth
 tēn vīam yfēn Amm

(O) Jhesus kÿralÿ erø Alpha et o kenet
ees iozagh mÿndøn keeppen,
Emlekoziel hogh teteéttøl fogwan
labad talpayglan te magadath [az]
5 mø erøttøn a kenzevedesnek
melseghøs vizebe be mereiteed Te
sebeidnek zelessegheert ees hozÿvsa-
gaert, Tanoh engømeth bønøkbe
el merrÿlteth az igaz zerelm mÿa
10 øriznøm te ighen zeløs paranchola
to(t)dat Amen

(O) Jhesus irgalmassagnak merteek-
hetetlen melseghe Keerlek tegødet
15 te sebeidnek melseghe mÿa kÿk te ziz
testødet altal folyaak tetemeideth ees
veløidet ees belydet altal hataak hogh
enghømeth bønøkbe el merÿltet
ky merøh ees eel reych te sebeidnek
20 melsegheben a the haragodnak

O, Iesu, alpha et o, unio¹ et virtus in omni medio, recordare, quod a summo capite usque ad plantam pedis te pro nobis in aquam passionis demersisti. Propter latitudinem et longitudinem vulnerum tuorum doce me nimis in peccatis demersum per veram caritatem latum mandatum tuum custodire. Amen. O, Iesu, abyssus profundissima misericordiae, rogo te propter profunditatem vulnerum tuorum, quae transierunt carnem tuam, et medullam ossium, et intima viscerum tuorum, ut me submersum in peccatis emergas, abscondasque me in foraminibus vulnerum tuorum a facie irae tuae,

¹ HA 1572: vita et virtus; Comp: unio et virtus.

255
 118
 255
 118
 Ihus kyaly esq Alpha et alpha
 ry wazagh, mynwon keppen
 emlekozul dogh tere ettol fagwan
 labad talpangtan te magdich dz
 my crottouf a feyberdesfmet
 myllegoos vzele bi mzeuter Te
 sebednik zelshygeut ry hopyfa-
 gmet Tamh engymth honokbe
 el mveplere dz ryu zeclm mya
 pzoqum te ighen zelot parantala
 todit Amru

Ihus wgalmassagnak mvech
 te sebednik mylleghe fereb tegebe
 te hode alal poyant te mndich esq
 vechur esq be hode alal hamaak hogh
 emhymth honokbe el mveplere
 fy myzof esq vrl zench te sebednik
 myllegheben a the haragbonak

Zÿne elöl myglen el mulÿk te
haragod een vram christus ihesus Amen

(O) Jhesus Bizonsagnak tykøre Egges-
5 segnek iege zeretethnek kō-
tele Emlekoziel the zamtalan
sebeidnek soksagarol Kykkel feied-
tōl fogwan labyd talpayglan megh
sephōtteel ky serelmnek ees seres-
10 nek nagsagaath te zizesegōs testōd-
be zenvedeel mÿ erōttōnk kegyōs
ihesus Mÿtt kelle tōbbeth tennōd kyth
megh nem tōōl Keerlek teghedeth
Keges ihesus Jrÿad megh a te draga-
15 latos verōddel mÿndōn te sebeideth
een zyvembe hogh azokban olvassam
te zerelmedeth ees een eletōmnek
veghezetiglen zōnetlen maraggÿak
hala adasokban Amen

dones, pertranseat furor tuus, Domine. Amen. O, Iesu, veritatis speculum, signum unitatis, caritatis vinculum, memento innumerabilium vulnerum tuorum multitudinem, quibus a summo capite usque ad ima pedum vulneratus fuisti . . . quam magnitudinem doloris tui in virginea carne tua pertulisti pro nobis, pie Iesu. Quid ultra debuisti facere, quod non fecisti? Scribe, quaeso, pie Iesu, omnia vulnera tua in corde meo pretiosissimo sanguine tuo, ut in illis legam dolorem tuum et amorem . . . ut in gratiarum actione usque in finem iugiter perseverem . . . Amen.

Inne elol mygken elnnyk te
 Chavagod ten wain chrystus ihu. Amm
 Huis vizon sagnak tptore bages
 segmt wgg Zerecetzmt te
 hede Emlekozrel ten Zemanan
 sebedmt sak sagnak knttel fied
 eol fogman labnd talquyglan mygh
 septidterel ky seclimnt eey secl
 mt nagsagmath te Zyzsejys te pas
 te Zemanterel my exotmt tegnos
 ihu. Myte kelle/colbith temogd fych
 mygh mym eol kerkte teggedith
 kregshu. Zupad mygh d te draga
 lator verpdel myndon te sebedith
 ten Zyxemur hogh azoklan ohausa
 te Zereclimdrith eey een elcommt
 vrghezetigken doncken muraaggy
 hata adafoklan Amm

257
129r

- (O) Jhesus erõs Orozlan Halaltalam
ees gozhetetlen kýral Emlekoziel
serelmedrõl kýth zenvedeel mýkron
myndõn te zýnõdnek ees testõdnek
5 ereý myndõnõstõl fogwa megh fo-
gýatkozanak Ees feied le haý<t>wan
halalos serelmeddel mondaad
Megh tõkelletoth Ez nyomorwsagod
nak ees keserw serelmednek mýatta
10 Vram ihesus christus ergalmazy ennekõm
halalomnak vtolso tõkelleyben
Mýkron een lelkõm megh zomo-
rodyk ees megh haborultatýk Amen
- 15 (O) Jhesus felsegõs atýanak eggetlen
eegh fya ees õ allatýanak
fenõs abraza Emlekõziel az bizodal-
mas aýanlasodrol kývel te lelkõdeth
atyadnak aýanlad ezt mondwan
20 Atyam te kezydben aianlom een
lelkõmeth Ees testõd megh zakadoz
van Nagh erõs kealtassal zýwed

O, Iesu, leo fortissime, rex immortalis et invictissime, memento doloris, quem passus es, cum omnes vires cordis et corporis tui penitus defecerunt, et inclinato capite dixisti: „Consummatum est.”¹ Per hanc angustiam et dolorem tuum miserere mei in ultima consummatione exitus mei, cum anima mea anxiosa est, et spiritus meus conturbatus est. Amen. O, Iesu, unigenite altissimi Patris, splendor et figura substantiae eius, memento obnixae commendationis, qua Patri spiritum tuum commendasti, dicens: „In manus tuas commendo spiritum meum”² et lacerato corpore, ruptoque corde, cum valido clamore,

¹ Io 19,30.

² Lc 23,46.

267
 255
 17
 þing eissu roslun Kalatubum
 vj gysseidentyrar emk þozal
 seelindrol fych zenndel mysson
 myndon te zynodmt vj tystodmt
 eze myndpustol fogva migh fo
 gmatkuzmat eze fevd k þairvan
 Kalatub seelindrol moundad
 migh tpe tteptth eze myndvnsfaged
 mat vj þestur seelindmt myatta
 vram ihny vpy vrpilnaz tme þm
 Kalatubmat veolse tpe tteptbr
 Mysson em helþom migh zomo
 zodyt eze migh kaboventuyst an

 þing fellsigz atyamat vjgittus
 vjgh fya eze o allatymat
 fensubraz emk þozal ak þozal
 may ayantafozol Eyrr te tteptth
 atyadnat ayantad vj moundam
 dym te þozdun duntom em
 tteptth eze tteptmigh zak daz
 vram migh eze þealtassu zjvrd

258
129v

Megh zakadozwan te ergalmassa-
godnak bely megh nylwan mÿ erot-
tönk valtandokeerth lelködeth kÿ bo-
chatad Te dragalatos halalod mÿa
5 Keerlek tegödeth zentöknek kyralya
Eröseych enghömeth ördög ellen eez
velagh ellen ees veröm ellen allanÿ
hogh tyzta zywel ez velagnak megh
halwan teen magadnak eelÿek
10 ees halalomnak vtolso ydeien Foga-
gyad te hozÿad, een terendö zanky-
vetöth ees el idegönwlth lelkömeth
Amen

15 (O) Jhesus Bizon ees therömtö zölo-
töke Emleköziel te zapora ees
bewsegös veerodnek hwllasarol
Kÿt te mykenth megh fachart zölo
feböl bewön kÿ ötteel mÿkoron kerez-
20 faan Saÿtooth teen magad nÿomal.
ees vitezÿ czvczauual te oldalad megh
öklelwen mÿnekönk veerth ees
vizeth senköleel wgh hogh chak

patefactis visceribus misericordiae tuae pro nobis redimendis expirasti. Per hanc pretiosissimam mortem tuam deprecor te, rex sanctorum, conforta me ad resistendum diabolo, mundo, carni et sanguini, ut mundo mortuus tibi soli vivam, et in novissima hora exitus mei revertentem spiritum meum exulem et peregrinum suscipe ad te. Amen. O, Iesu, vitis vera et fecunda, memento superfluentis et abundantis effusionis sanguinis tui, quem tu sicut de botro expresso copiosissime effudisti, quando in cruce torcular solus calcasti, et lancea militari perfosso latere nobis sanguinem et aquam propinasti, ita ut nec

Megh Zakado; man te regalmassa
 godnak wely megh mylv. m my eze
 cont waltahobkereth heltpdeth by to
 chamed Te deagulatof habalot mya
 krelek teppdeth Zeneat nre p. p. h. y. a.
 trossench enghometh ezyg ellen ezy
 vylugh ellen ezy vryom ellen allmy
 hogh tyza zymel ezy w. i. agnak mya
 n. al. my. tern magadnak ezyrte
 ezy halalomnak v. i. o. l. s. e. y. d. e. n. h. y. g. a.
 g. y. a. d. te h. a. g. y. a. d. e. n. t. e. z. e. n. d. o. h. a. d. i. y.
 e. z. e. p. a. t. h. e. z. e. l. d. e. g. y. m. v. l. e. t. h. l. e. t. p. m. e. t. h.
 Amen

Hing wyon ezy threomro zolo
 ezy e. m. l. e. t. h. y. n. e. l. te h. a. p. o. r. e. e. z.
 b. r. o. f. e. g. y. s. v. r. e. o. d. u. c. t. h. v. i. l. l. e. s. i. a. b. e. l.
 e. z. y. t. e. m. y. t. e. n. e. h. m. e. g. h. f. a. c. h. a. u. t. h. z. o. l. o.
 f. e. d. o. l. b. e. w. o. n. h. y. o. t. t. e. r. l. m. i. s. t. o. r. o. n. t. e. e. z.
 f. r. a. n. o. m. y. t. o. o. t. h. t. e. r. n. m. a. g. a. d. m. y. o. m. a. l.
 e. z. y. v. i. t. e. z. y. e. z. e. z. a. u. a. l. t. e. o. l. d. a. l. y. b. m. e. g. h.
 o. l. l. e. w. e. n. m. y. n. e. p. a. n. t. v. e. r. t. h. e. z.
 v. a. z. e. t. h. s. e. n. t. e. l. h. e. l. h. o. g. h. h. o. g. h. e. z. e. t.

259
130r

Egh Kychyn cheppeneth veer the
benned sem marada Thahath az
vtan mÿkenth mirranak kotholeke
magasra fel akazthatwan genÿe-
5 rw testod megh heruada ees the
chontydnak veley megh azanak
eez keserwseghos kenodnak mÿatta
Ees draga verodnek ky otleseerth
Een ergalmassagus vram. keges
10 ihesus fogagyad een lelkometh te
hozÿad een halalomnak ideien
O edos ihesus Sefhossed megh een
zywemeth hogh penitencianak
ees zeretethnek konveÿ legenek
15 Ewÿ ees napÿ kenÿereym ees
fordoh engometh mÿndonostol
te hozÿad hogh een zÿven legen
tenekod orok lakodalm ees nyayas-
kodasom legon nekod kellendod ees
20 foganatus letelnek veghezety

minima gutta in te remaneret; tunc demum quasi myrrhae fasciculis^u in altum sus-
sensus fuisti, et delicata caro tua evanuit, et . . . medulla ossium tuorum emaculuit.
Per hanc amarissimam passionem tuam et pretiosi sanguinis tui effusionem, pie
Iesu, precor te, suscipe animam meam in agone mortis meae.¹ O dulcis Iesu,
vulnera cor meum, ut paenitentiae et amoris lacrimae sint mihi panes die ac nocte, et
converte me totaliter ad te, ut cor meum fiat tibi perpetuo habitabile, et conversatio
mea tibi placita et accepta sit, ac finis vitae meae

¹ Ezután az ismert kiadványokban cím következik, pl. HA 1572: Peroratio.

263

259

130

tgh tuchyn chepp mth vter con
 demnd sem marada drachy az
 vram pntent mntanek ptholok
 magyza fel apazhatvny genge
 zyn testod mng hrenafa tynat
 chonodnak vely mng azanak
 etz keser seghoe tenodnak mnta
 tyn draga veldnek by ptefethy
 tyn vgalmassagy vram kigy
 dny foggyad vrn keltomth te
 kogyad tyn halabonak idun
 o vdos dny Orphesto mng tyn
 zyvemth hogh penancianak
 etz zerechmk konvey legemk
 tyn ces napy kemerehm tyn
 fozdog engomth lnyndynostol
 te kogyad hogh tyn byven legem
 temfod ozok labodaln etz magyaf
 fodasum legem mtkod kellenok tyn
 fogmaty ketalint vgyhezety

260
130v

Oly dicheretős hogh ez eletnek
vtanna een kegelmes ees ergal-
mas vram Jhesus christus elö istennek
fya Myndenhato isten Atjänak
5 ees zeplötelen ziz marianak
Fya Eerdömlikek teghödeth
lathný ees dicheerný örökwl
örökke Mynd te zentydde ege-
tömbe Amen

10

(U)Ram Myndönhato atjä
örök isten Engheggýed
ennekóm hogh te zenth fyadnak
15 Vronk ihesus cristusnak ö zenth
testeeth vehessem een lelkomnek
öduösseghere neköd kellemetős
aieitatossaggal. Mýndön
böneymnek bochanatýara Amen

ita laudabilis, ut post huius vitae terminum te merear laudare cum sanctis tuis omnibus in aeternum. Amen. (*Comp*) Domine, sancte Pater omnipotens aeternae Deus, da mihi hoc corpus et sanguinem dilecti Filii tui ita sumere, ut merear per hoc remissionem omnium peccatorum meorum accipere, et tuo Sancto Spiritu replear.¹ Amen.

¹ Vö. a 253. lapon (8—12. sorban) olvasható hasonló szöveggel: concede nobis corpus et sanguinem tuum digne percipere ad remedium et consolationem animarum nostrarum. Amen.

Oly dicheitop hogh rz eletmt
 vama ten fegeting ey ryal
 muf vram fony xpy. ety stemet
 fha Myndenhaten ifen Armanak
 ey replaten zy mananak
 fha Eyndmlyfke tegepdech
 latguy ey dicheituy grotwel
 profite Mynd te genyde eye
 tombe Amen

Dan Myndenhaten ayne
 oet ifen Engdagguyde
 emrbom hogh te zent fydjak
 vront ihuifcufnak o zent
 teterch vcheftin ten keltomak
 pduffteghere mteod keltomak
 aritatosfagyal Myndon
 konynt kochambeyala Am

261
131r

(U) Ram ihesus cristus az een
zÿuemeth a the sebeiddel
sebøspohed megh. Az een elmemeth
a te veerøddel () rezøgøhed megh
5 hogh valahowa magamath fordoy-
tom mÿndønkør tegødeth lassalak
megh fezwlwe ees valamÿth latan-
dok nekøm tesseek az te verøddel
megh verøswltnek hogh ygh ez
10 zerrel mÿndønstøl read igekøzuen
semmÿth tølettøl megh valvan
ne talalhassak hanem chak a te
sebeideth lathassam Ne zønnÿeek
az en zÿvem io ihesus mygnem
15 tegødeth megh talal ees ew megh
elegødy<e>k holoth megh nÿwgøgeek
holoth az ew kewansagath megh
veghezÿe Amen

(Bon: Rem) Domine Iesu Christe, cor vulneribus tuis saucia et tuo sanguine inebriam mentem meam, ut quocumque me vertam, semper te videam crucifixum. Et quidquid aspexero, mihi appareat sanguine rubricatum, ut sic totus in te tendens nihil praeter te valeam invenire; nihil nisi tua vulnera valeam intueri . . . Non quiescat cor meum nisi in te, bone Iesu . . .

265
264
131

Ann ihu xpi ius dz en
Zyucmeth a the seide del
seide sid megh dz ren em meth
la te vrede del rezogp sid megh
hogh valabon: magnumath fode
tam myndyntoz te hodeh lassalok
megh fezdore cz valamych luan
dok m koin tessek az te vrede del
megh vrede veldim te hogh ygh cz
zeidel myndyntozl read igkto zuen
semmych eplettel megh valyan
in talukhassat hamin chak a te
seide del luanassam de zommyret
az en zyucem w ihu myndem
tegydel hugh calal cz en megh
ele godit broloch megh myndyntoz
broloch az ew terwansaghtoz megh
veghreze Amen

262
131v

(O) Edesseḡos iħesus O ighen
zerelmes iħesus te een velem
keerlek meḡ maraḡ eez
ciel en velem nŷwgogŷal ees
5 sonha az een zŷwen el ne alogeek
de koronkeed te hozŷad vigŷazyon
teghed yelŷn valuað lasson ees mŷn-
ðŷn gonoztol magaath meḡ
oggya Engometh angŷal ŷrizŷŷn
10 Innen az sathan eel fusson ees
chak te iħesus it maraḡ kŷ koron-
keed enghometh meḡ ŷrizŷ ees
az kyketh een zeretŷk fogagyad
te hozŷad az zŷwnek agyaban
15 nŷwgossad Sem enghŷm se ŷketh
el nehagh de meḡ aldwan oltal-
mazŷad ees ŷrŷkke meḡ tarchad
kŷnŷŷorghessed ees ŷrizied Amen

(NS) O, Iesu dulcissime, | Iesu, Pater dilectissime. | Tu mecum, quaeso, maneat, |
Hac nocte mecum dormias | . . . Et numquam cor obdormiat, | Sed semper ad te vigi-
let, | Et praesentem videat, | Et omne malum caveat. | Me angelus custodiat | . . .
Hinc satan procul fugiat, | Et Iesus solus maneat. | Quos amo, tecum colligas, | In
lecto cordis foveas, | Nec me nec ipsos deseras, | Sed benedicens protega, | Et in
aeternum custodias. | Amen.

Vestegof chus O. ghrn
 zreliduz ihuy te cen velen
 berlet migh maragh, ez
 erl en velen nyrogogyal ey
 sontra dz een zywen el m. alogert
 de koronted te hozyad viggazyon
 tegred yelonyaluaad lassyon ey migh
 don gonozal maguath migh
 oggya cingmuth dnygal ozzyon
 Dymn dz satom erl fuffon ey
 chuf te ihuy it maragh fy kozon
 fced cingmuth migh ozzy ey
 az fyteth ren zrecept foguagrad
 te hozyad az zywen dnygal
 nyrogofad dem cinghom se yfeth
 el m. hagh dz migh aldwan olcal
 mazyad ey yotte migh cauthad
 f. nyrogofad ey ozzyed dnyg

263
132r

(A) Te faydalmadnak foglad
lattÿaban melyeth az een
faydalmameerth ees az
een bõneimnek megh
5 feeddeseerth ze(m)nvedeel vram ihesus
christus Mÿnd kòzõnsegõs bynõkrõl
bankõdokkal ees penitenciatartook-
kal ees tegõdeth igassagba keresõk-
kel vadolom tenekõd mÿndõn
10 byneÿmeth tetemeenzerenth
valo veetkõzetymeth ees yoknak
el hagÿasÿth awagh nem tyztan
ees twnÿan valo mÿelkõdetimeth
Mykeppen te õketh esmerõd zam
15 zerenth, therhe zerenth ees mer-
teclètõsseghe zerenth ees vadolom
az en eletõmnek el veztõtth napÿth
kykben een teghõd megh bantottalak
ees a te dichõsegõdeth megh kõssebeÿ-
20 tottem ees te tõled felseghõs iotol
el estem Ees baratomat esetre vontam

(NS) In unione doloris tui, qua causam doloris mei assumpsisti, et emendatione pro peccatis meis suscepisti, Domine Iesu Christe, cum universitate dolentium et vere paenitentium et te in veritate quaerentium confiteor tibi omnia peccata mea, mala commissa et bona omissa vel non pure aut negligenter facta, sicut tu ea nosti in numero, pondere et mensura, et dies perditos vitae meae, in quibus te offendi, et laudem tuam minui, et a te summo bono cecidi et primum in casum traxi.

267
132

In fundal madnat foglat
 laltigabem unlypeth az ten
 fundalnamrerech us az
 en boncimurk mryh
 fer. De sereth z enwedel vram ihuy
 xpy. Mynd fozon segy sijn nkol
 bantokoktal us penanciatrauw
 tal us teggeden ligassagha fere sot
 fer. Vaddom tenked myndon
 bymyrreth tere mri nziene
 valo verofozety meth us nabrak
 el hagnafijeh amugh mri tyzom
 us twinjom valo myelkolkimeth
 Mytappen te ofeth us mryd zam
 zereuth the. hr zereuth us mri
 teclapfegem zereuth us vaddom
 us en electomurk el veyteth napijeh
 fukben een feghad mryh bantottalaz
 us ate diensfeggeden mryh kossfedej
 totton us te gylod felfezogot wotol
 el rsem us buatomat est tze pontom

Fogagÿad Azerth vram mÿndõn-
hato isten az en gÿarlosagos eletõm-
bõl az een eztendõymnek megh
maradekÿth Az napokrol kediglen
5 kÿketh gonozwl elwem, eel vez-
tõtem meltõlÿ theredelmes ees
alazatos zÿweth adnÿ, merth
az een napÿm el haylottanak
ees gÿymelch nekwl el multa-
10 nak Lehetetlen dologh hogh
azokath megh therõhem de legen
kellemetõs te zenth felsegodnek
hogh thereÿthessem megh õketh
az en lekõmmek keserõseghebe
15 Vram az een gÿarlosagomnak
vtalatos melseghe hya te ergal-
massagodnak felsegõs magassa-
gaath Ne tartoztassad megh
azeerth haragodba atte ergal-
20 massagodath ees atte kÿ mereÿth-
hetetlen ergalmassagodnak

Suscipe ergo, Domine, de mea misera vita residuum annorum meorum, pro his vero, quos vivendo perdidisti, qui perditte vixi, cor contritum et humiliatum, Deus, non discipias. Dies mei declinaverunt, et perierunt sine fructu. Impossibile est enim, ut revocem eos, sed placeat tibi, ut recogitem illos in amaritudine animae meae. Domine, abyssus profundissimae miseriae meae abyssum invocat altissimae misericordiae tuae, ne contineas in ira miserationes tuas et fontem inexhaustae misericordiae tuae

Jogaqjad lxxvth vram myndon
 Hwar yfen az en gjarlofagosf eioam
 bol az ten yzto hopymmet mygy
 maupstijth az napotzol fedigien
 fyteth gonoguel elyem. er. vix
 tottem multaly thvredelmy. lxx
 alazatos. Zymeth admy myth
 az ren napym el haphottanak
 Ery gymlety multyl el multa
 nak. Lchretten dologh hogh
 azokach mygh threphem de ligen
 kellemyt te zomh felsgodmet
 hogh threxythrem mygh yfen
 az en lkommet fostzostyhet
 vram az ten gjarlofagomnat
 vatalay mylsgoz hpa te vyal
 massagodnat felsgos magassa
 guath dy tartzassad mygh
 azveth harygubla Atte vial
 massagoduth cy atte fy micopt
 chretten vyal massagodnat

265
133r

ew kwth feÿeeth Az en Bÿneÿ-
merth ne haggÿad en hozÿam megh
fogÿatkoznyÿ ky ergalmaz mÿn-
dÿnÿkkel ees semmÿt nem gÿw
5 lÿlz ew kÿzzÿlok kyketh terÿmtottel
el halgathwan embÿrÿknek ew
bÿneith a penitenciaerth Tulaÿ-
donsagod felsegÿs isten tenekÿd a
bynÿketh megh bochathnod ergal-
10 mazy ennekÿm Mastan vagon
een edes vram terÿmteem az
malazthnak ees ergalmassagnak
ydeÿe ees myglen az megh
feddeesnek lezÿn ydeÿe aggyad
15 a(r)z megh aldasnak dychÿsegheeth
eerdÿmlenÿm hogh halalomnak
ÿdeyen Ne illesÿn enghÿmeth az
ÿrÿk atoknak y(d)g(e)h(ÿ)eÿe Agÿad vram
az een gonoz zokasymath el
20 hagnon ees tenekÿd kedues mÿel-
kÿdetÿketh tennÿm hogh en [ki ele]

circa me. Excitari non permittas propter peccata mea, qui misereris omnium, et nihil odisti eorum, quae fecisti dissimulans peccata hominum propter paenitentiam. Tuum est, Domine, remittere peccata, miserere mei. Iam tempus est gratiae et miserationis, et dum tempus est emendationis, da mereri gloriam benedictionis, ne in die consummationis me feriat verbum maledictionis. Fac me, quaeso, Domine, assueta mala relinquere et tibi placita opera agere, ut

ew fupch feyretch dz yn Dypre
 mitch m haggjad en hoggam migh
 feyretchom by regalmazz migh
 donkterl dy semmijt m m ghu
 lalz ew fozzolek fupch triondterl
 el halgathwam embozofurk m
 bymitch d penitenciarvch Tulaj
 donfagad fe fuyfiften tempe d
 hupstich migh bochathnod regal
 mazy amstom Mastum vagnon
 ten idy vram triondter m dz
 malagethnat ey regalmassagudak
 ydeye fey mighen az migh
 fetherfurek hizon ydeye dggjad
 m migh aldasnak dy foyfiften
 vridomlenom migh halalomnak
 ydeyen de illeson vughumth dz
 ozok atoknak ydeyen dggjad vram
 az ren gonoz yobafymatq vl
 hagnon ter tempe d fudur migh
 foderfupch tempe m hognen fupch

266
133v

Een eletometh kyth edeeglen
bynben elmulattam te seghodelmed-
del innegtoua a te akaratodba
foglalyam hogh holott a vetok
5 bewolkodott Ott ymar incaab
bewol(g)koggyeek a malazt Ees keer-
lek tegodeth tennen magadadeert
ees a the kegessegos anyaadnak
dichosegos ziz marianak zerelmeert
10 ees mynd a the sok zenthydnek
Ees valoztottidnak esedoseerth
hogh bochassad megh ennekom
myndon bynemeth ees fogyat-
kozasimat ees ne vezeess el engo-
15 met az een alnoksaghymmal
ees ne tarchad megh haragodwan
een halalomnak ydeiere az een
gonossaghymath Emlekoziel
megh vram ihesus christus merth
20 nem twlaydonod nekod el vezte-
nod valamyt azok kozzol kyketh

studium, quod hucusque in peccatis exercui te adiuvante deinceps in tua voluntate
exerceam, ut ubi abundavit delictum, tua gratia reabundet. Et rogo te propter

intercessionem omnium sanctorum tuorum atque electarum tuarum, ut ignoscas
omnibus peccatis, negligentibus et ignorantibus meis, et ne perdas me cum iniquitatibus
meis, neque in finem iratus reserves mala mea. Recordare, Domine Iesu, quia tuum
non est perdere quicumque ex eo, quod

ten elcymyth fynth idcypen
 bynben elmulattam te feghodelmud
 del innegtona a te akabatadba
 foglahym hogh-helott a vetok
 bewolkodott ort jmar maab
 bewolfoggyrte a malagt by fere
 let tegodrin temm magididrot
 by a tar fegessegys a mpaadnat
 dicapsegys by marianak zretmre
 by mynd a the sot zenthidrot
 by valoztottidnat esthstert
 hogh borassad mygh ematp
 myndon by mynmyth by fogyat
 pozafimat by m vztiss el vng
 mt az rra alnotsaggyymal
 by m twchad mygh hazagoda
 rra halalomnak vderre az een
 gonossaggyymath emlekozol
 mygh vram my vpy dwith
 m m twluidonod m to d vze
 nod valamyt azot pozol kytty

267
134r

A the Zenth atjad Eenghedotth
te nekod de tulaýdonod te nekod
ergalmassagoth ees kegelmessegotth
tennot Senkýth el nem veztenod
5 de myndonoketh iduozonitenod Mert
bochatott tegodeth atte zenth atjad
ez velagra Nem ez velagoth megh
iteelnod, hanem hogh eletotth
nyeryonk te myattad hogh leegh
10 my erottonk nem my ellenonk
Ammývel my tartozonkvala vram
azt te megh fyzeteed Ammýth
veetkoztonk vala te arrol zenve-
deel Ammýth twnyan el hattonk
15 vala te azt megh telyeseýteed
Haznaljom azeert vram myn-
denhato isten Masth ees az een
vtolso napymon a te tokelletos
eleegtetelod a the keserwsegos ha-
20 lalod Ees a te ky otlotth zenth
veerodnek ew Iutalma

Pater tuus dedit tibi, sed tuum est proprium misereri semper et parcere, neminem perdere, sed salvare, quia Pater tuus misit te in mundum, non ut iudices mundum, sed ut vitam habeamus per te, ut sis pro nobis, non contra nos. Quod enim debuimus, tu solvisti; quod peccavimus, tu luisti; quod negleximus, tu supplesti. Proficiat ergo, Domine, nunc in extremis meis plenaria immo superflua satisfactio tua, amara mors tua, pretium fusi sanguinis tui,

271
 24
 13
 A che zench uijnd lengen dotti
 te m'fod de tulaydonod te m'fod
 tugal massagotti fy fyge l'ur segotti
 te m'fod Sentijty el nem v'z'ened
 de m'ndonoketh y'uz'otened. Mer
 bochtuot teggedeth alle zench uijnd
 te velaga Nem v'z' velagotti m'gth
 uel'nod h'annem hogh v'lety'th
 m'ezyont te m'jattad hogh leegh
 my crottonk nem my ellenont
 Ammijvel my t'uz'ozont'v'ala v'ram
 ayt te m'egh fy'z'ered Ammijth
 v'rt'ozont'v'ala te azol z'evr
 deul Ammijth tw'nyan v'k'attonk
 v'ala te ayt m'egh t'ly'f'f'ipted
 V'az'nalyom ayt'z' v'ram myn
 Andato fan d'asth v'y'az' ven
 v'tolfo m'ny'mon de to'v'ell'et'op
 t'he'g't'et'el'ed d'az' k'ez'z'ny'f'g'v' h'a
 l'aled fy' a'k' fy' o'z'ott'z' z'v'uth
 v'v'ig'om'f' cu' h'utalima

268
134v

Haznalion te eleegtetelødnek
emlekøzetÿ a te tÿztølendø zenth
testødnek ees verødnek meltosaga
Ky naponkenth nekød aldoztatyk
5 Anÿazentheghazban, az hÿwøk-
nek idvøssegheerth kyben ten
magad vagh az pap ees az ado-
zath, te wagh ky aldozol ees kÿ
aldoztatol. Haznalÿon eez ieløn-
10 valo idøben malazthnak eerdøm-
letire ees nÿeresere kÿth nem
eerdø<m>løttem ees az mas velagon
nÿwgodalmnak ees dichøseegnek
eerdømletire kÿth a a te kegøš
15 keen zenvedesød nÿere Vram
lataák atte zemeid az een tøkellat-
len voltomath de te kegøš isten
ne tulaÿdoneÿchad ennekøm
az ørøk keenra kÿ mÿndønoøketh
20 a felseghøš ees tøkellatøš yora
eleÿtøl fogwa zeepseegghel

renovatio satisfactionis tuae, venerabile misterium corporis et sanguinis tui, quod tibi quotidie offertur in ecclesia pro salute fidelium, in quo es tuipse sacerdos et sacrificium, ille, qui offert, et ille, cui offertur, et hoc, quod offertur, ad promerendum in praesenti gratiam, quam non merui ad obtinendum in futuro requiem et gloriam, quam tua pia passio impetravit. Imperfectum meum, Domine, viderunt oculi tui, sed tu, pie Deus, ne imputes mihi ad aeternum supplicium, qui omnia ad summum et perfectum bonum optime

Daznalyon te chęgretelodny
 emlekezetij a te tiztolend zeny
 tistodny / rty vczodny m hofaga
 tny naponkenth m kőd aldoztatyk
 Amjzenheghazban az hynok
 m k idyosseghertth tynben ten
 magad vagh az pap rty az ad
 zath te vagh tyn aldozt rty tyn
 aldoztatol. haznalyon rty iclon
 valo idoben malazthnak tordom
 letiz rty nyreske tyn min
 vrdolottm tyn az mag vrlagon
 nyv godulmnak rty dichystrymt
 vrdomletiz tyn a a te figy
 fern zemvedsed nyer vram
 latant atte zemud az ren totellet
 len volcomath d te figy istm
 m tulandomjchad vme kom
 az ezok ferned tyn myndomketh
 a fellęghes tyn totellotpe vora
 tlejtol fogva zertstęghed

269
135r

Ees tøkelletoessegghel Zørzeel
ees ne hagh enghometh ky vakar-
nÿ az elø kønvbøl de ad megh
ennekøm az reezth kÿ engometh
5 illeth a the dragalatos zenth vee-
rødnek iutalmabol Merth akarad
embørj allatoth ørøkøødnek lennÿ
az elethnek ew fòlden Vram
Mÿndenhato isten ÿnchøn ergal-
10 massaagra teghødeth embørj
gÿarlosagnak gondolatÿa te esme-
rød mÿ leegÿøn az embør Ees
hogh nem heaba terømtøtted embørj
allatoth ez fòldnek ø zÿnen Ees
15 tarch megh een bennem a te keges
seghøs munkalkodasodath hogh
heaba ne farrattal legÿøn een
erøttem Ees ne legÿøn haznalat-
lan een bennem a te zepløtelen
20 verødnek kÿ ontasa

et perfectissime praeordinasti, et ne permittas me deleri de libro vitae, sed offer mihi portionem, quae me contingit in subsidium tuae vicem pretiosae passionis, cum qui hominem voluisti habere tibi coheredem in terra viventium. Te igitur, Domine, moveat et inclinet ad misericordiam humanae fragilitatis consideratio, qui nosti, quae sit hominis substantia, et quod non vane constitueris hominem super terram, et conserva in me opus tuae pietatis, ne incassum circa me laboraveris, et ne infructuosa sit in me immaculati cruoris tui effusio.

273
26
133

Ex ipse tunc regis
Ex in hanc enigmam in vakas
in az elo fowbol de admigh
enigmam az rezeth in enigmam
alich a tse magalaty zench pr
zodmt intalmabol Merth afasad
embor allatoth protodmt lenm
az rletmt cu folden vram
Nyndehato isten inehon rigal
massaagra teghodeth embor
nyarlosagnak gondolatya te tsmr
zod my legyon az embor Ex
hogh nem heaba tezmittor embor
allatoth ez foldmt o zymen Ex
tath migh en bennem a te teget
segetos munt altodasodats hogh
heaba in fazattal legyon en
eztem Ex in legyon haznabat
lan Ex bennem a te zepitlen
vzodmt Ex ontasa

270
135v

Te teežod feelseeghoš isten a bynøk
bøol valo kÿ tyztulasth aggÿad
azeerth hogh bynøknek fertezetos-
seghebøl megh tÿztulwan ees
5 elme zerent megh velagosul-
van esmerielek megh tegødeth
ees magam megh esmeerveen
az een zÿvemnek vezerleseben
zonetlen te hozÿad folyamÿak
10 hogh bodogh ky mulassal iuthas-
sak te hozÿad Jhesus christus. kÿ
atÿaistennel zenthleløknek egges-
seghebe eelz ees orzagolz mÿnd
øøkkøl øøkke Amen,
15 Ezøø øtzaz hatod eztendøbe

Tu enim, qui es purificationem faciens peccatorum, praesta, ut emendatus a peccatorum sordibus et illuminatus acie mentis cognoscente meque agnoscens in directione cordis mei iugiter ad te tendam, ut felici exitu ad te merear pervenire, Iesu Christe, qui cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti vivis et regnas per omnia saecula saeculorum. Amen.

Te wzed firdseghof iden abyn
 byl vulo ty tyzeulafh dggjnd
 azerch hogh bynptmt fca zepf
 fegyrbol mgh tyztulhun ey
 elin zecent mgh velagoful
 van ofmzelet mgh tegodeth
 ty magam mgh ofmzelet
 az een zyvenmt vzelefebe
 zomten ce hozjad foljannjak
 hogh bodogh ty mullafal inethaf
 fak ce hozjad Jhu xpus ty
 atjastemrl zenchlektmt egges
 fegyrbe wdz ty azagolz mynd
 ozytkol ozytke Amen
 1392 pzas hward ezeendpbe

271
136r

**ÿth Kezdetnek Zenth
Ewangeliomok**

Ez ewangeliomok irta zenth Lucach
ewangelista kōnuenek hwzon
5 neged rezebe
(A)Z ÿdōben, Ihesusnak thaneÿthwa-
nÿ kōzzōl kettō Megen vala
Azon napon az kastellumba kÿ
vala hatwan keed fōldōn iherusalemhōz
10 kÿnek newe emaus ees ōk zolnak
vala egmasnak mÿnd azokrol
kÿk tōrtentenek vala ees lōn
hogh mÿkoron egetōmbe bezelle-
nenek Ees egmast keerdōzneieek
15 Vronk ihesusees kōzelghethwen me-
gÿōn vala ō velōk Azoknak kedig-
len zōmei tartathnak vala
hogh ōteth megh ne Esmerneiek
Ees monda azoknak Mychodak
20 eez bezedōk kyketh egetōmbe bezel-
lōtōk iarwan ees wattok zomorwk

(MOP/Lc 24,13) In illo tempore duo ex discipulis Iesu ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalem, nomine Emmaus. (14) Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus, quae acciderant. (15) Et factum est, dum fabularentur, et secum quaerent, et ipse Iesus appropinquans ibat cum illis. (16) Oculi autem eorum tenebantur, ne eum cognoscerent. (17) Et ait ad illos: „Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes?”

Yth kerdetnek zentis

Evangelionok

Es euangelionok ita zentis lucas,
euangelista konucent huzon
in gred zezek

3 ydöen husnak thamythma
ny fozzol fetto Mezen vula
agon napon az kastellumban fgy
vula hatvan ferd folson ibrymbly
fjnyk neve emau. fgy ok zoznak.
vula egmasnak mynd azokrol
fjnt tolcenent vula fgy lon
hogh mykaron egypmb. bezell
m. m. fgy egmas ferdogenent
vront ihys fgy fozlyh. m. m. m.
gyon vula p velok azoknak fdyg
ten zomri tartatnak vula
hogh otth ungh m. f. m. v. m. k
fgy monda azoknak Myriadat
ez bezolok tyteen egypmb. bezel
fgyt iatwan fgy wattoz zomozok

Ees felelwen eggyk kÿnek newe kleo-
fas monda nekÿ tees iherusalembøl
içuç zarandok wagh snem esmer-
tedee mÿnemø dolgok lõnek ø benne
5 ez napogba Kÿknek vronk ihesus
monda Mÿnemøek, ees monda-
nak az nazaretbeli ihesusrol kÿ
vala hatalmas propheta teteme-
nÿben ees bezedeben, istennek ees
10 mÿndøn embørnek eløtte ees mÿ-
keppen eel arwlak øteth az fel-
papok ees mÿ feiedelmÿnk halalnak
iteletÿre ees megh fezeiteek øteth
Mÿ kedeglen remenlÿwk vala
15 hogh ø volna sidoknak megh
valtoia ees ymmar hogh mÿnd
ezøk lõnek Ma harmad napya
vagÿon de meegh my køzzøløn-
valo azzonÿallatok Mÿnketh
20 megh rettentenek kÿk verrattaanak
eløtte voltanak az koporsonal

(18) Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: „Tu solus peregrinus es in Ierusalem, et non cognovisti, quae facta sunt in illa his diebus?” (19) Quibus ille dixit: „Quae?” Et dixerunt: „De Iesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere et sermone coram Deo et omni populo; (20) et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis, et crucifixerunt eum. (21) Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel; et nunc super haec omnia tertia dies est hodie, quod haec facta sunt. (22) Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos, quae ante lucem fuerunt ad monumentum.

Gy secliven egypte sijnet neue pleo
 fte mundi in ty tey. iherusalemhol
 iono zarandot vragh snem esting
 teder mynrems volgot lomt o beem
 ez napogba sijnet vront ihuy
 monda. Mijnerck Gy monda
 nak az nazdereteli ihuzol ty
 vala haalmay propheca tece me
 nyten ey bezedelen. stemt ey
 mynden embort clotte ey mij
 feppen vel azolat otech az fyl
 papot ey mij seidel mynt halafu
 ia letize ey mygh fezeutet otech
 Mij fedegien zemenlyot vala
 hogh o volna sidok nak mygh
 valtoia ey pinnar hogh mynd
 eyte lomt. Ma haalmad nageya
 vragyon de meegh my kozzalonk
 valo azgo myallatok. Mijnerck
 mygh zettentenet fyt verzattuanat
 clotte vortanak az papofonal

273
137r

de ɔ teste megh nem lelwen ique-
nek mondwan hogh angyalok-
nak latasyth ees lattaak volna
kÿk mongyak ɔteth elnye Ees me-
5 nenek nekÿk az mÿeÿnk kɔzzɔl
az koporsohoz ees vgyan lelteek
mÿnth az azzonÿok mondottaak
ɔteth kedeglen megh nem lelteek
ees vronk ihesus monda azoknak
10 O heÿtok ees kesɔdelmes zÿwyeek
hitelre Mynd azokba kyketh zolta-
nak prophetak Nemdee zÿksegh
lɔnee mÿnd ezɔket zenwednÿ
christusnak Ees wġ be mennÿ
15 ɔ dichɔseghebe. Ees el kezdwen
moysesrɔl ees mÿndɔn prophetak-
rol ha(z)sogatasth tezɔn vala mÿn-
dɔn irasokrol ky ɔ rola valanak
Ees kɔzelghetenek az kastellumhoz
20 howa mennek vala

(23) Et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visiones angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere. (24) Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum, et ita invenerunt, sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non invenerunt.” (25) Et ipse dixit ad eos: „O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus, quae locuti sunt prophetae! (26) Nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam?” (27) Et incipens a Moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus Scripturis, quae de ipso erant. (28) Et appropinquaverunt castello, quo ibant,

De o wste megh nem lelwen ioue
 mef monduan hogh Angjalok
 nat latusyeh ey lattuak wlna
 fyf monghat oteeh elnye ey me
 wnet neynt dz myeynt kuzze
 dz kuzzeohaz ey vghun leltect
 myyeh az dzromyot mondottaak
 oteeh fedegden megh nem leltect
 ey wonk ihuy monda azoknat
 O bentek ey kespdelmy Zyrwvort
 bracta Mynd azokla kyteeh zola
 nat propheetat Nember Zyrstegh
 eynt mynd eyter Zemyedmy
 chrystusnat ey wj be memmy
 o dachsegghet. Ey el tezdwen
 monkyrol ey myndon propheetat
 rot pefogantstg azon vala myn
 don Wasokrol ty o zola valahak
 ey tyzelgoretent hz kasteillmehoz
 hewa memnt vala

Q kedeeglen tettete magaath towabba
mennÿ ees kezereiteek ɔteth mondwan
Vram maragh velɔnk merth estwe
felee vasyon ees el haÿlotth ÿmmar
5 a nap ees be mene ɔ velɔk Veue
az kenÿereth. Ees lɔn. mÿkoron le-
ylth volna ɔ v(o)elɔk Wewe az kenÿe-
ret ees megh alda ees megh zeghee
ees oztogatÿa vala azoknak
10 Ees legottan megh nÿlanak ɔ zɔmeik
ees megh esmerek ɔteth ees ɔ el
enÿezeek ɔ zɔmɔk elɔl ees mond-
nak vala egmasnak Nemdee
gheridɔz valaee my zyvɔnk my
15 bennɔnk Mÿkoron zolna az vton
ees hasogathnaia nekɔnk az iraso-
kath Ees fel kelwen azon oraba
megh terenek irsaÿomba ees
lelek egbe ɔlwen az tÿzeneggh
20 apastalokath Ees azokath kÿk
ɔ velɔk valanak mondwan

et ipse finxit se longius ire. (29) Et coegerunt illum dicentes: „Mane nobiscum, quoniam advesperascit, et inclinata est iam dies.” Et intravit cum illis. (30) Et factum est, dum recumberet cum illis, accepit panem, et benedixit, et fregit, et porrigebat illis. (31) Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum; et ipse evanuit ex oculis eorum. (32) Et dixerunt ad invicem: „Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, et aperiret nobis Scripturas?” (33) Et surgentes eadem hora regressi sunt in Ierusalem, et invenerunt congregatos undecim et eos, qui cum ipsis erant, (34) dicentes,

Okedeglen tette maguath con abba
 memny ezy fezecciarck qreth mondram
 oram maragh velont merth estwe
 felce vagnon ezy el haylotti ymona
 a nap ezy be mene o velok veuc
 az tenyerech ezy lon mytkoron k
 vltch volna o velok vevre az teny
 ket ezy megh alda ezy megh zoghre
 ezy ozogaty a vala Azopnat
 ezy legokay megh mylanak o Zom
 ces megh esmercek qreth ezy o el
 enyefark o Zomok rlet ezy mond
 nat vala ymasnat Nemder
 gher idoz vilacc my zyvont my
 kemont Mytkoron Zolna az veon
 ezy hasogath nida mlynt az vaf
 fath ezy fel ketven azon oraba
 megh terem p ushynbla ezy
 letok egde gylven az tizencggh
 Apastulokuth ezy Azopath fyt
 o velok valanap mondram

275
138r

Hogh Bÿzonnÿal fel tamadotth
wr isten ees ielonth Simonnak
Ook kedeglen ielontÿk vala meliek
tortentenek vala az vton ees mÿ-
5 keppen megh esmerteeek oteth az
kenÿeer zeghesben

Ez ewangeliomoth ÿrta Zenth
10 Lucach ewangelista konvenek
elso rezeben
(A)Z idoben Bochattateek Gabriel
Angÿal istentol Galileanak
varosaba kynek neue nazareth
15 a Firfywnak megh iegzott zizhoz
kynek neue vala Ioseph dauid-
nak hazabol Ees az ziznek
neue Maria Ees be mene az
angyal ew hozÿaia monda

quod surrexit Dominus vere, et apparuit Simoni. (35) Et ipsi narrabant, quae gesta erant in via, et quomodo cognoverunt eum in fractione panis. (MOP/Lc 1,26) In illo tempore missus est angelus Gabriel a Deo in civitatem Galilaeae, cui nomen Nazareth, (27) ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo David, et nomen virginis Maria. (28) Et ingressus angelus ad eam dixit:

279
275
158
Hogh Anghomijal sel amadeth
 wz yfen ey uclouth Simomak
 opt hedegeen uclouth vala melute
 eyreucemk vala az vton ey mij
 teppen megh ismudeck oerth dz
 Fenijer begaisten

Ez ewangeliomoth ysaia huth
 Lucas ewangelista hromemk
 elp segen
 Zupen dochattaterk Gabriel
 Anghal yfentel Galilemat
 wawofuba hymk newe nazareth
 A jufymmat megh wazott zuzip
 hymk newe vala jofepa dauid
 mat hazabol ey az hymk
 newe Maria ey te meur az
 Anghal ew hazzua monda

276
138v

Iduezleegh Malaztal telyes wr
vayyon te veled kÿketh mÿ-
koron halloth volna meegh
zomorodeek ɔ bezeeden ees gon-
5 dolya vala mÿnemɔ volna eez
kɔzɔneth Ees monda az angÿal
ɔ nekÿ Ne Feelÿ maria merth
malaztoth lelteel [istentɔɔl] wr
istenneel, ÿme fogacz mehodbe
10 ees zÿlz fyath Ees hÿwod ɔ
neweeth ihesusnak Ees lezɔn nagh
ees felseegnek fÿanak hywattatyk
Ees aggÿa neky wr isten ew
atÿanak dauidnak zekÿth Ees
15 orzagol iacobnak hazaba ɔrɔkkɔl
ees ew orzaganak nem leezɔn
veghe Monda kedeegeh maria
az angyalnak Mykeppen lezɔn
ez merth fyrfyath nem esmerɔk

„Ave, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.” (29) Quae cum audisset, turbata est in sermone eius, et cogitabat, qualis esset ista salutatio. (30) Et ait angelus ei: „Ne timeas, Maria, invenisti enim gratiam apud Deum, (31) ecce, concipies in utero et paries filium, vocabis nomen eius Iesum. (32) Hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur, et dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius, et regnabit in domo Iacob in aeternum, (33) et regni eius non erit finis.” (34) Dixit autem Maria ad angelum: „Quomodo fiet illud, quoniam virum non cognosco?”

Duz kergh Malaztal telny: vor
 vagnon te veled fysteth mij-
 fazon hallottis volna murg
 somozodit q bezriden ey gon-
 dolya vpla mimmmp volna ey
 kozonrtis ey monda dz dngyal
 q mty de ferly maria mwith
 malaztoth lylart ystompol vor
 ystemmel iym fagach mchodit
 ey zypla fych ey hynwod q
 mwerth uny nat ey lezon nagh
 ey felkynt fyanak somauttaty
 ey aggya mty vor yfn ey
 atyanak deudnat ytyth ey
 orzagol racobnak hazaba orpkyl
 ey ey orzagamak m m lezon
 vyghr Monda kidergh malya
 dz dngyal nak Mytessen leyon
 ey mwith fychpach m m smzob

277
139r

Ees felelwen az angýal monda
neký zenthlelek fölwl zaal te
read, Ees felseghos istennek hatal-
massaga megh arnekoz theghe-
5 deth Annak okaerth amnj te-
tøled zenth [s] zwlletýk hýwatta-
tyk felsegøs istennek fyanak Ees
ýme Elsebøth a te rokonsagod
ø ees fogadotth fyath ø venseghe-
10 ben Ees eez ho az hohoz athod ho
ký hywattatyk meddýnek
Merth nem lezøn lehetetlen
istenneel sem egh yghe Monda
kediglen Maria, ýme vrnak
15 zolgalo leanyä Legyøn nekøm
te bezedødzerenth

(35) *Et respondens angelus dixit ei: „Spiritus Sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei. (36) Et ecce, Elisabeth cognata tua et ipsa concepit filium in senectute sua, et hic mensis est sextus illi, quae vocatur sterilis, (37) quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.” (38) Dixit autem Maria: „Ecce, ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.”*

281
~~277~~
 277
 139
 Is felelvén az Angyal monda
 nekij Zenehcsék felvél zaal te
 read, és felseghos istennék hatal-
 maffaga meg az arm koz thrger
 detij amak okarvth amu te
 toled zeneh f zupletyk by wata
 tyt felseghos istennék fmanat ty
 yim elstoth ate zokonyagos
 orty fogadott h fynth q weseget
 len dy roz ho az kashoy athol ko
 by by wata tyt m. d. v. m. k
 Merth nem kyon lehetetlen
 istennék sem igh ygor Monda
 kediget Maria yim vrnak
 Zolpulo leanya Legyen nekem
 te kyz. p. d. z. erent

Eez Ewangelio moth irta
zenth Mathe kōnuenek ǫthǫd
rezebe

- 5 (A)z ȳdǫben Lathwan ihesus az
Seregǫketh Fel mene az
hegre Ees mȳkoron le wlyth
volna Jarolanak ew hozȳaia
ew thaneȳthvanȳ Ees megh
10 nȳthwan ew zaȳath taneitȳa
vala ǫket mondwan Bodogokh
az lelkȳ zeghenȳǫk Merth ǫveek
mennȳeknek orzaga Bodogok
az keǫsǫk Merth ewk byrȳak
15 az fǫldet Bodogok kyk sirnak
Merth ǫk megh vigasztaltatnak
Bodogok kyk ehǫzik ees zome-
hozȳak az igassagoth merth
ǫǫk megh elegheitetnek

(MOP/Mt 5,1) In illo tempore videns Iesus turbas ascendit in montem, et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius, (2) et aperiens os suum docebat eos dicens: (3) „Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. (4) Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. (5) Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. (7) Beati, qui esuriunt, et sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.

S e h e n g e l i o m o t h y c a
z e n t h m a t a r f o n n u m k o t h e d
z e z l e
z y d b e n l a t h r a n d a y a z
z e z g o t e t h f e l m e m a z
h e g e t a y m i t f e d n l e v e l t h
v o l n a f a r o l i n a t e w h o z p a u a
e w e h a m i t h r a m y t a y m i g h
m i e z v a n e w z a i n a t h t a m i e i a
a a l a o t t e m o n d r a n b o d o g o t h
a z l i l t y z e g e r m y k M e z t h p r o c e
m m m y e l m k b e z a g a b o d o g o t
a z k e g e s s e t M e z t h e w e t b y z i y a t
a z f o l d e t b o d o g o t t y k f l e n a t
M e z t h o t m i g h v i g a z a l e a t n a t
b o d o g o t t y k r h o z i t e e z z o m e
h o z i y a t a z i g a s s a y e t i m i t h
o t t e m i g h e l e g e i t e t m k

279
140r

Bodogok Az ergalmasok merth
ok ergalmassagoth kouethnek
Bodogok az tyzta zywyek
Merth ok istenth latyak
5 Bodogok az bekeseosok Merth
isten fianak hywattathnak
Bodogok kyk haborusagoth
zenvednek igassagheerth
Merth oueek mennyeknek
10 orzaga Bodogok leetztok my-
koron mondandnak nektok
emborok ees haborgatandnak
titoket ees mondandnak myn-
don gonozsagoth ty ellenotok
15 een eert(o)em, hazudwan,
(E)Orolietok ees vigaggyatok
Merth az ty eerdomtok nagh
ees bewseghos mennyekben

(7) Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur. (8) Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. (9) Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. (10) Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum. (11) Beati estis, cum maledixerint vobis homines, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me. (12) Gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.

(O)Lwastatÿk zenth
Simoniudasnak ele()ben
A(B)bagarws kÿralrol
Mÿkron *christus* predicalwa¹
5 Sidosagba Jerusalem taÿan
Halwan ezt abagarus Edissaÿ
kÿral hogh *christus* sok chodakath
tenne sidosagba. Ez felyl mon-
dotth Abagarus yra kezenetott
10 *ihesusnak*

Hallottam az eghesseghokrol
kyketh orwossagok nekÿl ees
fÿwek nekÿl teezz ees zoddal
15 vakokat velagosoÿtaz Santa-
kath ÿartacz poklosokath vigaz-
taz halottakak eleweneytez
Kÿketh mÿnd halwan te rolad
megh tøkellem een lelkombe

(IV: AL) Abagarus rex, Euchaniae filius Iesu salvatori bono, qui apparuit in locis Hierosolimorum, salutem. Auditum est mihi de te et sanitatibus, quas facis; quod sine medicamentis aut herbis ista per te, et quod verbo facis caecos videre, claudos ambulare, leprosos mundari et mortuos reviviscere. Quibus omnibus auditis de te statui in animo meo,

¹ A végéről lemaradt a *-la* (*predicalwala*).

Wassende zucht
Simonudasnak thoben
Abagarios firsatol
Mijstion xpiy. predicahva
Sidosugba Jerusalem tainun
Halwan xpi abagariy. firsat
firsat hogh xpiy. sot chodukath
tenne sidofugba. Et felst men
dath abagariy. ypa firsat
abagariy
Dallotum az egirshghekol
firsat omss yot m'kol firs
firsat m'kol yozz et zoddal
vafokat velagosintay. Gancu
fath yastach poplofokath vigan
taz halotatuk chermiyay
firsat mynd halwan te solal
m'gh totellem an w'pomb

281
141r

Ees ez kettø kōzzyl eegh leegh
awagh te leegh isten menyōr-
zagbol hogh ezøket theezød
avagh hogh istennek Fia|leegh
5 hogh ezøketh mÿwelkødød Azert
kerlek tegødet io ihesus eez lewel
zerenth hogh meltolyal een
hozÿam munkalodnod ees een
korsagomath kÿth reegtølfogwa
10 zenvendøk awagh vallok megh
vigazÿad Merth az byzonsagh-
gal megh hallottam hogh az
Sidook ellenød [zw] zwgodnak
ees akarnak ellenkødny the
15 ellenød Azeerth ioy een hoz-
iam vagÿon ennekøn egh kys
varosom de Eekøš kÿ eleegh
lezøn mÿnd te nekød smÿnd
eennekøm

unum esse de duobus: aut quia tu sis Deus, et descenderis de caelo, ut haec facias, aut quod Filius Dei sis, qui haec facis. Propterea ego scribens rogaverim te, ut digneris fatigari usque ad me, et aegritudinem meam, quamdiu laboravi, curare. Nam et illud comperi, quod Iudaei murmurant adversum te, et volunt insidiari tibi. Veni ergo ad me, quia est mihi parva civitas sed honesta, quae utrisque sufficiet.

281
29
14

Es iz ketto kszol egh legh
dwagh te legh yfen menyaz
zagyal hogh ezotet ehirzod
dwagh hogh yfennt fialorgh
hogh ezoteth nyjval kodad azit
perlep egodet w'itny. iz leuel
z crench hogh multolyalten
kozjam nunkalodnad ty an
perflagomath kijeth rezgotalfogwa
z emendit dwagh vallok magh
vagyjad Mereth az byzonsagh
yall magh hallottany hogh az
Eudoof ellenod ~~z~~ Zwgodnate
ty aparnak ellenkodny t'ar
ellenod Azvith ion ein hoy
iam v'agyon amurkon egh k'ap
varosam de Et k'ap k'ij v'legh
k'izon mynd te m'kod smijud
Amurkon

De wr ihesus christus Ekkeppen
felele nekÿ Bodogh wagh te kÿ
Een bennem hytteel mÿerth
nem lattal Merth megh va-
5 gyon (e)Een rolam ÿrwan Bodogok
Kyk enghometh nem lattanak
ees hyttenek de maga azokrol
mellyeketh ennekom yrtaal hogh
en te hozÿad menneek, Elözor
10 kel ennekom mÿndonoketh be
telyeseitenom Meliekeerth een
bochatotth vagÿok Annak vtanna
attol el vetetom kÿ engometh
bochatotth Mÿkaron een ees
15 mennÿorzagba fel menendok
Bochatok te hozÿad eggeth een
taneytwanÿm kazzol kÿ tego
det megh vigazÿon ees megh
eeltesson Lathwan ymmar
20 azeerth Abagarus hogh christusnak

Dominus autem Iesus in haec verba sibi respondit: „Beatus es, qui credidisti in me, cum ipse non videris me. Scriptum est enim de me: quia hi, qui me non vident, credent . . . De eo autem, quod scripsisti ad me, ut veniam ad te: oportet me haec omnia complere, propter quae missus sum, et postea recipi me ab eo, a quo missus sum. Cum ergo assumptus fuero, aliquem de discipulis meis mittam ad te, ut curet te, et vivificet te . . .” Videns autem Abagarus, quod praesentialiter Christum

De vez ihu xpus et ppen
 felile m ty Rodogh vough te ty
 ten be m m hysttel mizech
 m m lattal Merth migh va
 gyon ten zolum izurum Rodogok
 hnt enghometh m m luttanuk
 rez hystemk de magna az pzel
 m llypeth emmkom yptual hoch
 en te haggad m m m m k. Clozoz
 kel emmkom m m m m m m m m
 telyp m m m m m m m m m m
 bochtatth vaggok Amak v m m m
 attel el v m m m m m m m m m m
 bochtatth Mytbron ten rez
 m m m m m m m m m m m m m m
 bochtatth te nozpad eppeth ten
 tam y m m m m m m m m m m m m
 det mugh v m m m m m m m m m m
 v l l e s s e n m m m m m m m m m m
 az m m m m m m m m m m m m m m

Zyneet Awagh Zemelyeeth nem
lathatnaÿa Nemÿnemy keep
iroth bochata ihesushoz hogh vronk-
nak kepeeth abrazaath chak yrwa
5 lathatnaÿa kÿth zemeel zereñt
nem lathata De Mykorth a keep
yro Christushoz iøth volna ees
christusnak orczaianak fenøssegh-
tøl nem igekøzhetyk vala megh
10 irnÿa mÿ abrazw awagh mÿ
zabasu *christus* volna Ees mÿnth
ew neky hatta vala megh nem
irhata Lataa *christus* a keep
ironal a ruhath, veue ees ø orcza-
15 iahoz nÿoma ees ekkeppen ø zenth
zÿneth abagarus kyralnak az
ruhara nÿomva kylde
Mynek vtanna ÿmmar *christus*
mennÿorzagba mene, mÿkeppen
20 nemÿnemy irasba olwastatyk
hogh zenth Thamas apastal

videre non posset . . . pictorem quemdam ad Iesum misit, ut Domini imaginem figu-
raret, ut sic ipsum saltem per imaginem conspiceret, quem in facie videre non
poterat. Sed cum ad eum pictor venisset, propter nimium fulgorem, qui ab eius facie
procedebat, in eius faciem clare nequibat videre vel intendere, nec ipsam, ut sibi
iussum fuerat, figurare. Quod cernens Dominus vestimentum linteum ipsius pictoris
accipiens et suae faciei superimponens sui ipsius imaginem eidem impressit, ac
desideranti Abagaro destinavit . . . Postquam vero Dominus assumptus est, ut in hi-
storia ecclesiastica legitur, misit Thomas apostolus

Zymet Awagh Zemelyeeth nem
 lathatnaya Nemymmp kcep
 120th bochata ihushoz hogh vront
 nat kpereth abraguath chak yama
 lathatnaya fych zemel zere
 nem lathata De Myfouth a kcep
 ypo chrystus koz 10th volna ey
 chrystus nat oz zaiianak fenossegn
 tol nem igekoz hetyk vala mygh
 izmya my abragu Awagh my
 zabusu xpy volna ey myneth
 ew nek, hatta vala mygh nem
 izhata Latay chrystus a kcep
 ronak a zuhath vxe oz p oerza
 iahoz myoma ey eptepen o zent
 Zymeth abraguay kopalnat az
 zuhaza myoma fylid.
 Mymet vama yyma/chrystus
 mymyozagla yym mykppen
 mymymp rapa ol vastatyt
 hogh zent Thama dpaftal

Tadeusth Kÿ mondatÿk iudasnak
kylde Abagarus kyalhoz istennek
mondasa zereñth kÿ mÿkoron
latta volna ihesusnak Taneÿthva
5 nÿath o hoziaia ionÿ a io ihesus-
nak igheretith Laatha abaga-
rus keral Tadeusnak orchaÿan
nemÿnemy istenÿ fenossegoth
kÿth lathwan megh feeelmeek
10 ees megh rettene mondwan
Byzon te a yo ihesusnak az isten-
nek fyanak vagh thaneÿthva-
nÿa kÿ mondotta vala ennekom
Bochatok eggeth een taneÿtwa-
15 nÿm kozzol te hozÿad ky tegodet
megh vigazÿon ees te nekod
eletoth aggyon. Kynek Thadeus
monda ha istennek fyaba hyz
zyvednek mÿndeen kewanatos-
20 sagath megh nÿerod

Thaddaeum, qui et Iudas dictus est, ad Abagarum regem secundum Dei promissionem. Qui cum ad eum venisset, et se discipulum Iesu sibi promissum dixisset, vidit Abagarus in vultu Thaddaei quemdam mirum et divinum splendorem. Quo viso stupefactus et territus Dominum adoravit dicens: „Vere discipulus es Iesu, Filii Dei, qui mihi dixerat: Mittam aliquem ad te de discipulis meis, qui te curet, et tibi vitam praestet.” Cui Thaddaeus: „Si in Dei Filium credideris, omnia tui cordis desideria obtines.”

Tadeusth Ky mondatyk iudusnat
 fplde abagawus fmalhor istem
 mondusa zerench Ky mytoron
 lacta polna iudusnat Tamrythra
 myath ohoziaia ipny a w itb
 nalt igberetith Laacta abaga
 zuy ferat Tadeusnat orchayan
 mmynepy istem fenosygeth
 fynth lachwam mygh ferelmer
 eiz mygh zertem mondwan
 Ryzon te a yo iudusnat azisten
 mt fyanat vagh thamythra
 mya Ky mondotta wala rmyt
 Docharot eggeth ren tamytwa
 mym fpyzel te hozpad Ky te gped
 mygh vugazyon ay te mt yd
 elctoth aggyon. fymt thady
 monda wa istem fnyaba hup
 zuydmt myndren firmatol
 sagath mygh myzod

285
143r

Kynek monda abagarus kyral
Hyzom Bÿzonnÿal ees az sido-
kath kÿk megh fezeytötteek
ötet, oromesth mynd romaÿ
5 hatalmnak ellene megh gõt-
rom

(E)stote fortes in bello et pugna
te cum antiquo serpente
10 et accipietis regnum eternum

Legetok erössek a hadba ees
vyaskoggÿatok az reghÿ awagh
agh kygyowal ees weetztok
15 özok orzagoth

(D)Elicata est diuina consolacio et
non datur admittentibus ali-
ena

Cui Abagarus: „Credo vere, et Iudaeos, qui eum crucifixerunt, libenter trucidarem
... nequaquam Romanorum autoritas impediret.”

284
 245
 143
 Eymt monda abagady. puzal
 l'uzom byzommal' ay az sub
 fact' fyt mugh fezyt'at'k
 otet' p'omysth mynd' roman
 katalinat' Ellen mugh gyt
 zpm

stote fortes in bello et pugna
 te cum Antiquo serpente
 et Antipietis regnum eternu

Egetok' cresset' a hadba ay
 vna' koggij' hok' az' z'eghy' Amugh
 agh' f'ignomul' ay' wozt'ok'
 p'ok' oz' agoth'

elucata est diuina consolatio
 no datur admittentibus ali
 ena

286
143v

(N)omōs gyōnghesegōs gýōnyōr
kōdees a istembe valo edōskōdees
ees nem adatyk annak kÿ
egeeb ydeghōnoketh be bochath
5 o zÿwebe

(D)iligentibus deum omnia cooper-
antur in bonum hys qui secundum pro-
positum vocatj sunt sancti

10

(A)z istenth zeretōknek mÿndōnok
yora fordulnak Azoknak kyk
akarath ze<re>nth hywattathnak
zentōknek

15

Myndōn ÿdōn istennek hala
adaassal tartozonk Merth mÿn-
dōn ydōn tōle vōth iozaggal
elōnk

Omnes gnonghesegps gnomye
pobry A istembe valo adstodry
eey nem adatyk amak fy
egeeb nteghonykth le bochach
p Zynke

Uigentibus deum omnia coepr
antuu in bonu hys qui scdm pro
positum vocat sunt sancti

Z istenth Zeretpnt myndon
noza ferdulnat Azotnat tyt
akarath Zenth linwattatarnat
Zeretpnt

Myndon ydon istemnt hala
adaassal tawozont Marth myn
don ydon tyk voth rozaggal
elont

287
144r

Valakÿ yth ez velagba ʘn
keien byneyerth nem zenved
Iʘuendʘbe kethelen kel zenvednÿ
annak Merth valakÿ yth|a
s byneerth maga<a>th megh nem
fegelmezÿ azth iʘuendʘben az
igaz byro megh fegelmezÿ

~~287~~
287
144
Valaky yth rz velagta on
feren bynnyeth nem Zevred
Iwennobc fethelen fel zemredny
Aimat Merth yalaky ytha
bynnyeth magach mygh nem
fegelmzy dzth iwennobben dz
ygas byro mygh fegelmzy

Mýndõn Atÿanak Tarhaza
ihesus Christusnak paticaÿa kyrõl
Apastal ygh mond kybe vannak
istennek mýndõn bõlcheseghenek
5 ees tudomanÿanak keenche
el reythven
Azeerth valaky akar mýndõn
lelkÿ iozaggal megh kazdagul-
nÿ haath ennek wgh keell
10 hõgh gÿakorta mennÿõn be
eez mennÿeÿ kyralnak kadag-
sagos tharhazaba ees otth
megh lely az istenÿ zenth
zeretethnek aranÿath tyztasagh
15 tartaasnak zeplõtelen gyõngeet
Alaztossagnak ees enghõdel-
nek gyokereeth Mýndõn ma-
lazthnak ees tudomannak
bewsegheeth elmenek byzon
20 velagossagaath elethnek

Allynghyn Uajanat Tachya
 ihus Christusnat patraijer tyrol
 dyastal ygh mond fybe vammak
 ystemk myndon bplehstghm
 ry tudmanijanak kernebr
 el zytthven
 Azreth valaky abu myndon
 lalky rozaggul mygh hazdagul
 my haach emek vogh ker-
 hogh gyakozza mymyon be
 rz mymyry kypalnak kadag
 sagos thazhazaba ty otth
 mygh laly az ytemy zent
 zereethmyk aranyach tyzcasagh
 tartnaasnat zeploelen gyngret
 Alaztosfagnak ry tynhodul
 myk gyokretth Allynghyn ma
 lazthnak ry tudmannak
 berystghretth elymnt byzon
 velagosfagmakh elretthmyk

289
145r

zenthsegheeth Ees myndon
iozagnak zamtalan kenceeth

Mynd ezoketh az edos bezedw
5 zenth bernald doctor megh
esmerte vala ees o benne ygh
edoskodik vala mondwan

Io ennekom vram christussal
10 lennom ees ew vele megh
maradnom ees ew benne
harom haylokoth chenalnom
eggeth az kezeibe Masth az
15 labaiba harmadoth ees zonet-
len valooth az oldalaba Otth
akarok nywgodnon ees alon-
nom Eennom ees Jnnom otth
akarok olwasnom ees imad-
koznom ees gondomat ees
20 [dog] dolgomath otth akarom
tennom

Zenthschgerth tiz myndon ²⁹⁸
rozugrak Zamtulan kucheneth ²⁹⁹
145

Allynd ezoteth az röpöz bezzed
Zenthschgerth doctor magh
ismert vala tiz p. b. emre ygh
röpözök vala mondvan
So r. m. k. m. v. r. a. m. c. h. r. i. s. t. u. s. s. a. l.
k. m. o. n. i. t. i. z. e. v. v. e. l. e. m. a. g. h.
m. a. r. a. d. n. o. m. t. e. s. e. v. s. e. r. v. i. t.
k. a. t. o. m. h. a. y. l. o. k. o. t. h. c. h. r. i. s. t. i. a. n. o. m.
v. g. g. e. t. h. a. z. k. e. z. r. i. b. e. M. a. s. t. h. a. z.
k. a. b. a. u. b. a. h. a. v. m. a. d. o. t. h. v. y. z. o. m. t.
k. e. n. v. a. l. o. a. t. h. a. z. o. l. d. a. l. a. b. a. o. t. t. h.
a. t. a. v. o. k. n. i. j. w. g. o. d. n. o. n. v. y. a. l. o. p.
n. y. m. k. e. m. p. i. v. y. f. i. n. o. m. o. t. t. h.
a. t. a. v. o. k. o. l. i. v. i. f. i. c. i. o. n. o. m. v. y. i. m. a. d.
k. o. z. n. o. m. t. i. z. g. o. n. d. o. m. a. t. v. y.
d. e. y. d. o. l. g. o. m. a. t. h. o. t. t. h. a. t. a. v. o. m.
t. i. m. p. i. t.

290
145v

Otth een zolok edokodwen
vigadozwan ew zyuenek
ees valamÿth akarok tole
megh nÿerom
5 Azeerth senkynek ebbe ketseghe
nÿnchen hogh valamely lelök
yde zokandyk ees yde esmer-
kodendÿk ees ebbe gyakorlatos-
saggal edokodendyk Ees yth
10 az felseghos kernalnak edosdon
ees mynd ew zÿwe zerenth
konÿorghend hogh az ammÿ
yduosseghre valo megh nem
yerneie
15 Ezth zenth bernald doctor ygh
eertotte hogh embor yth lezon
mÿndonostol zwzeseghos ees
myndonostol zenthseghos ees
mÿndonostol istenos Azeerth
20 ez az kristusnak zenthseghos

Oth een zolok vorkodwen
 vragadozwan en zipurmk
 ry valamijth akulok tple
 migh mizom
 Azertch sentymk ebbe fesegehr
 mighen hogh valamly lict
 yde zokandyt ry yde rsmr
 kodendyt ry ebbe gyakorlatos
 saggal vorkodendyt egy yth
 az felseghos kiralnak vorkodn
 ry mynd en zijwr zertent
 konijorghend hogh az ammy
 vdupsteghe valo migh m
 yrm
 Ezh zentch bernald doctor ygh
 rrepte hogh embaz yth bezon
 myndonostol zupsteghos ry
 myndonostol zentch steghos
 myndonostol istenps Azertch
 v az frustusnak zentchsteghos

291
146r

paticai Kybe vagyon mynd
foldnek mennynnek tenghor-
nek eeghnek tyznek vyznek
teromtesenek bolcheseghe
5 Eez az zenthsegos patica kybe
mynd foldon mennyon ees
tengorbe valo allatoknak (t)zerze-
senek tudomanya tartatyk
Eez az zenthsegos patica kybe
10 myndon emborokbe valo bynok
nek ees iozagoknak zama ees
ees mene volta twdwan vagyon
Eez az zenthsegos patica kybe
mynd kez(t)dettol fogwa mynd
15 ez velaagh vegheygh valo es-
nek ees mynd a tengor vizee-
nek zamtalan coppenetynek
zama vagyon Eez a zenthsegos
patica kybe mynd az eeghy
20 madaraknak ees mynd o

patiaua' fybe vagyon mynd
 foldm'k m'mijm'k tenghez. 29
 m'k erghm'k twym'k vyzm'k
 tr'omtestm'k bolg'efghr
 Ez az Zenthsegy's patiaua' fybe
 mynd foldon ud'mijon er
 tengorbe valo allatokhat Zize
 sem'k tudomany'ka taw'atuk
 Ez az Zenthsegy's patiaua' fybe
 myndon emborokbe valo bnyok
 m'k er'k w'zagokhat Zama er
 er' m'm' volta tudwom vagyon
 Ez az Zenthsegy's patiaua' fybe
 mynd feydetol fogua mynd
 ez v'laagh v'ghreygh valo esq'
 m'k er' mynd a tengor vyzm'
 m'k Zamtalan c'ppend'ijm'k
 Zama vagyon Ez a Zenthsegy's
 patiaua' fybe mynd az n'ghy
 madai'atnak er' mynd p

292
146v

tallaġnak Mynd f'oldj bestjeek-
nek ees mġnd o zoroknek zama
vagyon eez az zenthseghos patica
kybe mġndon mestorsegnek, Mġnd
5 irasoknak varrasoknak faraga-
soknak ees mġndon egeeb
tudomanjoknak b'olcheseghe
tartatyk Ez az zenthseghes
patica kġbe mġndon bynoknek
10 lelkġ orwossaga vagyon

Isten bely nagh edossegos gondolath

callajnak Mynd földj birtijek
mek kiz mynd o hooomk zama
vagyon ez az zentisteghys patica
kijbe myndon mesterstigmek mynd
wasoknak v. wasoknak faragga
soknak v. myndon egyeb
tudomanyoknak lychevstigmek
tattatyt ez az zentisteghys
patica kijbe myndon bnyptmek
keltij orvossaga vagyon

isten bely nagh velystigmek gondolat

Ez Ewangeliomoth Zenth
Lucach irta kōvenek heted
rezebe
(A)z ydōben megien vala iħesus
5 egh varosba ky ()eztetik
vala Naŷmnak ees mennek
vala ew vele ȝ thaneythva-
nŷ Ees sokassagos neep Myko-
ron kōzelghethne az varosnak
10 kapwyahoz ŷme halotth vite-
tik vala ew annŷanak egetlen
eegh fya Ees ez azzonŷallath
ȝzwegh vala ees az varosbol
sok nep ew vele kŷth mŷkor
15 latoth volna iħesus irgalmassagra
remȝle monda neky ne akary
Sŷrnod Ees yarwla ees illete
az nozolŷath azok kediglen kyk
vizyk vala megh allanak, Ees
20 monda ŷfŷw nekȝd mondom
kely fel Ees fel yltepeek

(MOP/Lc 7,11) In illo tempore ibat Iesus in civitatem, quae vocatur Naim, et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. (12) Cum autem appropinquaret portae civitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suae, et haec vidua erat, et turba civitatis multa cum illa. (13) Quam cum vidisset Iesus misericordia motus super eam dixit illi: „Noli flere.” (14) Et accessit, et tetigit loculum. Hi autem, qui portabant, steterunt. Et ait: „Adolescens, tibi dico, surge.” (15) Et resedit,

E trawngelwmoth kenth
 Lucath uca fymwrnk hrad
 regebr
 297
 297
 147r
 Z ydolen mgyrn wala ihu
 vgh varosba ky rztozik
 wala Naymnak tgy mwrnk
 wala cw vlc o thramythwa
 ny tgy sokassagy mwp Myko
 ron pozpighrhm dz vrosnak
 papwyalaz iym halottz vca
 tik wala cw dmyanuk egeten
 vgh fya tgy vz azzomyallath
 ozyvgh wala tgy az varosba
 set mwp cw vlc fytth myka
 latothvohna ihu vgalmasfage
 z emole monda mky m dcazy
 Synod tgy yzwoia vgy illvcl
 vgh wala mgh allant/ tgy
 monda ishw mwpd monann
 vgh fil tgy fil ylavact

294
147v

ký megh holth vala ees kezde
zolzñ ees megh ada ɔtet ɔ
annñanak Megh yte mýnd
ɔketh az felelm ees dicheryk
5 vala istenth mondwan Merth
nagh propheta tamadoth mý
kɔzɔttɔnk ees merth isten megh
latogatta ew nepeeth

10 Ez ewangeliomoth zenth Janus
irta megh kɔnvenek neged rezebe
(A)z ydɔbe Iɔue ihesus Samaria-
nak varosaban ky mondatyk
Syka⟨a⟩rnak az telek melleth
15 kyth Jacob adoth vala ɔ fyanak
iosephnek vala kediglen otth
Iacobnak kwtha Jhesus kediglen
az wthnak mýatta megh farrad-
wan ýl vala az kwth fɔlɔtth
20 hol mýnth hatod hora koron
Iɔue azzonýallath Samariabol

qui erat mortuus, et coepit loqui; et dedit illum matri suae. (16) Accepit autem omnes timor, et magnificabant Deum dicentes: „Quia propheta magnus surrexit in nobis, et quia Deus visitavit plebem suam.” (MOP/Io 4,5) In illo tempore venit Iesus in civitatem Samariae, quae dicitur Sichar, iuxta praedium, quod dedit Iacob Ioseph, filio suo. (6) Erat autem ibi fons Iacob. Iesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem. Hora autem erat quasi sexta. (7) Venit mulier de Samaria

Ky mygh holtch vala az. kryde
 Zolny cry mygh ade pax
 amyanate Mygh pa myud
 okry az fchym cry dichryk
 vala istenych mondyan Merth
 nagh propheta tamadoch my
 kryptant cry mryth isten mygh
 latogatta cry mperch

Ez ewange liomoth henth fmy
 iza mygh komermt mygd cry be
 zydybe four ihuy Samaria
 nat vubfaban fy mondynt
 Snpaynat az telik mllity
 fynth jacob adothvala ofymat
 isepm k vala pedigten oth
 jacobnat krotqa thuy pedigten
 az vothmat myatta mygh fuz...
 wan yl vala az fwoth fploty
 hol myntch hator hova karon
 Jom dzom allath Samariabol

Vyzeth mereÿthenÿ Monda
nekÿ ihesus aggh ÿnnon eennekòm
ew taneÿthwany kedeeglen
mentenek vala az varosba hogh
5 eethketh vennenek Monda azeert
ònekÿ az Samaria beli azzonÿ
allath Hogh leheth az myeerth
hogh te sido leegh. En tòlem
ynnod keerz Merth een feel hÿtw
10 azzonÿallath vagyok Merth az
sidook eggbe nem ylnek az Sa-
maritanosokkal Felele ihesus ees
monda nekÿ Ha tudnak isten-
nek aÿandekath ees kychoda
15 akky mongya nekòd ag enne-
kòm ynnom Ne talantan te
kertél volna òthòle ees adoth
volna nekòd eleuen vyzeth
Monda neky az azzonÿallath
20 Vram ingen sÿnchen mÿwel
mereyteneed az kwth kediglen
meel

haurire aquam. Dixit ei Iesus: „Da mihi bibere.” (8) Discipuli autem eius abierant in civitatem, ut cibos emerent. (9) Dicit ergo ei mulier illa Samaritana: „Quomodo tu, Iudaeus cum sis, bibere a me poscis, quae sum mulier Samaritana? Non enim coutuntur Iudaei Samaritanis.” (10) Respondit Iesus, et dixit ei: „Si scires donum Dei, et quis est, qui dicit tibi: Da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, et dedisset tibi aquam vivam.” (11) Dicit ei mulier: „Domine, neque in quo haurias habes, et puteus altus est;

Wyższy mzyktemy Monda 29
 mty ihu dggj nman kennefoni 29
 éw tamytywany fedegfen
 mntemk wala az wawofba hogh
 wttsteth wmmmk Monda azc
 pmtj az Samaria beti dzzomj
 allath hogh keth az mtyctj
 hogh te fudo hogh. En eplem
 ymod kcz Mtyth en fci hycap
 azomjallath wagyot Mtyth az
 fudo k egge nem ylmk dz Sa-
 maritanofoktal fclle ihu cy
 monda mty h d tudnat ym-
 mk dyandkath cy fychada
 akty mngya mtyd dz eme-
 tom nman M talimtan te
 krtal wlna pcpic cy aboth
 wlna mtyd elemn wyzth
 Monda mty dz dzzomjallath
 oram mgy synchm mtyorl
 mzyctemk az ktyth te d gfen
 mty

Azeerth honnan vagon elo
vyzed Nemde te nagyob vagee
my atyanknal Jacobnak kÿ ne-
kõnk atta ekkuthath ees o ebbol
5 yth ees o fyaÿ ees o chordaÿ
Felele ihesus ees monda nekÿ
Mÿndõn kÿ ÿandÿth ez vyzbõl
esmegh megh zomehozÿk az
ky kedeeglen ÿandyk az vyzbõl
10 kÿth een adok nekÿ nem zome
hozyk õrõkke de a vÿz kyth een
adok neky lezõn o benne Feel
boyto kwtfew õrõk eletre Monda
nekÿ az azzonÿ allath Vram add
15 ennekõm ez vyzeth hogh ne
zomehozÿam Sem kediglen yde
mereytenÿ iõiek Monda nekÿ
ihesus ereggel hÿad yde a te ferie-
deth ees iõÿ yde Felele az azzo
20 nÿallat ees monda Nÿnchen
feeriem, Monda nekÿ ihesus

unde ergo habes aquam vivam? (12) Numquid tu maior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis puteum hunc, et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius?" (13) Respondit Iesus, et dixit ei: „Omnis, qui bibit ex hac aqua, sitiet iterum; qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum; (14) sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam.” (15) Dicit ad eum mulier: „Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam, neque veniam huc haurire.” (16) Dicit ei Iesus: „Vade, voca virum tuum, et veni huc.” (17) Respondit mulier, et dixit: „Non habeo virum.” Dixit ei Iesus:

Azcertz honnan vagnon elo
 vyzed Nemde te magyod vager
 ny atyanknal facobnat ky m
 pont atta ettuchath ey o vider
 yth ey o syay ey o chouday
 felde ihuy ey monda mky
 Myndon ky yandyth ey vyz hyl
 vsmgh mugh zomhogyt az
 ty pedeglen yandyt az vyz hyl
 tyth ren adok mky nem zom
 hogyt pepte de a viz tyth ren
 adok mky tezon o behme fel
 bonco kuresen ept vlyte Monda
 mky az azony allath vziun ad
 vumkom az vyzeth hogh m
 zomhogyam Sem fedeglen yd
 mzentem yit Monda mky
 ihuy creggel byad yd a x-fein
 dith ey ipy yd felde az azo
 nyallat ey monda Nypem
 fetzum Monda mky ihuy

297
149r

Jol mondad Merth Nynchen feeriem
Merth 9th feeried volth, ees a
mely masth vagyon Nem te feeried
Ezt igazan mondad Monda nekÿ
5 az azzonÿallath Vram amÿnth
een laton propheta vagh te A m9
atyaÿnk ez hegy9n ymadkoztanak
Ees ty azt mongyatok hogh iheru-
salembe vagÿon a hel holoth illic
10 ymatkoznyÿ Monda nekÿ ihesus
Azzonÿallath hÿgggh ennek9m
merth el i9th az hora Mykoron
sem ez hegy9n sem kedeehlen
iherusalembe ymaggyatok atyath
15 Ty ymaggyatok azth akkÿth
nem tuttok, mÿ ymaggyyk
akkÿt tudonk Merth sydosagbol
vagÿon az idwezseeagh de el i9th
az hora Ees mastan vagyon
20 Mykoron a byzon ymadkozok

„Bene dixisti, quia non habeo virum. (18) Quinque enim viros habuisti, et nunc quem habes, non est tuus vir; hoc vere dixisti.” (19) Dicit ei mulier: „Domine, video, quia propheta es tu. (20) Patres nostri in monte hoc adoraverunt, et vos dicitis, quia Ierosolymis est locus, ubi adorare oportet.” (21) Dicit ei Iesus: „Mulier, crede mihi, quia venit hora, quando neque in monte hoc, neque in Ierosolymis adorabitis Patrem. (22) Vos adoratis, quod nescitis, nos adoramus, quod scimus, quia salus ex Iudaeis est. (23) Sed venit hora, et nunc est, quando veri adoratores

Jol mondad Merth Nynchen fawen
 Merth oth feruud vöich / 37. a
 mely masth vagyon nem te feruud
 Ezt igazan mondad Monda nekij
 az Azonjallath oram Anjuncth
 een lator prohera vagh te A mo
 atnyant ez legyon ymadkozarluk
 37. ty azt mongyatok hogh ilyen
 salembe vagyon a hrl haloth illu
 ymatkozny Monda nekij ihny
 Azonjallath leggh emekom
 muth el 10th az hora Mykozon
 sem ez legyon sem kedreglen
 ihlembre ymaggyatok atnyati
 I w ymaggyatok azth alkijch
 nem tuttok mi ymaggyatok
 alkij tudont Merth sydesagbol
 vagyon az idwzsergh de el 10th
 az hora 37 mastan vagyon
 Mykozon a byzon ymadkozok

298
149v

ymaggyak atyath leelokben
ees bizonsagban Merth atyaees
elyenoket keres kyk ymaggyak
yteth Lelok az isten, ees azok
5 kyk ymaggyak oteth leelokben
ees byzonsagban illic ymadny
Monda neky az azzonyallath
Tudom hogh a messias el iotth
ky kristusnak mondatyk Myko-
10 ron azeerth az el iowend, nekõnk
myndõnõket megh hyrdeth.
Monda neký ihesus een vagyok
ky zolok veled Ees legottan el
iutanak õ taneythwaný ees
15 chodalkoznak vala hogh az
azzonyallattal bezeellene Senky
kedeeglen nem monda mytth
kerez awagh mytth bezellez
õõ wele, El hagy azeerth ew
20 vedreeth az azzonyallatth
ees be there az varosban ees

adorabunt Patrem in spiritu et veritate. Nam et Pater tales quaerit, qui adorent eum. (24) Spiritus est Deus, et eos, qui adorant eum, in spiritu et veritate oportet adorare." (25) Dicit ei mulier: „Scio, quia Messias venit, qui dicitur Christus. Cum ergo venerit, ille nobis annuntiabit omnia." (26) Dicit ei Iesus: „Ego sum, qui loquor tecum." (27) Et continuo venerunt discipuli eius, et mirabantur, quia cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit: „Quid quaeris, aut quid loqueris cum ea?" (28) Reliquit ergo hydriam suam mulier, et abiit in civitatem, et

ymaggyat atyach lerlofben
ny fazonfugtam Merth atyach
elyndket feret fyt ymaggyat
peth Lerlof az isten egy azok
fyt ymaggyat peth lerlofben
ny fazonfugtam ille ymaggy
Monda nyky az azomallath
Tudom hogh a messyay el isten
fy fuzusnak mondatyk Myko
ron azcerth az el igyend nykont
nyndonyket megh bydeth
Monda nyky ihuy ten nygyet
fy zolot vely egy lygottan el
intanak o tanrythany egy
thodalkoznat vula hogh az
azomallathal bezerlem Senty
falygten mm monda nygyth
feresz anygh nygyth bezerth
go vely el halya azcerth em
vrdcerth az azomallath
egy ny thcer az vacyflan egy

Monda az varosbeli neepek-
nek Joÿetok ky ees lassatok
embørth ky mÿndõnõket megh
monda ennekõm valamelyeketh
5 tõttem Nemde õe a kristus, kÿ
iõuenek azerth az varosbool ees
iõnek vala ew hozÿaia Ezõnkõzbe
kerÿk vala õtet ew thaneitwanÿ
mondwan, Mestõr. egeel, ew
10 kedyglen monda nekÿk enne-
kõm ennõm valo etkem vagon.
kyth tÿ (m)nem tuttok Mondnak
vala azerth ew taneÿthvanÿ
eghmasnak Nemde valakÿ ennÿ
15 hozotte ew nekÿ Monda nekÿk
ihesus Een etkem eez hogh een
tegem annak akaratÿat kÿ
engõmet bochatotth hogh megh
tokeelyem az ew mÿwelkõdetyth
20 Nemde ty mongÿatokee hogh
meegh neegh honapok vannak

dicit illis hominibus: (29) „Venite et videte hominem, qui dixit mihi omnia quae-
cumque feci, numquid ipse est Christus?” (30) Exierunt de civitate, et veniebant ad
eum. (31) Interea rogabant eum discipuli dicentes: „Rabbi, manduca.” (32) Ille
autem dixit eis: „Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis.” (33) Dicebant
ergo discipuli ad invicem: „Numquid aliquis attulit ei manducare?” (34) Dicit eis
Iesus: „Meus cibus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me, ut perficiam opus
eius. (35) Nonne vos dicitis, quod adhuc quattuor menses sunt,

Monda az vatosbrh nrept
 nek fojrtok fy ty lass. uok
 embyeth fy mignupret ungh
 monda emmkom valamlypeth
 tottem Nemur or a kysty. fy
 uenre qzeth az vatosbrh
 uenre vala cu hozpua tzonkozbr
 kysty vala otet ew thanturam
 monduan. Mestoz. rgeel / ew
 kystyghen monda mtyt emm
 kom emmkom valo rtkem vagnen.
 kysty ty ptem tuttok Mondnak
 vala dzereth ew tuncythyam
 cghmasnak Nemur vallakj emm
 lyette ew mty Monda mtyt
 kysty ten rtkem tcz hough ten
 tegem Amak aparatyat kysty
 emmomet bochraveth, hough megh
 tottelkem az ew mignupret
 Nemur ty monnyatoket ungh
 megh megh Honapok vanak

300
150v

Ees az aratas el iq Jme mon-
dom tÿ neektok Emelyetok
fel tÿ zomotoketh Ees lassa-
tok az thartomanÿokat Merth
5 ymar feierok aratasra Ees
kÿ arath jutalmath wezÿ
ees gyöÿth gÿmölchoth orok
elethre Ees ky veeth ees ky
arath egetombe orolnek
10 Merth ebbe all az byzon ighe
Merth egeeb kÿ veeth ees egeeb
kÿ aratys Een el bochatalak
tytoketh arathnÿ kÿkben ty
nem munkalkottatok Egebek
15 munkalodanak ees tÿ az ew
munkaÿokba be montetok
Az varosbelyek kozzÿl feel-
hytwek sokak hÿwnek ew
benne az azonÿallathnak
20 bezedere tanobyzonsagh tewen
Merth mÿndonoketh megh

et messis venit? Ecce, dico vobis: Levate oculos vestros et videte regiones, quia albae sunt iam ad messem. (36) Et qui metit, mercedem accipit, et congregat fructum in vitam aeternam, ut et qui seminat, simul gaudeat et qui metit. (37) In hoc enim est verbum verum: quia alius est, qui seminat, et alius, qui metit. (38) Ego misi vos metere, quod vos non laborastis; alii laboraverunt, et vos in labores eorum introistis." (39) Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis: „Quia dixit mihi omnia,

Ery az azaty el is Jme mon
 dom ty mektek Eme lyetok
 fel ty Zymptoketh Ery lassa
 tok az thazomanyokut Merth
 ymuw fyezet azatya Ery
 Ery azath jutalmath wryy
 Ery gywysth gymolchoth azok
 elcthe Ery Ery weeth vey Ery
 azath egytombt azolmk
 Merth ebbe all az tyzen ighr
 Merth egyeb Ery weeth vey egyeb
 Ery azaty ten el bochatulak
 tytyketh wathny fytben ty
 w m munkalkottatok Egyebt
 munkalodamat vey ty az ew
 munkanyokba ve monctok
 az wrofbelyt kozzyl fel
 Ery wot sokat hgywrt ew
 Ery az azomallathnak
 beidre tandoz onfaghtew
 Merth nyndoketh mryh

301
151r

Monda valamelyeket töttem
Mykoron kedyglen ew hozyaya
iöttenek volna az Samarita-
no(k)sok kerik wala öteth hogh
5 ottan maradna ees marada ott
keeth napon Ees naggýal tőbben
hýwnek ew benne ew bezede-
nek okaerth ees az azzonýallat-
nak mondna vala Merth ýmar
10 nem atte bezedodeerth hýzonk
ew benne Merth yme mýnen
magwnk hallottwk ees tuggyk
Merth eez ez vilagnak byzon
megh valtoýa
15 Zenth Mathe yrtha megh
kőnvenek tyzōn otod zezebe
(A)z ydōbe ky mene ihesus
Tyronnak ees Sydonna tarto-
20 manýra ees ýme eegh kananea-
beli azzonýallath az varosoknak

quaecumque feci.” (40) Cum venissent ergo ad illum Samaritani, rogaverunt eum, ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. (41) Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. (42) Et mulieri dicebant: „Quia iam non propter tuam loquelam credimus; ipsi enim audivimus et scimus, quia hic est vere Salvator mundi.” (MOP/Mt 15,21) In illo tempore egressus Iesus secessit in partes Tyri et Sidonis. (22) Et ecce, mulier Chananaea

Monda valame lyrtet tottem
 Mytoren fedhytlen en horyaga
 wttymt volna az Samadna
 nofok kerik wala pterh hugh
 ottan maratna egy maratna oet
 kerth napon egy naggyal totten
 horyomt en tenne en bezide
 met okarthy egy az dezomjallat
 nat mondnak wala Merthymar
 nem attre bezodderth byzokt
 en tenne Merth ym tinnen
 magyont hallotwok egy tuagpok
 Merth ez ez vilagnak byzon
 vorgh valtonya

Jeneh Mathr ystra migh
 kowrunt tyzon otod yzeth
 yzeth by m-m dny
 Tyzomak egy Sydonnak tute
 manya egy ym vigh kana wa
 tch azzomjallath M varosbnak

302
151v

Ew hatarybol kyiowe kayalt-
wan mondwala Vram dauid
kyralknak fya konyorywl een
raÿtam Een leanyom ordotool
5 gonozwl gethreyk, ky nem
fele¹ neky igheeth Ees iarw-
lanak ew taneÿthwanÿ keryk
vala oteth mondwan Bochasd
el oteth merth vtannonk kayalt
10 Ew kedeeglen flelelven monda
Nem vagyok bochatoth hanem
az iohokhoz kyk eel veztenek
israelnek hazabol Az azzonÿ
allath el iowe ees ymada oteth
15 mondwan Vram segheel
engometh ky felele monda
Nem io fyaknak kenÿereeth
venny Ees vethny ebeknek
Az azzonÿallath monda|wgh
20 vagyon vram, Lam az kolk
kechke<k> is eznek az morsazeekbol

a finibus illis egressa clamavit dicens ei: „Miserere mei Domine, fili David; filia mea male a daemonio vexatur.” (23) Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes: „Dimitte eam, quia clamat post nos.” (24) Ipse autem respondens ait: „Non sum missus nisi ad oves, quae perierunt domus Israel.” (25) At illa venit et adoravit eum dicens: „Domine, adiuva me.” (26) Qui respondens ait: „Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus.” (27) At illa dixit: „Etiam, Domine, nam et catelli edunt de micis,

¹ Lemaradt egy szótag: *felele*.

Ew hatwylbol fignom kagalt
 vram mondwila vram dand
 kuzalmut fya komyozwol em
 zantam ten leantem pedepol
 gonozwol gethretyk fy nrm
 fele mty igheedy Ery iaw
 lanak em tam yth wanytzyk
 vala ptech moudwan dochaf
 el ptech muth vramont kagalt
 em fedrylen feleken munda
 Nem vagnof kochapoth hamy
 az ioholozoz tak cel vzetent
 ifraelut hazabol Az azzom
 allath el ynw ery ymuda ptech
 mondwagn vram feghool
 engpmett fy felele munda
 Nem io fynaknak temyzzerch
 vramy Ery vethmy vbi fmet
 Az azzom allath munda vragh
 vagnon vram Lam az folk
 kregte y vint az mofazet ptech

303
152r

kÿk le hwlnak ew vrokna
aztalyrol Tahath felelwen
ihesus monda nekÿ Oh azzonÿ
allath nagh az te hytöd Legyon
5 teneköd mykeppen akarod Ees
megh vigazeek az ew leanÿa
az horaba

Zenth ianos irtha meg kÿn-
10 venek kÿlenczed rezeben
(A)z ydöbe El mulwan Jhesus
latha eegh vakon zyletoth
Embörth Ees keedeek öteth ew
taneÿthwanÿ, Mestör kÿ veet-
15 kÿzötth eezee awagh ew zÿlei
hogh vakon ziletneÿek Felele
ihesus Sem eez nem veetkÿzötth
Sem ö zyleÿ, de hogh megh
ielöntessenek istennek mÿwel-
20 kÿdetj ew benne,

quae cadunt de mensa dominorum suorum.” (28) Tunc respondens Iesus ait illi:
„O, mulier, magna est fides tua, fiat tibi, sicut vis.” Et sanata est filia eius ex illa
hora. (MOP/Io 9,1) In illo tempore praeteriens Iesus vidit hominem caecum a
nativitate. (2) Et interrogaverunt eum discipuli sui: „Rabbi, quis peccavit, hic aut
parentes eius, ut caecus nasceretur?” (3) Respondit Iesus: „Neque hic peccavit,
neque parentes eius, sed ut manifestentur opera Dei in illo.

fijk le hvolnake evo vrokneke
 afcalyrol Jahath fite luoren
 ihuy monda meky Oh dzzomy
 allath nagh az te huytod legyon
 temked myteppen akasad Ety
 megh vngazet dz cu leanya
 az horaba

Benth ianos utha megh kon
 roent fylenehed rzeben
 Zydoke El mulwan thuy
 lacha regh vaton zylo totth
 Emborch fey fredek oren cu
 tancythwamy Meftoz fuy vret
 fozoth etze dwagh cu zylo
 hagh vaton zylo myet fite
 ihuy Sem az mem vret fozoth
 Sem o zylo de hagh megh
 wlonessent ftemet myvol
 teddy cu be um.

Ennekõm illik mÿwelkõdnõm annak
mÿwelkõdetith kÿ enghõmeth bochatoth
mÿgh nap vagyon el iõth az ew
mÿkõron senkÿ nem munkalkod-
5 hatyk Mygh ez velagba vagyok
ez velagnak velagossaga vagyok
ezoket mÿkõron mondotta volna
hagÿapeek a Fõldre ees sarth
chenala az hagÿapaasbol Ees kenee
10 a saarth a vaaknak zõmeÿre
Ees monda nekÿ ereggel es mossad
megh syloenak ew folyo vyzeben
kÿ magÿaraztatÿk Bochatotth
eel mene azerth az vak ees megh
15 mosa ew zõmerõl ÿõwe megh
Ew zomzedy kedeehlen ees kyk lattak
vala õteth annak elõtte merth kwldus
vala mondnak vala Nemde ezee
ky yl vala ees kwldwl vala

(4) Me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies est; venit nox, quando nemo potest operari. (5) Quamdiu in mundo sum, lux sum mundi." (6) Haec cum dixisset, exspuit in terram, et fecit lutum ex sputo, et linivit lutum super oculos eius, (7) et dixit ei: „Vade, lava in natatoria Siloe, quod interpretatur Missus." Abiit ergo, et lavit, et venit videns. (8) Itaque vicini, et qui viderant illum prius, quia mendicus erat, dicebant: „Nonne hic est, qui sedebat et mendicabat?"

Einn þinn illit unperlkodrom dinnat
 unperlkodrich þij enghomrich bocharich
 ungh nap vagnon et wch az, en
 mykaron sentij nrm muntalkod.
 Hatit Allygh ez velugba vagnok
 ez velagnak velugoffuga vagnok
 ezotet mykaron mondotta volna
 hagnjart a foldre tiz fawh
 thnala iz hagnjartastol tiz fenn
 a fawh a vagnak zomrize
 tiz monda mty ezget iz mofad
 mgh fylacnak en folio vy zoben
 þij magyazaz tiz bocharott
 et nrm dzrth az vat tiz mgh
 mofa en zomrize qur mgh
 en zomzedy fedryten tiz fylattak
 vala otch dinnat elste muth fawh
 vala mondnak vala demit ezur
 þij yl vala tiz fawh vala

305
153r

Neekÿk mondnaak vala merth eez
Neekÿk [ded] kedeehlen mondnaak
vala, Semmÿkeppen nem eez dee
hasonlatos ew hozÿaia ew kedeehlen
5 mondwala Merth een vagÿok
Mondnaakvala azeerth   nekÿ Mÿ-
keppen nÿltanak megh te zemeÿd
Felele, Az embor kÿ mondatyk
Cristusnak Saarth chenala ees
10 megh kene een zemeÿmeth ees
monda ennekom Ereggel Siloenak
ew folyo vyzere ees mossad megh
ees el meneek ees megh mosam
ees lateek Mondanak azeerth
15 ew nekÿ, hol wasyon az, monda,
Nem tudom, Vÿweek otet az
irastudo sydookhoz eezth kÿ wak
vala, Vala kedeehlen ynnep
Mykoron ihesus az Sarth chenalta
20 vala ees   zomeit megh nÿttavala

Alii dicebant: „Quia hic est.” (9) Alii autem: „Nequaquam, sed similis est ei.” Ille vero dicebat: „Quia ego sum.” (10) Dicebant ergo ei: „Quomodo aperti sunt tibi oculi?” (11) Respondit: „Ille homo, qui dicitur Iesus, lutum fecit, et unxit oculos meos, et dixit mihi: Vade ad natatoria Siloe, et lava. Et abii, et lavi, et vidi.” (12) Et dixerunt ei: „Ubi est ille?” Ait: „Nescio”. (13) Adducunt eum ad Phariseos, qui caecus fuerat. (14) Erat autem sabbatum, quando lutum fecit Iesus, et aperuit oculos eius.

309
 305
 153
 Nectijf mondnaft valla merthez
 Nectijf ad fedrygen mondnaft
 valla Grunnijffen in m'ez der
 halondatoy en hopyua fir fedrygen
 mondnafta Merck en vanyok
 Mondnafta azertth om ty My
 feyden myftanast m'igh te zennijf
 f'leke az embor tij mondnaft
 Criftusnat Saavth ch'nalat ey
 m'igh fem en zennijf m'ith ey
 monda tennijf eygeel Silaenat
 en folyo wyete ey moffad m'igh
 ey el m'urek ey m'igh mofom
 ey lateck Mondnaft azertth
 en m'ij hol waggon az monda
 demtudom vnyvick oet az
 raftudo fydeok'oz t'ezch tij wate
 valla valla fedrygen ynnit
 Myftozon ihuy az Saavth ch'nalat
 valla ey f'zennijf m'igh myftavala

Azerth esmeghenth keerdyk vala
otet az irastudo sydook mýkeppen
latot volna, Ew kedyglen monda
neekýk Saarth kene een zomeým-
5 re ees megh mosam ees latok
Mondnak azerth nemelýek az iras-
tudo sydook kozzól Eez embor nem
istenthol vagyon ký az ýnnepot
nem orizi Nemeliek kediglen
10 mondnak vala A bynos embor
mýkeppen thehet ylyen chodakat
ees vethekódees vala ew kozottok
Mondanak azeert Esmegh az
vaknak Te mýth mondaz ew
15 rola ký megh nýtha te zemeidet
Ew kedeeglen monda, Merth pro-
pheta Nem hýwnek azeerth
az Sydook ew neký Merth hogh
vak voltvolna ees latot volna
20 Mýglen el hýwak ew zýleýt

(15) Iterum ergo interrogabant eum Pharisei, quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: „Lutum posuit mihi super oculos, et lavi, et video.” (16) Dicebant ergo ex Phariseis quidam: „Non est hic homo a Deo, qui sabbatum non custodit.” Alii dicebant: „Quomodo potest homo peccator haec signa facere.” Et schisma erat inter eos. (17) Dicunt ergo caeco iterum: „Tu quid dicis de eo, qui aperuit tuos oculos?” Ille autem dixit: „Quia propheta est.” (18) Non crediderunt ergo Iudaei de illo, quia caecus fuisset, et vidisset, donec vocaverunt parentes eius,

270
 Azert es meghenth kerdyk vula
 jat az vafudo sydok nyteppen
 latot volna ev fidygen monda
 mekij Saazch keme en zomijm
 ze az megh mosam ev latot
 Mondnak azert nemelyk az vaf
 tudo sydok kszol ez embor nem
 istenbol vaggyn fi az jme pot
 nem oiz Nemelyk kerdyten
 mondat vula a bynos embor
 nyteppen chebet ghyen chadok
 ev veltokodiz vula ev kszolok
 Mondnak azert es megh az
 vafnak Te myth mondas ev
 zola fi megh nygha te zomidet
 ev fidygen monda Merzh pro
 pheta Nem hzyvnt azert h
 laz Sydok ev mekij Merzh hagh
 vat volvolna ev latot volna
 Nyglen el hzyvat ev hylejt

307
154r

Kyk lattaak vala Ees keerdeek
oketh mondwan Ezee a tÿ fyatok
kÿth tÿ mondotok mert vakon
zyletøth Azeert mÿkeppen laat
5 mastan Felelenek nekÿk ew zylei
ees mondana Twggÿwk merth
ez a mÿ fÿonk Mykeppen kedÿgh
mastan lassoem nem tuggÿwk
Ees kÿ nÿtta megh ew nekÿ zø-
10 meit mÿ nem tuggÿwk øn
magaath kergetøk kora vagÿon
ew øn magarol zolyon Ezoketh
mondaak ew zÿlei merth felnek
az Sydooktwl Merth ÿmmaar
15 tanachoth tartottak vala az sydook
hogh valakÿ øtet christusnak valla-
naÿa, az gølekøzetbøl kÿ vettet-
neieek Annak okaerth mondak
ew zyleÿ merth kora vagÿ¹ øn
20 magaat kergetøk

qui viderat. (19) Et interrogaverunt eos dicentes: „Hic est filius vester, quem vos dicitis, quia caecus natus est? Quomodo ergo videt?” (20) Responderunt eis parentes eius, et dixerunt: „Scimus, quia hic filius noster, et quia caecus natus est. (21) Quomodo autem nunc videat, nescimus; aut quis eius aperuit oculos, nos nescimus, ipsum interrogate; aetatem habet, ipse de se loquatur.” (22) Haec dixerunt parentes eius, quia timebant Iudaeos; iam enim conspiraverant Iudaei, ut si quis eum confiteretur esse Christum, extra synagogam fieret. (23) Propterea parentes eius dixerunt: „Quia aetatem habet, ipsum interrogate.”

¹ Lemaradt egy szótag: *vagyon*.

Rijk lattaak vala besteedde
 ofth monderen Ezer a tij fpatok
 tijch tij mondotok mit valen
 Zylecotth Azert mytpepu laat
 mastan jolemet wtijk en zylei
 ey mondana Twiggjwk mitth
 rz d my fjonk Mytpepen bedijgh
 mastan luffon nem tuggjwk
 ey tij mytpe migh en mitij 3p
 mit my nem tuggjwk on
 magaat bezegert kora vlijjon
 en on magatof zoljon ezakch
 mondaak en zylei mitth fclm
 az Sydoektuel Merth ijmm
 anachoch tawottak vala dz sydot
 nogh valatij otet chrystusnak vulla
 naja az gphkazzedel tij vett
 wurt Annak akacth mondaak
 en zylei mitth kora vlij on
 magaat bezegert

308
154v

Azerth legottan elo hywaak az
vakon zyletoth embor̄th ees monda-
nak nek̄y Agg dicheret̄ot istennek
M̄y tugḡywk merth ez embor̄ byn̄os
5 monda azerth a vak ha byn̄os
nem tudom eezt tudom merth
m̄ykoron wak volneek ymar latok
Mondanak azerth nek̄y, m̄ytt
t̄ōon nek̄od M̄ykeppen n̄yta megh
10 te neek̄od zomeydeh Felele nekyk
Lam mondam neektok ees halla-
tok M̄yth akartok esmegh halla-
notok Nemde ty ees ew taneytwa-
n̄y akartokee lenn̄y Megh atkozak
15 azerth otet ees mondanak nek̄y
Te ō taneytwan̄ya leegh My
kedygh moyses taneytwan̄y va-
ḡyonk My tuḡywk merth
moisesnek [lo] zolth isten Eezth kedig-
20 len nem tuḡywk honnan valo

(24) Vocaverunt ergo rursus hominem, qui fuerat caecus, et dixerunt ei: „Da gloriam Deo, nos scimus, quia hic homo peccator est.” (25) Dixit ergo ille: „Si peccator est, nescio; unum scio, quia caecus cum essem, modo video.” (26) Dixerunt ergo illi: „Quid fecit tibi? Quomodo aperuit tibi oculos?” (27) Respondit eis: „Dixi vobis iam, et audistis. Quid iterum vultis audire? Numquid et vos vultis discipuli eius fieri?” (28) Maledixerunt ei, et dixerunt: „Tu discipulus eius sis; nos autem Moysi discipuli sumus. (29) Nos scimus, quia Moysi locutus est Deus, hunc autem nescimus, unde sit.”

Azerech begottan clo hynnuak az
 vaten zyicottih emlyeth ey monda
 mat mthy Dgg diehere opt iste mte
 My tuggywt mrvth ez emlye bynos
 monda azerech avak ha bynos
 nem tudom ez tudom mrvth
 mytazon vak volinet ymaz latok
 Mondamat azerech mthy mytt
 taon mthp Mytopen nyca mrvth
 te mtekd zomrydeth felele mthy
 Lam mondan mtekd ey halla
 ok Myth akavot esmrygh halla
 rotok Nemde ty ey ew tamryma
 ny akavotet lenny Mrygh akavot
 azerech opt ey mondanat mthy
 te o tamyt wanye lugh My
 kedigh moysta tamryman y
 gyont My tuggywt mrvth
 moysta te zolth isten eyth kedig
 len mrv tuggywt hamon vada

309
155r

legon Felele az Embor ees monda
nekÿk Eez byzonÿaban chodaltos
dologh hogh ty ne tuggÿatok honnan
valo legen ees megh nÿtha een
5 zemeimeth Merth tuggywk hogh
isten a bynosoketh megh nem
halgattÿa de azt akkÿ istenth
tyztolÿ ees ew akaratÿat thezÿ
az halgattÿa megh Eez velagnak
10 keezdetytwl fogwan nem halla-
toth, hogh valakÿ vakon zyletoth
zomeit megh nÿtta wolna ha
istentol nem volna eez embor
nem thehethne[ÿe] valamÿth
15 Feleleenek ees mondanak nekÿ
Mÿndonostol fogwa bynbe zylettel
ees te taneytazee mÿnketh
Ees ky wzeek oteth Megh halla
ihesus hogh ky wzteek volna otet

(30) Respondit ille homo, et dixit eis: „In hoc enim mirabile est, quia vos nescitis, unde sit, et aperuit oculos meos. (31) Scimus autem, quia peccatores Deus non audit, si quis Dei cultor est, et voluntatem eius facit, hunc exaudit. (32) A saeculo non est auditum, quia aperuit quis oculos caeci natı. (33) Nisi esset hic a Deo, non poterat facere quidquam.” (34) Responderunt, et dixerunt ei: „In peccatis natus es totus, et tu doces nos?” Et eiecerunt eum foras. (35) Audivit Iesus, quia eiecerunt eum foras;

legon felele dz Embor wj munda
wrtjke tez byzompulm chodulaw
dologh hogh ty w tuggjwot homan
walo legen tez mugh mytha an
hemurich Merch tuggjwot hogh
yten a bynosfeth mugh m
halgany. de azt alkij ifentij
tuztoly tez ew akaratijut thezj
dz halgany mugh tez wlagmat
tez detjwot fogwan m m halla
wot hogh walatij waton zjstew
hemur mugh myttawolna ha
ifentij m m wolna tez Embor
m m thekewerthe walanyth
feleleent tez mondanak m m
Mijndonstol fogwa bynde zjstetel
tez te samytaz m m m m
tez te wjwot puch Mugh halla
m m hogh te wjwot waina puch

310
155v

Ees mykron megh thalaltavolna
ötet monda nekÿ hÿzze te isten-
nek fyaba Feléle 9 ees monda
kychoda vram hogh hyggek 9
5 benne Monda nekÿ ihesus ees
lattad ötet ees az akÿ teweled
bezeell Az Embor monda hyzom
vram ees le eswen ÿmada öteth

10
Zenth Mathe irta megh kÿnve-
nek hÿzonkettöd rezeben
(A)Z ydöben iarwlanak az
irastudo sidok ihesushoz
15 Ees keerde ötet eegh törwen
tudo doctor keseerthwen öteth
ees monda Mestör a törwen-
ben meliik nagyobb paracholath
Monda nekÿ ihesus, zeressed te
20 vradath istenth Myndön te

et cum invenisset eum, dixit ei: „Tu credis in Filium Dei?” (36) Respondit ille, et dixit: „Quis est, Domine, ut credam in eum?” (37) Et dixit ei Iesus: „Et vidisti eum, et qui loquitur tecum, ipse est.” (38) At ille ait: „Credo, Domine.” Et procidens adoravit eum. (MOP/Mt 22,34) In illo tempore Pharisei . . . convenerunt in unum; (35) et interrogavit eum unus ex eis legis doctor tentans eum: (36) „Magister, quod est mandatum magnum in lege?” (37) Ait illi Iesus: „Diligens Dominum Deum tuum

214
 Ery myforon mygh shalaba volna
 pter monda myty hyyze te isten
 hnt fyaba fylek o ery monda
 fychuda vram hogh byggok o
 bennir Monda myty isty ery
 lattad pter ery az sty te vylek
 bezzell Az embor monda byggom
 vram ery le estren ij mada pth

Zenth Madyz ita mygh kym
 Zent byzontrop zgeben
 Zndoben zavolanuk az
 vastud sudok vnyfok
 ery fynde pter vgh tprwen
 tud doctor festertymen pter
 ery monda Mester d kprmen
 ten mlyk nggyobb paracholuk
 Monda myty isty Z bressit te
 maduch isten hyyzom te

telÿes zÿwedbøl Mÿnd te tel-
yes elmeedbøl Mÿnd te thel-
ies lelqødbøl Eez az nagyobb
ees elsø parancholat. A masodyk
5 hasonlatos ehøz Zeressed te fele
baratodath mÿkkeppen tennen ma-
gadath Eez keeth parancholatban
fyggh mÿnd køzonseghos tørwen
ees prophetaknak mondasy Egbe
10 gyølekøzuen az irastudo sidok keerde
øketh ihesus mondwan My lattatik
tÿneek¹ a [kÿ] kristosrol kÿ fÿa
Mondanak nekÿ dauide Monda
nekyk [azerth] Mykkeppen azeerth
15 dauid leløkben hÿa øtet o vra-
nak mondwan Monda wr
een vramnak ÿl een ýobbom
feløl Mÿglen a te ellenseghydeth

ex toto corde tuo et ex tota anima tua et in tota mente tua. (38) Hoc est maximum et primum mandatum. (39) Secundum autem simile est huic: Dilige proximum tuum sicut teipsum. (40) In his duobus mandatis universa lex pendet et prophetae." (41) Congregatis autem Pharisaeis, interrogavit eos Iesus (42) dicens: „Quid vobis videtur de Christo? Cuius filius est?” Dicunt ei: „David.” (43) Ait illis: „Quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum dicens: (44) Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos

¹ Lemaradt egy szótag: tÿneektek.

az őlyz zűmrdol Njnd te tel³¹⁵
 nyf r. mrdlyl Njnd te tel³¹¹
 ics lltolokl tez az nagyobb¹⁵⁶
 ics első parancholat a második
 hasonlaty első Bezesstet fel
 barandok nyfgyen temen ma
 gadath tezteth parancholatban
 fyggh njnd tezonseghos tzenen
 tey prophetaknak mondaf. Egye
 nyplekozmen az vafund sudt teide
 steth ihuz mondvan Ny lottat
 tymet a tey teystofol tey fye
 Mondamat mtey dauid Monda
 mteyt nyoth nyteppen azerteh
 dauid lottoben hja oter o va
 nat mondvan Monda vor
 ten vramnak jl ren jobbon
 felol Nygten a te ellenseghydeh

vessen a te labaýdnak samolya
ala Azerth ha dauid hya ۆteth
vranak Mykeppen legyon ew fya
ees senk nem felelheth vala nek
5 ygheeth Sem kedeeglen mereezkۆdeek
valak az naptolfogwa valamth
tۆle keerdene

10 Zenth Janos irta Ewangeliomrol
valo kۆnvenek nyolczad rezeben
(A)z ydۆben mene ihesus Oliuetim
hegere, ees reghel esmegh iۆue
a templomba ees mynd a neeph
15 iۆue ۆ hozyaa Ees lwen tanet-
a vala ۆketh, hozanak kedeeglen
a papfeyedelmek ees az irastudook
egh azzonyallatoth paraznasagba
megh fogtath ees allataak ۆteth
20 kۆzepben Ees mondanak nek me-
stۆr Ez azzonyallath ma parazna-
sagba fogtatotth megh az tۆrue<n>ben

scabellum pedum tuorum? (45) Si ergo David vocat eum Dominum, quomodo filius eius est?" (46) Et nemo poterat respondere ei verbum, neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare. (MOP/Io 8,1) In illo tempore perrexit Iesus in montem Oliveti. (2) Et diluculo iterum venit in templum, et omnis populus venit ad eum, et sedens docebat eos. (3) Adducunt autem scribae et Phariseae mulierem in adulterio deprehensam, et statuerunt eam in medio, (4) et dixerunt ei: „Magister, haec mulier modo deprehensa est in adulterio. (5) In lege

215
 vesse a ce labaidnak samolya
 ala dzeroh ha daudhya qeroh
 vranak Myteyren legyon avfya
 ty senty nem feklhet vala mty
 ygherth Sem fidergen mirtafidert
 valaty az napcolfogura valamijth
 tple terdenye

Zruth fany uca Ewange-homzol
 vale kumarok nyollhad zeyden
 az yghen mirt dny Ohuam
 huzer, ty zeyher ofmgh ipur
 d'emplomba ty mynd a miph
 ipur phozajya ty ylwru tamyt
 ya vale oketh, hozanak fidergen
 a papifeyrdelunt ty az wafidew
 tgh azonyallath paraznafagda
 mugh fogtath ty allabak oath
 kyporu ty mondanak mty m
 sty ty azonyallath ma parazna
 fagda fogtatath mgh az epur

313
157r

kediglen nekõnk parancholth moy-
ses ylyetenth megh kõwezny Te
kedyglen myth mondaz Eezth ke
dyglen mongyaak wala keseert-
5 wen õteth hogh vadolhatnaÿak
õteth Jhesus kedeeglen le haÿta ma-
gaath hathra wÿawal irwala
a fõldõn Mÿkoron megh marad-
wan õteth keerdwen feel ygazodeek
10 ees monda nekÿk valakÿ tÿ kõzzõ
letõk byn nekÿl vagÿõn elõzõr az
vessõn kõweth ez azzonÿallatra
Ees esmeghenth le haÿwan ma-
gaath ÿrwala az fõldõn, halwan
15 kedy(h)gh ezõketh egmaswthan
kÿ mennekwala kezdwen az
venõkrõl Ees megh marada
ihesus õn maga ees az azzonÿ
allath alwan kõzben fel yga-
20 zoÿta õ magaath ihesus monda
nekÿ Azzonyallath hol van-
nak ky<k> tegõdeth vadolnak vala

autem Moyses mandavit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis?" (6) Hoc autem dicebant tentantes eum, ut possent accusare eum. Iesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. (7) Cum autem perseverarent interrogantes eum, erexit se, et dixit eis: „Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.” (8) Et iterum se inclinans scribebat digito in terra. (9) Audientes autem unus post unum exibant, incipientes a senioribus, et remansit Iesus solus et mulier in medio stans. (10) Erigens autem se Iesus dixit ei: „Mulier, ubi sunt, qui te accusabant?

fedigken intout p. u. machalen mon 217
 fe ghyetenich migh fporzuy te 218
 fedigken migh mendas ezth te
 dygten mangijate wala te fere 157
 varen oetth hoch vadohath nuyat
 oetth dny. fedigken le huyca ma
 gaach hucra woyawal ezwala
 a foldeyn Mijforon migh mada
 van oetth te duren fel ygarodet
 te munda intijte valatij te fozze
 leot bijn intijte vagon elzoz az
 voffon fporzuy yz az omijallata
 te yfmerghenich le huywan ma
 gaach yzwala az foldeyn / habren
 fedigken ez oetth vgnafwethan
 te muntwala te duren az
 venotzel te migh mada
 dny. ou maga te az dnyonij
 allath alwan fozhen fel yga
 zojta o mignath dny munda
 mte dnyonijallath hal van
 mte / te ygarodet vadohath wala

314
157v

Senkÿ tegod nem karhoztata, kÿ
felele, Senkÿ vram Monda kedygh
ihesus een sem kaarhoztatlak tegod-
deth ereggel ees ymaar towabba
5 ne akarÿ veetkõznod

Zenth ianos irta ewangeliomrol
valo kõnvenek õtõd rezeben
(A)z ydõbe vala sidoknak innep-
10 napok Ees ihesus fel mene
irsalyomba Va<la>gyon kedeeglen
i<r>salyomba megh byzonÿoytoth
tho kÿ newezettÿk sido nyelwõn
betsaÿdanak walwan õth
15 gadorth Ezõkben fekõznek vala
koroknak vakoknak santhaknak
megh aztaknak sokassaga varvam
az vyznek indulasath, Wr isten-
nek kedeeglen angÿala ydõ
20 zerenth le zal wala a thoba
ees megh indwl vala a wÿz

Nemo te condemnavit?" (11) Quae dixit: „Nemo, Domine.” Dixit autem Iesus: „Nec ego te condemnabo; vade et amplius noli peccare.” (MOP/Io 5,1) In illo tempore erat dies festus Iudaeorum, et ascendit Iesus Ierosolymam. (2) Est autem Ierosolymis Probatice piscina, quae cognominatur Hebraice Bethsaida, quinque porticus habens. (3) In his iacebat multitudo magna languentium, caecorum, claudorum et aridorum expectantium aquae motum. (4) Angelus autem Domini secundum tempus descendeat in piscinam, et movebatur aqua.

318 Genti tegid m m kullho: tata / fi
 felele Genti vram Monda fidi
 hny ten sem kullho: tattat: tege
 deth fregge: v: v: maan: torvalla
 m atazij vee: kagnod

3entij uany vca tiorngelhomol
 valo komment ota bezoben
 3y dde vata fobnat mmp
 napof ty: vly fel m m
 2 falyomba vagnon federgien
 2 falyomba mrgy byzomijoy toth
 tofo fi: mwezteijte fudo mje: lnyon
 bresandana: valivan oth
 gadobas fobben fetozmt vata
 foroknat vatoknat fanchatnat
 mrgy azatnat fop affaga vram
 az: vuzmt indullufach: vuz iften
 mt federgien angjala vof
 3v: veth le hal vata: a thola
 ty: mrgy induel vata d wijz

Ees kÿ elözör az thoba be megyen
vala az vÿznek indulasa vtan
megh vigazyk vala akarmÿne-
my korsaagban thartatotwolna
5 Vala kedy(h)gh nemÿ memÿ embör
otth harmÿcz nyolcz eztendöy koor
Eezt mÿkoron latta volna iheſus Fekw-
en ees megh esmerthe volna hogh
sok ýdey volna. Monda nekÿ aka<r>zee
10 megh viganod, Felele nekÿ Akarok,
vram nynchen emböröm hogh mÿ-
koron megh indwl a vyz. vynne
enghometh a thoba Mykoron een
oda iwtok egeeb een elöttem belee
15 megen Monda nekÿ iheſus kelfeel
vedfel te nozo<l>ýadath ees yarÿ ees
legottan megh vigazeek az embör
ees fel vewe ö nozo(y)ljaÿath ees yaar
vala vala kedegh ynnep naph
20 az napon Mondnak vala azeerth
az sydook annak akkÿ megh

Et qui prior descendisset in piscinam post motionem aquae, sanus fiebat, a quacumque detinebatur infirmitate. (5) Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. (6) Hunc cum vidisset Iesus iacentem, et cognovisset, quia iam multum tempus haberet, dicit ei: „Vis sanus fieri?” (7) Respondit ei languidus: „Domine, hominem non habeo, ut cum conturbata fuerit aqua, mittat me in piscinam; dum venio enim ego, alius ante me descendit.” (8) Dicit ei Iesus: „Surge, tolle grabatum tuum, et ambula.” (9) Et statim sanus factus est homo, et sustulit grabatum suum, et ambulabat. Erat autem sabbatum in illo die. (10) Dicebant ergo Iudaei illi, qui

Eestij elozon az thoba by mizgin 219
 vata az vizont indulasa vitan 375
 migh vizazyt vata Akazmijne 158
 miz forsaaghan thartatot volna
 vata fednyh m miz m miz embos
 otti haarmijet pjoletz pzetendoy kooz
 tezt mizozon laeta volna miz fetu
 en eiz migh smitir volna hagh
 fet ydey volna. Monda miz Akaz
 migh vizazud, fetle miz Akazok
 vram mizhen timozom hagh miz
 foron migh indvol a viz. vynnir
 Engipmeth a thoba Mifozon ten
 oda motok ruzt ten vlottem belec
 miz m Monda miz ihuz fetfel
 vedfel te nozajadach eiz yazi eiz
 legottan migh vizazyt az timoz
 eiz fet vram q nozajajath eiz yuar
 vata vata fedgh ymm p naph
 az napon Monda nat vata az izith
 az sy kooz Amuk ditzij migh

Vigazoth vala. Jnneph vagyon nem
illyk tenekod fel vennod te nozolyadath
Felele nekyk akky enghom megh vigaz
tha a monda ennekom Vedfel te
5 nozolyadath ees yarÿ Megh keerdeek
azeerth oteth ky choda akky mondotta
tenekod ved fel te nozolyadath ees
yarÿ a kedeeglen ky megh vigazoth
vala nem twggÿawala ky wolna
10 Jhesus kedeeglen el mene az gyolekõ-
zettol megh zorzoth helre Annak
vtanna megh lele otet ihesus a tem-
plomba ees monda nekÿ Ime
megh vygaztaal ymaar ne akarÿ
15 veetkozny hogh gonozban valamy
nekod ne tortennyeeek Eel mene az
Embõr ees megh monda az sidoknak
hogh ihesus volna ky otet megh
vigaztotta volna
20 Zenth lucach irta Ewangeljomrol
valo konvenek heted rezebe

sanatus fuerat: „Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum.” (11) Respon-
dit eis: „Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: Tolle grabatum tuum, et ambula.” (12)
Interrogaverunt ergo eum: „Quis est homo ille, qui dixit tibi: Tolle grabatum tuum,
et ambula?” (13) Is autem, qui sanus fuerat effectus, nesciebat, quis esset. Iesus
autem declinavit a turba constituta in loco. (14) Postea invenit eum Iesus in templo,
et dixit illi: „Ecce, sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contin-
gat.” (15) Abiit ille homo, et nuntiavit Iudaeis, quia Iesus esset, qui fecit eum
sanum.

220
 vigezoth valla. Inmigh vugyon nem
 illik temtod fel veemod te nozuladath
 felde migt. Ity enghom migh vigez
 joha a monda timitom vedfel te
 nozuladath tes nyen. Allrgh farzdr
 azarth peth fychoda abty mondot
 temtod vedfel te nozuladath ey
 yazi a fedreglen fy migh vigez oth
 valla m m twoggyawala fy volna
 Jhy fedceylen el m m a gyehty
 Zettel migh zozoth hrliz. Amak
 ofanna migh hrl peth dhy a tem
 plomfu ey monda mty. In
 migh vigezual ymanu m apary
 vizegum hagh gonozban balanty
 mtyd m tpe m m yck tel m m a
 embaz ey migh monda az fidat nat
 hagh dhy volna fy peth migh
 vigezotte volna
 Zenth lucach usa ewangelyomul
 vilo fporunt hntu zozob

317
159r

(A)Z ydøbe kerÿ vala ihesusth nemÿ
nemÿ zerzetos sydo hogh o vele enneÿek
Ees el mene az Sydonak hazaban
le wle Ees ÿme egg azzonÿallath
5 kÿ a varosban lakozyk vala de bÿnes
hogh megh tutta volna hogh ihesus
az Sydonak hazanal volna Wøon
alabastrombøl chenalth zeløncebe
kenetøth. Ees megh allapeek hatwl
10 ew labaynal kezdee kønwl hullatasawal
ew labaÿt mosnÿa ees kenettel kenÿ
vala, Latha kedyglen az zerzetos
Sido ky hÿttha vala øtet Gondolwan
o bennedøn, monda Ha ez propheta
15 volna Byzonÿaba twdnaya ky ees
mÿnemw volna eez azonÿallat
ky øtet illetÿ, merth bynes Ees felel-
wen ihesus monda nekÿ Symon
Een nekøm vagÿon valamÿ mondasom
20 tenekød Ees o monda, Mestør
mondÿad Ees felele ihesus monda
keeth adosa vala nemynemy
kølchønzonek Eggÿk øth zaaz

(MOP/Lc 7,36) In illo tempore rogabat Iesum quidam Pharisaeus, ut manducaret cum illo. Et ingressus domum Pharisaei discubuit. (37) Et ecce, mulier, quae erat in civitate peccatrix, ut cognovit, quod Iesus accubisset in domo Pharisaei, attulit alabastrum unguenti, (38) et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius . . . et unguento ungebat. (39) Videns autem Pharisaeus, qui vocaverat eum, ait intra se dicens: „Hic si esset propheta, sciret, utique quae et qualis est mulier, quae tangit eum, quia peccatrix est.” (40) Et respondens dixit ad illum: „Simon, habeo tibi aliquid dicere.” At ille ait: „Magister, dic.” Et respondens Iesus dixit: (41) „Duo debitores erant cuidam faeneratori: unus debebat denarios quingentos

(3) jydbe ferij vala itrueth m-mij
 nrmij hazzroff sydo hogh o velle tmt-jett
 try kl m-mij az Synonati hazaban
 le velle try ijum egg dzzomy allath
 pij a vavostan latorjyt vala de bym
 hogh magh tatta valna hogh ituy
 az Synonati hazanal valna vagon
 Alabastrombol em naltz zelqnerbe
 temtoti. tto magh allapok hatvol
 em labaynal tezder temo hullatofavol
 em labayt mofmja try temttel temj
 vala. Lactra kedjyten az hazzroff
 Sudo try hyyttia vala ott Gondaban
 o kemtton monda hta ez propitca
 valna hyyomyaba tudnaya try ey
 niyurme valna tez azonjallat
 try ott ituy muth bym/ try felcl
 vora ituy monda mth Synon
 ten intom vagnan valami mondsom
 tempod try o monda Mestoz
 mondyad tto fiktie ituy monda
 futh adosa vala inmmurme
 kolchpuzomk Eggjyt pth 34az

penzel vala adoos A masyk ötwen
nel, hogh nem volna azoknak
honnan megh fyzethnyök megh
hagya mynd a kethonek azeerth
5 melyk zeretÿ ynkaab öteth Felelwen
Symon monda alytom hogh az
akkÿnek tÿbbeth hagÿöth megh ees
ew monda nekÿ ÿgazan itheleed
ees fordwla az azzonÿallathoz monda
10 Symonnak Latodee eez azzonÿ
allatoth Be iöweek te hazadba vyzeth
een labaymnak nem adaal eez kedÿgh
kÿnw hwllatasawal mosa megh
een labaymath ees o hayaÿwal
15 [zarth] zaraztha meg, Apolasth
nekÿm nem adaal, eez kedyk hogh
be yÿtth nem zÿnth en labaymath
apolgathnÿ, Olaÿal en feyemeth
megh nem keneed eez kedeeglen
20 kenetthel kenee megh een labay
math kÿnek okaerth mondon nekÿd
megh bochattatnak nekÿ sok byneÿ

et alius quinquaginta. (42) Non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit?" (43) Respondens Simon dixit: „Aestimo quia is, cui plus donavit.” At ille dixit ei: „Recte iudicasti.” (44) Et conversus ad mulierem dixit Simoni: „Vides hanc mulierem? Intravi in domum tuam, aquam pedibus non dedisti; haec autem rigavit lacrimis pedes meos, et capillis suis tersit. (45) Osculum mihi non dedisti; haec autem ex quo intravit, non cessavit osculari pedes meos. (46) Oleo caput meum non unxisti; haec autem unguento unxit pedes meos. (47) Propter quod dico tibi: Remittuntur ei peccata multa,

319
160r

Merth yghen zerethe Akkýnek¹
kedygh keweess bochattatyk kewesbe
zereth Monda azeerth ihesus az azzo-
nyállatnak Megh bochattathnak
5 nekød te byneýd Ees ký otth
egetømbe le telepottek, mondnak
vala kýchoda ez ky meegh az
bynth ees megh bochatya Monda
azeerth az Azzonýallathnak Atte
10 hytød ydwozeitøtt teghedeth men
bekeseegghel
sykeet penteken²
Zenth Ianus Irta ewangeliomrol
valo kønwenek tyzenegýed rezebe
15 (A)z ydøbe vala neminemw
bethegøs lazaar bethaniaba
Marianak ees martanak ew
hwgaynak varoscaýbol valo
Maria vala ky megh kenthe
20 vala vronkat kenettel ees ø
labaýt ew haiaýwal megh
zaraztotta vala

quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit.” (48) Dixit autem ad illam: „Remittuntur tibi peccata tua.” (49) Et coeperunt, qui simul accumbebant dicere intra se: „Quis est hic, qui etiam peccata dimittit?” (50) Dixit autem ad mulierem: „Fides tua te salvam fecit; vade in pace!” (MOP/Io 11,1) In illo tempore erat quidam languens Lazarus a Bethania, de castello Mariae et Marthae, sororum eius. (2) Maria autem erat, quae unxit Dominum unguento, et extersit pedes eius capillis suis,

¹ Az eddig használt barna tintát innen csaknem feketébe hajló sötétbarna tinta váltja fel. A 328. laptól ez is fokozatosan világosabbá válik.

² E két szó vakarás miatt nehezen olvasható.

Mwerth y ghen zezetbe Altynne
 fidiygh tenney bochtatnyk tennebe
 zezetbe Monda Azret usig dz dyo
 myallatnat Megh bochtatnyk
 m'kod te bynyd tey fy oth
 egepombte le telipont mondnat
 vula fygoda ez fy m'rygh az
 bynth tey m'rygh bochtatnyk Monda
 azretch dz Azromyallatnat Alt
 dygod ydwozowit aghret m'n
 bebestegghel

Zenth Januy Ica ewangelioncol
 valo komernek opentgyrd zezetbe
 z ydobe valo m'mm'm'm
 beche god lazus bechtamabe
 Maranatk tey inatnat ew
 angymnat varostaybol valo
 Maza valo fy m'rygh f'm'm
 valo vorontat f'm'm'm tey o
 labryt ew hainywal m'rygh
 Zaratotta valo

Kynek attÿafya lazaar beteg-
lyk vala kwldenek ihesus¹,
Lazarnak o hwgaÿ mondwan
Vram ÿm akkÿth zerecz vala
5 megh [holth] korwlth, halwan
kedigh ihesus monda nekÿk eez
korsagh nÿnchen halalra de
istennek dÿchoseghere hogh isten-
nek fya tyztoltesseek o mÿatta
10 Zeretÿ vala ihesus Martath ees
ew hwgath Mariath ees lazarth
hogh kediglen hallotta volna
hogh bethegleneÿek Thahath
azon helyon lakozeek keeth napon
15 Annak vtanna monda ew
thaneÿtwanÿnak Mennÿonk
esmegh Sydosagba Mondanak
nekÿ a thaneÿtwanÿok Vram
lam az sydook keresnek vala
20 tegod meegh koweznÿ ees esmeg
oda meeghee Felele ihesus

cuius frater Lazarus infirmabatur. (3) Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes: „Domine, ecce, quem amas infirmatur.” (4) Audiens autem Iesus dixit eis: „Infirmas haec non est ad mortem, sed pro gloria Dei, ut glorificetur Filius Dei per eam.” (5) Diligebat Iesus Martham et sororem eius Mariam et Lazarum. (6) Ut ergo audivit, quia infirmabatur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. (7) Deinde post haec dicit discipulis suis: „Eamus in Iudaeam iterum.” (8) Dicunt ei discipuli: „Rabbi, nunc quaerebant te Iudaei lapidare, et iterum vadis illuc?” (9) Respondit Iesus:

¹ Lemaradt egy szótág: *ihesusert* vagy *ihesushoz*.

Kyntk ariyafya lazareh beteg
 tyt vala pphdmt ihuy,
 Kazamat p hroguiy mondwam
 vram iym abtych zerey vala
 mugh kalyeh komlych. halnam
 tedigh ihuy monda mkyt eez
 pofaghy myndehy halakra de
 ystemt dachpoghrze hogh yfen
 nrt fya typtstet p myatta
 zerey vala ihuy Mardachy eez
 ew hrogath Muath eez lazareh
 hogh tedighen halloka vaha
 hogh becheglemiyet. Thahach
 azon helyon labogret ferth nupen
 Amak vanna monda ew
 thanyevamynat Memiyont
 v mugh Sydosagda Mondamat
 mkyt a thanyevamynat vram
 lam az sydast pofurk vala
 agod mugh poryny eez tsmog
 oda mughre frich ihuy

321
161r

Nemde tÿzenkeeth oraÿa vagon ee
az napnak Akky yarand nappal
nem botrankozyk merth a nap-
nak vylagossagath latÿa ha
5 kedygh yarand eÿel megh botran-
kozyk merth vylagossagh nÿn-
chen o benne Ees ennek vtanna
monda nekÿk Lazaar a mÿ
baratonk alozÿk de el megek
10 hogh almabol fel serkenchem
otet Mondanak azeerth ew
thaneÿthwanÿ Vram ha alozyk
megh vÿgazyk Mondotta vala
kedygh ihesus o halalarol, ook
15 kedigle(m)n aleytak hogh alomnak
alasarol zolna Tahath Jhesus
nÿlwan monda nekÿk Lazaar
meghholth ees oÿwÿlok ty eerte-
took hogh hÿggetook merth
20 nem voltam otth de mennÿonk
el o hozÿaya Monda azerth
Thamas

„Nonne duodecim horae sunt diei? Si quis ambulaverit in die, non offendit, quia lucem huius mundi videt; (10) si autem ambulaverit in nocte, offendit, quia lux non est in eo.” (11) Haec ait, et post haec dicit eis: „Lazarus amicus noster dormit, sed vado, ut a somno excitem eum.” (12) Dixerunt ergo discipuli eius: „Domine, si dormit, salvus erit.” (13) Dixerat autem Iesus de morte eius; illi autem putaverunt, quia de dormitione somni diceret. (14) Tunc ergo dixit eis Iesus manifeste: „Lazarus mortuus est; (15) et gaudeo propter vos, ut credatis, quia non eram ibi, sed eamus ad eum.” (16) Dixit ergo Thomas,

~~321~~
 Nemi tizenketh oraja magyunte
 az napnak. Akty naran napal 32
 nem botankozt mitch a nap 167
 mit vylagossagath lanya ha
 fedygh naran evel migh botan-
 kozt mitch vylagossagth nijn
 chen o benn tey emek vama
 monda netyk Lazuar a mij
 balapont alozjt de ee mighel
 hogh almabot fel stenehem
 opt Mondanak azveth cu
 thanytuzany vram ha alozjt
 migh vuzajjt Mondatu vala
 fedygh ihu o halalvol opt
 fedygher alyent hogh alomnak
 alafaul kolna Tahath ihu
 nyliuan monda netyk Lazuar
 migh bolch tey orylopt ey ecite
 opt hogh higgopt mitch
 mym voltam oth de mimmunt
 el o hozyaya monda azveth
 Thamas

Kÿ mondatyk keethseghsnek
o thaneytwan tharsynak Men-
nyonk el my ees ees halyonk
megh o vele El iowe azeerth ihesus
5 ees lelee oteth hogh neged napya
volna hogh a koporsoba fekw-
neyek vala kedy(d)g betanya
iherusalem melleth holmynth
tyzøn otth futamathny fõldøn
10 Sokak az Sydook iõttenek vala
Marthahoz ees mariahoz hogh
vigaztalnayak oketh o attyok
fyarol Martha azeerth hogh
halla hogh ihesus el iõth Eleybe
15 folyameek oncky Maria kedigh
a hazba yl vala Monda azerth
Martha ihesusnak Vram ha ytt
vortalwolna az een atyamfya
megh nem holthvolna de iol
20 tudom merth valamyth keren-
dez istentol isten agya nekõd

qui dicitur Didymus, ad condiscipulos: „Eamus et nos, et moriamur cum illo.” (17)
Venit itaque Iesus, et invenit eum quattuor dies in monumento iam habentem. (18)
Erat autem Bethania iuxta Ierusalem quasi stadiis quindecim. (19) Multi autem ex
Iudaeis venerant ad Martham et Mariam, ut consolarentur eas de fratre suo. (20)
Martha ergo ut audivit, quia Iesus venit, occurrit illi; Maria autem domi sedebat.
(21) Dixit ergo Martha ad Iesum: „Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset
mortuus. (22) Sed et nunc scio, quia quaecumque poposceris a Deo, dabit tibi
Deus.”

By mondaye kereyng hys
 o charyteyous theofynak Meri
 myght el myghty cy halynak
 myght o wle el ipwe azerchlyng
 res leter qeeth hogh myght nageya
 volna hogh a foprefola fe kupa
 myght vula fe dnyf betanija
 ihsem m deth holmyntly
 tyron oeth fucamactyn faldon
 Gobak az Gndot ipwret v. da
 Maethahoz cy mazahoz hogh
 vigahtalmyak oeth o atyot
 fyaol Maetha azerth hogh
 valla hogh ihuz el ipch kerye
 folyanret omky Maria fedyng
 a huzda yt valla Monda azerth
 Maetha ihufnak vram huz yth
 volcalvolna dz ten acyanyfya
 myght nem hulty volna de vol
 tudom mych valanyth byzen
 dz ifentpl iften agya m fyd

Monda nekÿ ihesus Fel tamad
atte atÿadfya Monda nekÿ Mar-
tha Tudom merth fel tamad
az vtolso fel thamadasnak napyan
5 Monda neky ihesus een vagyok
fel thamadas ees eleth ky hyzøn
en bennem meegh ha megh
holthvolna ees, eel ees myn-
døn ky eel ees hyzøn een ben-
10 nem ørøkke megh nem hal
Hyzedee ezth Monda nekÿ
Martha, Hyzøm vram, een
hyttem Merth te wagh kristus
elø istennek fÿa ky ez velagra
15 iøttel ees mykoron ezøket
mondotta volna eel mene ees
el hÿwa Mariat ø øccheeth
Swgwa mondwan Mestør
ieløn vagon ees theghødeth
20 hÿw Maria kediglen hogh halla
fel kele hamarsaggal ees me-
ne ø hozyaÿa Meeglen ihesus

(23) Dicit illi Iesus: „Resurget frater tuus.” (24) Dicit ei Martha: „Scio, quia resurget in resurrectione in novissimo die.” (25) Dicit ei Iesus: „Ego sum resurrectio et vita; qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet, (26) et omnis, qui vivit et credit in me, non morietur in aeternum. Credis hoc?” (27) Ait illi: „Utique Domine, ego credidi, quia tu es Christus, Filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti.” (28) Et cum haec dixisset, abiit, et vocavit Mariam sororem suam silentio dicens: „Magister adest, et vocat te.” (29) Illa ut audivit, surrexit cito, et venit ad eum. (30) Nondum

Monda mky ihuy fel tamed 327
 attc atjad fya Monda mky Muz = 32
 tra Tndom mwith fel tamed 16
 az vtolfo fel chamadasnat naryon
 Monda mky ihuy ten vaggok
 fel chamaduf ecy cloth ty hyzon
 en be mrem mrygh ha mrygh
 kolchvolna ecy cel ecy mry
 don ty cel ecy hyzon en be
 mrem ozotte mrygh mrem hal
 hyzder ecy Monda mky
 Maria hyzon vram en
 hntem Muzch ce mrygh pzyfy
 ely yfemek fya ty ecy velugre
 iotrel ecy mytaron ozoket
 monduita volna fel mrem ecy
 el hywa Maria q ozchreth
 Swywa monduum Mestoz
 wlon vaggon ecy theghodeth
 hyw Maria tidiglen hagh halla
 fel felz hamazlaggal ecy m
 m q hozyaya Muzghen ihuy

Nem mōnth vala a varoskaba
de meeġh azon helyōn vala
a howa eleibe mōnth vala
Martha az Sydook kyk vele
5 valanak az hazban ees vygaz-
talyakwala ǫteth Mykoron
lattakwolna mariath hōgh ha-
mar fel kōlthwolna ees kÿ
mōnth volna kōwetek ǫteth
10 mondwan Merth el megyōn
az koporsohoz hōgh syrÿon otth
Maria azeerth mykoron iwtoth
volna oda holoth iħesus vala
Lata ǫteth eseek ǫ labayhoz ees
15 monda neky Vram ha yth
votalvolna een atyamfÿa
megh nem holthwolna Jħesus
azerth hōgh latta volna ǫteth
syrwan ees az Sydokath kyk
20 ǫ vele [ǫtete] ǫttenek vala
Sirwan|| meeġh yzamodeek
lelkeben ees megh zomoroyta

enim venerat Iesus in castellum, sed erat adhuc in illo loco, ubi occurrerat ei Martha. (31) Iudaei igitur, qui erant cum ea in domo, et consolebantur eam, cum vidissent Mariam, quia cito surrexit, et exiit, secuti sunt eam dicentes: „Quia vadit ad monumentum, ut ploret ibi.” (32) Maria ergo, cum venisset, ubi erat Iesus, videns eum cecidit ad pedes eius, et dixit ei: „Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus.” (33) Iesus ergo, ut vidit eam plorantem et Iudaeos, qui venerant cum ea plorantes, infremuit spiritu, et turbavit

Nem monch vata a vaitstaha
 de mregh azon helyon vata
 a hona ebe monch vata
 Mercha az Sydok tyk vele
 valamat az hazban egy vngaz
 talyatruala otyh Mytozon
 lattatvolna marath hogh ha
 masfel polchvolna egy ty
 monch volna foyrtet otyh
 mondvan Merth el mregyon
 az foyrtetoz hogh foyrtion otyh
 Maria azert h mytozon iwtath
 volna oda holoth hny vata
 Lata otyh ystik o labanyoz egy
 mouda mety vram ha yth
 voltatvolna ten atyanyfy
 mregh nem holchvolna hny
 azert hogh latta volna otyh
 foyrtion egy az Sydokath tyk
 hork ystik iwtent vata
 Szivan / mregh yzamatet
 laltaban egy mregh zomozyt

ø magath Ees monda hol te-
mettetøk el øteth Mondanak
nekÿ Vram ioÿel ees la<a>ssad
ees kønweze ihesus Mondanak
5 azeerth az Sydook ÿme mel-
ighøn zerethÿ wolth øteth Nekyll
kedeegh ø køzzøløk mondnak
vala Nem thehette volnae eez
ky megh nÿtha a vakon zÿle-
10 tøthnek zømeith, hogh eez
megh nem holthwolna Jhesus
esmegh megh yzamodeek øn
benne, iøwe a helhøz Vala
kedygh verøm ees ø tetetøth
15 vala reaya Monda ihesus
vegetok fel az køweth Monda
nekÿ Martha annak hwga
ky megh holth vala Vram
ymar dohos merth neged napy
20 halatth Monda neky ihesus
nemde mondamee nekød

seipsum, (34) et dixit: „Ubi posuistis eum?” Dicunt ei: „Domine, veni et vide.” (35) Et lacrimatus est Iesus. (36) Dixerunt ergo Iudaei: „Ecce, quomodo amabat eum.” (37) Quidam autem ex ipsis dixerunt: „Non poterat hic, qui aperuit oculos caeci nati, facere, ut et hic non moreretur.” (38) Iesus ergo rursum fremens in semetipso venit ad monumentum. Erat autem spelunca, et lapis suppositus erat ei. (39) Ait Iesus: „Tollite lapidem.” Dicit autem Martha soror eius, qui mortuus fuerat: „Domine, iam foetet, quatruiduanus enim est.” (40) Dicit ei Iesus: „Nonne dixi tibi,

9 magath tuis mondu hol te
 mette tok el oerth Mondmat
 metij vram wijel cry lussud
 tuz konveze ihuy Mondmat
 azreth az Sydoek ijm. un-
 ighon zretthy volth oerth Metyk
 Adregh o kopylok mondmat
 vala Nem the drette volnar cry
 ty magh nyste a vakon zyk
 colmit zomich hogh cry
 magh jrm kolekmalua thuy
 esurgh magh yzamedek un
 brum ipur a hylhaz vala
 Adygh vrisom cry ty wretthy
 vala zaija Monda ihuy
 vrettok sul az koweth Monda
 metij Martha Amak huyge
 ty magh halch vala vram
 ymar wrych magh magh
 halath Monda metij ihuy
 nembre mondamer metij

326
163v

Merth ha hyendod latod istennek
dychosegheeth Fel weweek azert
a koweth Jhesus kedeeglen fel eme-
lee o zomeyth monda. Atyam
5 hala<a>th adok (m)nekod merth megh
halgatta<a>l enghometh een kedig
twdom vala merth enghometh
mydon koron megh halgacz
de a nepeerth ky kornywl al
10 mondam hogh hyggeek mert
te bochattal enghometh Myko-
ron ezoket mondotta volna nagh
fel zowal kealta Lazar ioyky
ees legottan ky ioue ky megh
15 holthwala kezeÿ labay megh
kothozwen Sydoknak ew
zokasok zereneth ees oneky
orchaya keezkenowel be
kothwen vala Monda nekyk
20 ihesus, oldozyatok megh otheth ees
bochassatok el

quoniam si credideris, videbis gloriam Dei?" (41) Tulerunt ergo lapidem, Iesus autem elevatis sursum oculis dixit: „Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me. (42) Ego autem sciebam, quia semper me audis, sed propter populum, qui circumstat, dixi, ut credant, quia tu me misisti." (43) Haec cum dixisset, voce magna clamavit: „Lazare, veni foras." (44) Et statim prodiit, qui fuerat mortuus, ligatus pedes et manus institis, et facies eius sudario erat ligata. Dicit eis Iesus: „Solvite eum, et sinite abire."

Merethra bypndel land istomok
 Incep fghrech fel wewerk azut
 a foweth fny fiderghen fel em-
 ler e zomrijeh monda. Nijam
 halach adok mepod mureh megh
 halgattal enghomrech ten kedig
 twobom wala mureh enghomrech
 mighon fozon megh halguch
 de. A mparith fu fonnypel al
 mondom lugh fnyggelk mure
 te bochtattal enghomrech. Misto-
 zon vzetor mondoma volua nugh
 fel zornal kralca. Lazar ipyky
 ero logottan fy ipur fy mugh
 haldmala kezry. Libuy mugh
 fuchozom. Sydekmat cer
 zok. ysk. bezentch ey omky
 oichaya fnyfongwrd. be
 fochwren wala. Monda murek
 dny. oldoyatok. mugh qurh ey
 bochassatoc. el

327
164r

Sokak kedygh az Sydook kōzzōl
kyk iōttenek vala Mariahoz ees
Marthahoz, ees lattakwolna
melyeketh tōn ihesus hýwnek
5 ew benne,

Zenth Lucach irta meegh
Ewangelyomrol valo kōnvenek
tyzōnnýolczad rezeben
10
(A)z ydōben fel wewe ihesus
tyzōnkeeth thaneýthwanjt
ees monda nekýk, yme fel
megyonk iherusalembe ees
15 be telyesōdnek mýndōnok
melyek yrwan vannak
prophetak mýatth embōrnek
fyarol Merth aroltatyk pogan
nemzetōknek ees megh
20 mewettetyk ees megh osto-
roztatyk ees megh pōgdōstetyk

Multi ergo ex Iudaeis, qui venerant ad Mariam, et viderant, quae fecit, et cre-
diderunt in eum. (*MOP/Lc 18,31*) In illo tempore assumpsit Iesus duodecim di-
scipulos suos, et ait illis: „Ecce, ascendimus Ierosolymam, et consummabuntur
omnia, quae scripta sunt per prophetas de Filio hominis. (32) Tradetur enim gen-
tibus, et illudetur, et flagellabitur, et conspuetur;

Set af feidigh az Syndock tyzzol
fyt wtermt vala Mearchoz cyz
Maachaboz cyz luttatwolta
mrljyrtch tyn dnyz hynmt
ew kmm

27
22
164

Zenth Lucach uca mrygh
Ewangeljymol valo povermt
tyz pnyalchad z yzben

Z yzben fel wter dnyz
tyz pnterth thanythwamt
cyz mawda mrljyrt / ym fel
mryghont ihuzufalembi cyz
k delys fduet mryghont
mrljyrt pzwam vumak
pzoptycat mrygath tmdozmt
fyzawl Mrtth droluayt pogram
mryghont cyz mrygh
mryghont cyz mrygh ofo
kzoztatyt cyz mrygh pogydofyt

328
164v

Ees mýnek vtanna megh
ostoroztatyk megh ɔlyk ɔteth
ees harmad napon fel thamad
Ees apastalok semmýth ebbe
5 nem eerthenek Vala kedygh
ez bezeed elreythwen ɔ tɔlɔk
Ees nem eertyk vala melyek
mondathnakwala

(33) et postquam flagellaverint, occident eum, et tertia die resurget.” (34) Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intelligebant, quae dicebantur.

Es mynre vanna mygh
ofwonderlyc mygh olyf geeth
ey harnad napon fel thamad
ey apasalok semmych eber
nem vettermyt vula kygh
ez begerd el zentmorn o wylt
Es nem vettermyt vula mylyt
mondag nat wala

329
165r

Jduoz le<e>gh Maria cristusnak
kegõs annÿa kerõnk azzonÿonk
ziz maria Eez elõ epesegõdeerth
kÿth te ha<a>th vallaal ziz maria
5 Mykoron negwen naph be telven
templomba ha meneel Simeon
propheta tegõd oth megh lata
nekõd iõwendõõth monda hogh
te edõs fyad kennÿa lathwan
10 Sidone<e>p mÿa te zÿwedeth
elõs tõr megh folÿa hogh a te
edõs fyad ihesus christus. Mÿnketh
õ zenth kennÿanak ee<r>dõmeben
rezeltessõn ees ez te dichõsegõs
15 elõ epesegõd nekõnk remensegõnk
legõn Amen Salue regina
Aue Maria
Masod epeseegh

(SHS) Ave, Maria, mater Christi pia . . . Per hanc tristitiam tuam, mater clementissima, rogo te . . . Primam tristitiam tunc habuisti, quando prophetiam Simeonis . . . audivisti.¹ Cum . . . ad templum veniebas, (HA 1572) te docente Simeone de dirae mortis mucrone. (SHS) Ora dilectum Filium tuum . . . Iesum Christum pro me, quatenus me propter suam . . . passionem perducatur . . . ad aeternam consolationem.

¹ Vö. Lc 2,35.

Duoz legh Maria cristusnak
 tegos Annja feront azsomjont
 313 maria ez elo episcopderith
 firtch te hatth vallaal 313 maria
 Myrtoron neguen naph te telven
 templonda ha mened Simeon
 propheta tegod oth megh lata
 nefod ipmendoch monda hogh
 te edos fhad kemija lathuan
 Sidonep mija te zupwrdich
 elos ep megh foliya hogh a te
 edos fhad ihus xpis. Mijndoch
 o zench kemjanak edomiben
 zeylteson ez ez te dichpsego
 elo episcop urkont zennsejont
 legon Amm Salue regina
 Ave Maria
Masod episcogh

330
165v

(I)duoꝝ leegh Maria christusnak
kegoꝝ annya Mennyoꝝzagnak
kyralne azzonya te vagh ez vela-
gon siroknek vigaztaloꝝ ees
5 arwakkak annya Masod siral-
mas epeseꝝoth te haath vallal
ziz maria Mykoron edes fyaddal
ihesus cristussal egyptomba futa<a>l
zomorosagoꝝth nagyoꝝth vallaal
10 ees nagh keserwseꝝoth zenvedeel
keronk azeerth my nemes azzo-
nyonk ziz maria ez te masod
syralmas epeseꝝodeerth hogh a te
edes zenth fyad my oltalmonk
15 legyon ees mykoron ez velagbol
ky mwlonk mynketh hozyaya
vegon Amen Salue regina
Aue Maria
harmad epeseegh

(SHS) Ave, Maria, mater Christi pia, caelestis imperatrix! Tu es . . . tristium in hac
via . . . consolatrix. Secundam tristitiam . . . tunc habuisti, quando cum Filio tuo
dilecto in Aegyptum confugisti . . . Magnam ibi inedia et penuriam sustinuisti . . .
Per hanc tristitiam, mater clementissima, rogo te, ora dilectum Filium tuum . . . ut
. . . ab omni malo me custodiat, et post hoc exilium ad caelestem patriam me
perducat!

27
 Duoz leugh Maria Chrususnak
 Pigeo Annye Memyozagnak
 fycalme lizonja te vage ez wla
 gon sioknak vigezaloya cy
 azwaknak Annye Masod fyal
 may epefigoch te hach vallal
 ziz maria Myforon edy fyalal
 Anuscyussal Egiptomla futal
 Somozofagoch nagpoch vallal
 cy nagh fycwefigoch zewordal
 fczont azceith my nemy azo
 myont ziz maria ez te masod
 fyalmal epefigoch hach de
 edy zent fyal my alcalmont
 legyon try myforon ez velagol
 ky mwlont myntefh bozypa
 vrgon Am Salur regina
 Am Maria
Wazmad epefigoch

331
166r

(I)duoꝝ leegh Maria atÿa isten-
nek leanÿa Mennÿorzagnak
azzonÿa fõldo valo Bynos adam
fyaÿnak nagh remenseghe
5 harmad Siralmas epeseghoth
te haath vallal ziz maria Myko-
ron a the edes fyaddal ihesuschristus-
sal Jherusalembe be meneel
Oth te zenth fyadath el tewezteed
10 ees harmad nap el mulwan
te zenthfyadath iosephfel nem
lataad harmad napeeglan nagh
keserysegghel kereseed keeronk
nemes azzonÿonk ziz maria
15 eez te syralmas harmad epesegodert
ees edos anÿa voltodeerth hogh
konÿorwletos leegh myraÿtonk
ees keried te zenth fyadath mÿ

(SHS) Ave, Maria, tertiam trisitiam . . . tunc habuisti, quando Filium tuum dilec-
tum amisisti. Ibat tecum . . . in Ierusalem. (HA 1572) . . . natum requirens inclitum
tribus diebus perditum. (SHS) Per hanc trisitiam, mater clementissima, rogo te,
ora dilectum Filium tuum pro me,

dugz leegh Maria atja isen
 mit leamja Memjoragnak
 azzomja folo valo kynas adam
 fraynak nagh zemenfeghe
 harmad Szalmat epefeghoth
 te haath vallal ziz maria Myko
 zon a the cide fraadhal ihu cristen
 sal Therusalembe te menrel
 oth te zenth fraadath el temepard
 eey harmad nap el mulwan
 te zenth fraadath iostpifil nem
 lataad harmad napreglan nagh
 festerufegghel kezsted kezont
 nemf azzomjont ziz maria
 eey te szalmat harmad epefegghet
 eey edob .lnya volcaderich hogh
 fymjoraghe tof leegh myzayont
 eey kezud te zenth fraadath my

erõttõnk hogh tanohon meg
mÿnketh mÿkeppen my oteth
zabadon kereshessyk Amen
Salue regina Aue Maria

- 5 (d)Neged epeseegh
{J}dwõz leegh maria christusnak
kegÿos annÿa te vagh a kegõs
anya kÿ mÿndõn nyawalyaas-
okon kõnyõrwylz Neged kerwse-
10 gõs¹ epesegõt te haath wallal.
yz maria Mÿkron a thezenth
fyadath fogwa cayphasnal
hallad. Arczwl ees nÿakon
vereeck Ees onnan pylatushoz
15 viueek kew o<z>lophoz kõtõzeek
kegÿõtlenÿ ostorozak Tewys
koronawal koronazaak kerõnk
nemes azzonÿonk ziz Maria
ez te negyed syralmas epesegõdeerth

ut doceat me in hac vita tam diligenter quaerere se . . . Ave, Maria, mater Christi pia
. . . Tu es . . . tristium in hac via clemens consolatrix. Quartam tristitiam . . . tunc
habuisti, quando dulcissimum Filium tuum traditum et captum audivisti . . .
Alaparum et colapharum . . . mensuram non tenebant. (*SHS*) Per hanc tristitiam,
mater clementissima, rogo te,

¹ Kimaradt egy szótag: *keserységõs*.

ceptont hogh tanelon mugh
 myntech mytgepen my oach
 Sabaden ferechessyt Amru
 Salur regna Amr Maria

Dieged episcop

J Duz lugh maria chrystusnak
 feghof Amrua te vagh a feghof
 Amrua fih myndon myawalyas
 okon komprylz Dieged feghof
 gos episcop te haath wallal.
 Duz maria Myforon a the zenth
 fmadath fogwa Cayphusnal
 wallad. Duzwal ey nyaton
 virek ey oman pylatusoz
 vurek few dophoz feghof
 feghoflemp ostozak Terwis
 foronamal foronazak feghof
 nruy dzzomont. Duz Maria
 ey te mgyrd shalmas episcop dert

333
167r

Hogh Keeried te zenth fyadath
hogh a te aldoth zenthfyad
ihesus christus myndon byneynk-
nek megh olgá koteleyth
5 Mykkeppen my oteth zabadon
kereshessyk ees o zenthyvel
mÿ oteth dicheerhessywk Amen
SAlue regina Aue Maria
{J}duoz otod epeseegh
10 legh Maria Mennyorzagnak
vigasaga prophetaknak irasa
te wagh az kegos anyá ky
myndon nyawalyasoknak
sirasaath megh halgatod ees
15 ymadsagaath Otod siralmas
epesegot te ha<a>t vallal (h)Ziz
maria ha Edos fyadath
kereztfan fygwen lataad
mezeytelen, foldrol fel emel-
20 wen Ees o zenth testeeth

ora dilectum Filium tuum, Dominum Iesum Christum . . . Me absolvat a vinculis
omnium delictorum meorum! Ave Maria . . . Tu es . . . tristium in hac via clemens
consolatrix. Quintam tristitiam, mater dulcissima, tunc habuisti . . . Tu videbas eum
pendere nudum . . .

Hoogh k'ezurd te zenth synadach
 hoogh a te aldoth zenchsynad
 ihus xpi mynubn bymynuk
 mek mygh olgje k'etelich
 Mykypen my oteth zabadon
 k'ezelk'isuk wy o zenchsynel
 my oteth diehrew'it'isuk amen
 Amen segna Amen Maria
Duo otod epestegh
 hoogh Maria My myn'oz'agnat
 v'ig'sage proph'et'nat in sa
 te wagh dz k'egge duja by
 mynubn n'jan'aly'af'et'nat
 s'as'at'ch mygh halq'atod wy
 y'n'ad'sag'at'ch Otod s'ral'mag
 e'p's'egge w'hat w'ullal by
 maria ha edoz syaduth
 k'oz'z'f'm' f'ig'ur'm' l'at'ad
 my'z'ry't'el'm' f'old'iel' f'el'v'm'l'
 w'm' ay o z'ent'ch k'is'at'ch

334
167v

zaggathwan nýwzwan ees
ø zenth zýweeth czwczawal
megh øklelwen ees ø zenth
feyeeth tɔwis koronawal megh
5 koronazwan kezeith labayth
vas zegghel zeghezwen az
kegyotlen sydook tegɔdet oda
nem ereztenek hogh Fyadath
fedezyed folyo vereeth tɔrɔlied
10 Farrattsagaath kynýebehed,
keerɔnk nemes azzonýonk ziz
maria Ez te ɔtɔd siralmas epe-
segɔdeerth hogh a te aldoth
zenthfyad aggýa ew zenth
15 ve⟨e⟩re hullasanak eerdɔmeeth
hogh ky legɔn mý lelkɔnknek
oltalma ees mý byneýnknek
el mosoýa Amen Salue regin⟨a⟩
Aue Maria
20 hatod epeseegh

(*SHS*) In nullo prorsus ei subvenire aliquatenus potuisti . . . Per hanc tristitiam, mater clementissima, rogo te, ora dilectum Filium tuum . . . quatenus mihi in extrema hora mors sua subveniat.

Zaggachman my wzman cy
 o zench zymyth czurawal
 hmygh okelwan cy o zench
 femyth tawisporomith mygh
 poronagwan tuzyth lalygh
 waszegghel zeyheymen dz
 teryghaten sydok teppit oda
 nem rzytemt hogh fymadch
 fedzyi folyo veyrith taphed
 faryatfugath tynyeth bnd
 teryont ne my agomont ziz
 maria cy te otyd stullmas cy
 segg dych hogh d te aldoth
 zenchfyad aggya cy zench
 vze kullasmat cy dymrith
 hogh fy lagon my l'k'p'nt
 olcalma cy my bymyt'nt
 el mofoya d'awri Ealy reg
 Am. Mach. **Latod epesegh**

335
168r

{J}dwøz leegh Maria iduøssegnek
peldaÿa angýaloknak azzonÿa
zizeknek koronaÿa Martiroknak
palmaya apostoloknak m(o)estøre
5 ewangelistaknak taneitoÿa
confessoroknak týkøre te wagh
az zeplotelen anya kyth isten-
seegh nekøn remenseegh vizet
hagya Hatod siralmas epeseøt
10 the haath vallal ziz maria
Mykoron Edøš fyadath ihesust-
christust ioseph karodra ada
kýth te zizenth zyleel banat-
nekÿl viseleel annak ken-
15 nÿan keges anÿa epedøzeel
keronk azerth mÿ nemes azzo-
nyonk zyz maria Ez te hatod
syralmas epesegødeerth hogh
keerÿed te zenth fyadath

(SHS) Sextam tristitiam, mater dulcissima, tunc habuisti, quando dilectum Filium tuum . . . brachiis tuis . . . imposuit Ioseph . . . Quem olim . . . lactanter vivum portaveras . . . nunc mortuum et cum magna tristitia portabas . . . Per hanc tristitiam, mater clementissima, rogo te, ora dilectum Filium tuum . . .

7 Dinsge leegh Maria idupsteghe
 peldaija Inggaloknat lezomya
 Ziet m't koronaije Partuloknat
 palmaya Apostoloknat mestere
 ewangelistaknat tramtoije
 Confessoroknat tyfere te vragh
 ez zeytelen dinya fynth isten
 seegh m'tyut - emenstegh vyzt
 vragya hatoed syralmas epesegot
 the huath vallid zyz maria
 Myfaron edoy fnyaduch itrust
 Christusth wstph kवादरा ada
 fynth te z'zynch zyfel omat
 w'kyl w'slel' dumat ten
 nijan peges dinya epedozel
 f'ront azoch my w'my azo
 myont zyz maria ez te hucod
 syralmay epesegodroch trogh
 f'eryrd te zench fnyaduch

hogh a the edos fyad mÿ
oltalmonk legyõn ees halalonk
nak vtanna mÿnketh hozyaia
vegõn Amen Salue regina
5 Aue Maria
heted epeseegh
{J}ddwez leegh maria christus-
nak kegyõs annyã azzonyok-
nak azzonyã Bynesneepnek
10 oltalma te wagh az alazatos
zeeph viola kyth Myndõnõk
kewannak| kyralyoknak kyralya
heted syralmas epesegõt te hath
vallaal ziz maria Mykoron
15 te zenth fyad mennÿorzagba
feel mene te ez fõldõn maradal
nagh siralmal lakozaal
Mygh fyadath ihesust christusth
zemeÿddel nem lataad, kennÿa
20 helieeth myndõn nap megh¹

ut mihi subveniat, et hora in mōrtis meae animam meam . . . suscipiat! Septimam
tristitiam, mater clementissima, tunc habuisti, quando post ascensum Filii tui
tamdiu in hoc exilio remansisti . . . Semper lugebas, quamdiu illa . . . Filii tui
praesentia carebas . . . O, quantis lacrimis omnia loca²

¹ Elmaradt egy igei állítmány.

² HA 1572: saepe vidisti cuncta loca martirii eius plena suspirii.

hagh a thr adp fhad my
 olcalmont legnon tcy hildont
 nat wtanna myntech hazyua
 wgon dmn Salur zagma
 Dm Maia **hcted epsecegh**
 Dm; lough maia chruscuf
 nat fegnos Amiya dzhomok
 nat dzhonja bymserpurt
 olcalma te wagh as alazatos
 Zecph viola fych Myndonok
 tewannak fychalyoknat fychalya
 hcted fychalmas epsestgot te hach
 wallaal zuz maia Mytozon
 te zench fhad mernmyozagla
 feel mem te ez foldon maradal
 nagh fychalmal slakozual
 Nugh fychadach whagt xpusst
 zemnyadl mem lataad kemija
 hrlweth myndon nap mugh

337
169r

holoth ziz Maria kesery kɔnvət
hwllataal Fyad kennÿath
edɔʂɔn sirataad zenth halala<a>th
eltɔdiglen zenth zyvedbe
5 tardaad ÿmaar nekɔd zÿwed
zomorwsagoth nem laath
ees keserwsegoth nem wall
keerɔnk Azzonyonk zyz Maria
hogh engheztelied a te zenth
10 fyadath. hogh vehessÿk ɔ
zenth orzaga<a>th Amen Salue
regina Aue Maria.

Filii tui perambulabas! Et ita . . . quattuor et viginti annis perseverabas . . . Mater
clementissima, rogo te, ora dilectum Filium tuum . . . perducere, ubi aeterna perfrui
merear laetitia!

holoch 313 Maria festrew konnet
 hroftuaal fmad fennyath
 adson suamad Zenith halalath
 et todiglen Zenith Zyperdy
 tudaad ymaas nehad zimrod
 homozyfagoth nrm laath
 vj festrewst goth nrm wall
 ferzont dzzomout zif Maria
 hoch unghyz telud a tr Zenith
 fmadath hoch vchessypt q
 Zenith orzagath dnm Salu
 regina Am Maria

338
169v

Vr ihesusnak newebe kezdetyk
zenth enek ky dicheri zyz
mariat ees az o zenth fyat
Ighon edos a iooknak ees az
5 tyzta lelkoknek kyk zeretyk
istenth ees az ew zent zileiet
ees az isten malaztyath
ky kezdetyk ekkeppen mondwan

10 (O) Kegosseghos zyz ees
ighon nagh (r)zepseeagh
teghod isten valazta
meeagh kezdehnek elotte Nagyon
teghod tyztole merth te nekod
15 kozone Angyalnak myatta
kozonetot ilyeteenth velaagh
sonha nem hallotth mynd
kezdettol fogwa

(AH XLV, 113) Virgo nobilis, | Genetrix dia, Et amabilis | Virgo Maria. Summus te
Pater | Ab exordio, Ut esses mater | Suo filio, Dignam elegit, | Qui caelos regit, Te
adamavit | Ac illustravit. Nuntium misit, | Cui commisit: Haec arcana fer | Et cuncta
refer. |

242
 Ur ihusnak newle kezdetyk
 zenth enek fu dicheu zuz
 mariat ces az o zenth fiat
 ygon edos a iakt nak ces az
 tyta selkotnek fut kezdetyk
 istent ces az en zent zulect
 ces az isten malaztyat
 fu kezdetyk ekkeppen mondman
 K egossegos zuz ces
 ughon nugh zepscegh
 tegh od isten valazta
 mee gh kezdehmet elota Nagyon
 tegh od puztol mureh te nehad
 pozome angjalnak nyjatta
 pozome to utereceny velaugh
 sonha nem halloth nynd
 kezdettyl fogva

339
170r

(H)ozjad mene az angyal be
rekeztotth haazba ees elotted
megh alla nagh zeep fenosse<e>gghel
kozonetit el kezde ighon nagh
5 tyztosseghel ees ekkeppen monda
Idwoz leegh te maria vagh te
malaztal telyes wr vagyon
te veled (N)Agh tyztosseegh
ez nekod azzonyom Maria
10 ees ighon nagh vigasaagh
mynd orokwl orokke hogh
mynd az zenth haromsaagh
nekod igen kozone angyalnak
myatta ees teghødet megh
15 alta azzonyoknak kozotte ees
myndønnek folotte (O) Maria
zeep veragh ees zizeknek
gyonge az mennyei vdvarnak
nagh zeep fenosseeghe

Habitaculum | Archangelus it | Et oraculum | Dei aperit. | Ave, Maria, | Angelus
dixit, | Plena gratia . . .

243
 21
 17
 orjad mem. dz. Ingyal be
 zekyzottly haazba ces clotted
 megh alla nagh zecp fenossigghe
 kozom ete yl tezde ighon nagh
 tyzossigghe ces etteppen mala
 Idruz teygh te maria vagh te
 mala cal tehyer wz vagnon
 te veld. Agh tyzossigghe
 rz neted dzomjom Maria
 cy ighon nagh vighsaugh
 mynd ozokyt ozokte hogh
 mynd az zentz hazomsaugh
 neted igen kozom. Inghalnat
 myutta cy teghodec megh
 alca dzomjoknat kozote cy
 myndomk folote. Maria
 zecp vragh wz zizekntk
 ghang. dz. memyici vdaunak
 nagh zecp fenossigghe

340
170v

Merth vagh istennek Annÿa
angÿaloknak azzonÿa nagh
meltosagh nekod kyneel nagyob
nem leheth istennek vtanna
5 sem fõldõn sem mennÿõn
zeretethnek rosaÿa teghõd
ekõseite zenth alazatossagnak
violaÿa zepeite tyztasaagnak
lilioma ighen teghõd tyztõle
10 ees myndõn ÿozagnak iambor-
sagnak zenthseegnek edõsseghõs
illatÿa tegõd mynd el hata
(N)ekõnk eez nagh tyztõssegh
ees ighõn nagh õrõm hogh
15 mÿ ilien zeeph azzonth
valyonk fõldõn ees mennÿõn
kyth ighõn kel zerethnõnk
es ighõn kel tyztõlnõnk ees
neky zolgalnonk hogh

Mereth vagh istemmet Ammija
 angjaloknat azomja nagh
 m'lofagh m'kod fymrl naghob
 nem ledeth istemmet utama
 sem foldon sem memmion
 3 ezcechmet zofaja teghad
 etofite zentch alazatofagnat
 violaja zepete tyzafagnat
 halioma ighen teghad tyzple
 ecy mymion yozagnat iambae
 fagnat zenthscegnat edoffegob
 illatija tegod mynd el hata
 ekont utz nagh tyzoffegh
 utz ighon nagh ozom hagh
 myndun zecph dzzontch
 valyont foldon utz memmion
 fynth ighon fel zerechnont
 is ighon fel tyzcalnont ecy
 metz zotgalnont hagh

341
171r

Mynekõnk aggyon yoth ees megh
oltalmazõn mýndõn ellenseegtõl
(O) te kegyõs io christus ees edõs
zeep ihesus Menýbõl Fõldre teken-
5 teel raytonk kõnyõrwluen zenth
atýadnak kebelebõl hozýank ide
le zallal az ziznek mehebe eez
velagra zyleteel nekõnk myndõn
ioth adal ký wagh tennõn magad
10 (I)esus nagh felsegõs keench kynel
zebb ees iobb nýnch te zenth zýved
patica ees kyraly taarhaz kybe
az istenseegnek mýndõn kench
tartatyk ees õ bõlchesege kerõnk
15 az[z]on teghõdet hogh a te zenth
zywedeth aggyad my zývõnknek
kyt fel nýta longynos te fe
ellenseghõd ees ky asa a kenchõth

Mynckont aggyon 170th ces megh
 olcalmazyon myndon ellenscogel
 te fe gnos io christus ces edos
 zcep ihesus Membol foldre teten
 tcel zantont komprwluen zenth
 atjadnat ketelebel hozjant ide
 le zallal az zuznet mecheb ez
 velagra zyltcel netont myndon
 10th adal fy wagh temon magad
 eluy nagh fellegos kernch kynsl
 zebw cy wbb mynch te zenth zyrd
 patuca cy kyzaly taazhaz kndr
 az ystencymt myndon kernch
 tawant cy o bolche seghr keront
 az on teghokt hugh a te zenth
 zynedeth aggyad my zyrdont
 it fel myta longynob te fe
 ellenscogod cy fy asa. d. kernchoch

342
171v

Zelõs nagh lanchayawal kyvel
lõn nagh kazdagga merth ʔ megh
igazwla bÿnebõl tÿztlwan
ees megh koronaztateek az zenth
5 martiromsaggal ees ekkeppen
zenthe lõn o te kegyõs zenth
atÿa kÿ wagh nagh hatalmas
zebbeth iobbath nem athataal
mÿnth atte zenth fiadath kybe
10 vagon mÿndõn io ees myndõn
bõlcheseegh Kyth mÿ ighõn zeres-
sõnk ees chak nekÿ ʔrõlõnk
mÿnd ʔrõkke Amen vigasag-
nak ez napyã merth kyrãl zile-
15 teek kÿ zarmazeek ez napon ziz-
nek ʔ mehebõl chodalatos ez
germõk kÿ myndonnek kedves
lõn ʔ embõrseghebe ees ky aleyt-
hatatlan es ʔ megh mondhatat-
20 lan ʔ istenseghebe

(*KMV*) Dies est laetitiae | In ortu regali, | Nam processit hodie | De ventre virginali |
Puer admirabilis, | Totus delectabilis | In humanitate, | Qui inaestimabilis | Est et
ineffabilis | In divinitate. |

Zelos nagh lanchajawal fivel
 lon nagh fazdagga murth o megh
 igazwala bynecol tizvolnam
 ey' migh foronazateck az zenth
 martromsaggal ees ekkeppen
 Zenthe lon o te kegnos zenth
 atya fih wagh nagh hradalmas
 Zebbeth iobbath nym achataal
 mynen aite zenth fiadach fybe
 vagnon myndon io ey' myndon
 bolcheseegh fyth my ighon zent
 sont ees chak neth ozpionk
 mynd ozokke Amen igasag
 nat ez napna murth final zik
 teck fih zarmazet ez napon zez
 mt o mehelol chodalatos ez
 germet fih myndommt fedre
 Lon o embestghrebe tes fih alent
 natatlan es o megh mondhatat
 lan o istensseghrebe

343
172r

(I)sten fya zileteek tyzta nemess
ziztəl Mykent rosa liliumtol
termezetth chodalya kÿth zyle
yfyw lean kÿ wolth ez velagh
5 [ele] eløtth myndønnnek zørzøie
tizta zÿknek emløy neky teieth
adanak reghi nagh istennek
(A)ngyal a paztoroknak chorda-
iok ørizwen nagh ørømeth hÿr
10 dete ihesus hogh ziletothh a iazolba
teteteek fòldnek mennÿnek
kyrallya poztookba takarwan
nenÿbøl teyel tølth emløk fel
neweleek øtet ekøš nagh zep-
15 segghel (M)ÿnt az yvegh nem
tøryk nap feen altal hathvan
ezonkeppen Maria zÿzen
megh marada Bodogh a zylo
anya kynek zenthsegøš mehe

Orto Dei Filio | Virgine de pura, | Ut rosa de lilio, | Stupescit natura, | Quem parit
iuuencula | Natum ante saecula | Creatorem rerum, | Quod uber munditiae | Lac dat
pueritiae | Antiquo dierum. | Angelus pastoribus | Iuxta suam gregem | Nocte
vigilantibus | Natum caeli regem | Nuntiat cum gaudio | Iacentem praesepio |
Infantem pannosum, | Angelorum dominum | Et prae natis hominum | Forma
speciosum. | Ut vitrum non laeditur | Sole penetrante, | Sic illaesa creditur | Virgo
post et ante. | Felix est puerpera, | Cuius casta viscera |

Isten fya Zulecek tyza nemess
 Zuztol Mlytenc zosa: liliudol
 tezmzeah chodalya tyth zupk
 yfyrw lean ty woleh ez velagh
 eke eloth myndpnnk zozour
 tyza zytmt emlyj mky tereth
 adnak zeghi nagh ystemk
 ngyul a paztatofnak choeda-
 iot pruzwen nagh ozomrth hys
 dere ihus hogh zuletoth a iazolla
 teteteck foldmt mmmymk
 tyralya pozatoka takarinn
 nemjbol tenel toleh emlok fel
 neneleek ptt etos nagh zep-
 seggyel yne dz vreggh nem
 toznt nap feen altal hatovran
 ezonteyen Maria Zuzen
 meggh marada Vodogh a zylo
 amya tyntk zenthsyot mch

344
172v

isten fyath zyle Ees Bodogh az
emlòok kÿk o genghesegokbe
wr christusth emleteek ez diche-
retos germok ez napon zileteek
5 eegh zeplotelen zyztol mÿ
idwosseghonkeerth ha nem
ziletøth volna mÿ mÿnd el
veztonk volna enghødetlen-
segherth O en edos ihesusom
10 ky mÿ ertønky zileteel oltal-
mazy pokoltol (*I*)esus fekzyk
iazolba mennÿekbe orzagol
A bøchøbe kowekøl angyalo-
kath vygaztal kezei køtøztet
15 nek a genghe zyz annÿatol
hogh megh ne verhessøn de
my velønky kegelmezÿøn
ees chak ergalmazion ees

Deum genuerunt, | Et beata ubera | In aetate tenera | Christum lactaverunt. | Ein
kindelein so vil lobickleich | ist vns geparen hewte | Von eyner junckfraw seuberleich
| zu trost vns arme leute. | Wer vns daz kindlein nicht geparn, | so wer wir all zu mal
verlorn, | daz heyl ist vnsser aller. | O, du susser ihesu crist, | wann du mensch
geparen pist, | behüt vns vor der helle.

ysten smach zyle tes bodogh az
 emloot fyt o genghekygofbe
 wz xpusts emleceet . z dicit
 zetos germot ez napon zuleceet
 ceqh zepbteken zyzpe my
 idro sseghontceeth ha m m
 zulecech volna my mnd el
 vezpont volna tngyodeten
 segoceth o en eds ihesusom
 fn my cztont zuleceet olzal
 mazy pokoltol eius fepznt
 azolta m mmetbe ozagol
 a bochpbe fowetol dngyala
 fath vygarzal fezei fozzet
 net a gengoe zyz dmmjator
 hogh megh ne verheffon de
 my velont tegelmezion
 ces chate ergalmazion ey

345
173r

mý velõnk legyõn (*E*)z zyz
anýa ees lean õnnõn atyaath
zyle Ezt chodalya mený ees fõld
hogh ilyen nagh felseegh magat
5 ygh megh alaza hogh terõmtõ
zylesseek atto<o>l kyt terõmtõtt
zeretetek nagh iege kynel na-
gyob nem leheth semmý ter-
mezetbe o felsegõs fenõssegh
10 ees nap velagossaga halhatat-
lan kýs germõk ees ilyen nagh
bõlcheseegh ky hallota ees latta
hogh ylien nagh hatalmas
legyõn erõtelen, (c)kazdagsagos
15 zeghennyé es az isten germõkke
kyth chak chodalhatonk az
zenthseghõs zereteth ezth
gyakortha tõtte hogh a te zenth

(*KMV*) Mater haec est filia, | Pater hic est natus; | Quis audivit talia? | Deus homo
factus, | Servus est et dominus; | Qui ubique cominus | Nescit comprehendi, |
Praesens est et eminus; | Stupor ille geminus | Nequit comprehendi.

344
 345
 173
 my velont legyon 3 3 3
 Anja es leán ompon atyath
 Zyle ezt chodalnya meny es fold
 hogh ilyen nagh felseegn magat
 vgh megh alaza hogh tezmio
 Zyleseck attol fyt tezmio
 Zereteturk nagh iege kmel na
 gnob nem lehet semmi rez
 mezetbe o felsegpe fenossegh
 ey nap velagossaga halhatas
 lan fyt germpok es ilyen nagh
 bolchesegeh km hallom es lattu
 hogh ilyen nagh hatalmay
 legyon erotelen. Kazdagssagos
 Zeghemmy es az ysten germpokte
 fyt chak chodalhatont 3
 Zenthsseghpe Zereteth ezth
 ynkactha toite hogh a te zenth

346
173v

Feiedet az ihesusnak feiere le haÿ-
tottad edösdön ees te kónw hulla-
tasod öteth megh ötözte ees az
ew zenth orczaÿan ala gō<r>gōdō-
5 zōtt ighōn nagh bewsegghel
(N)ÿnch embōrj bōlcheseegh kÿ
azt megh mondhasa mely
istenÿ edösseegh zywed lelkōd
megh folta Mykor az edōs ihesust
10 appolgattad chokoltad ees oōth
olelghetted zenth zyvedhoz
zoroytottad ees ötet emletted
nagh zenth edössegghel (N)yolczad
napon kys cristus kōrnÿwl
15 meteelteteek az ew genghe
testebōl vereeth ky bochata
veghezetre kereztfan a tōbbit-
ees kÿ ontha Mynketh ygh
zerethe hogh lelkōnket megh

(Apoc 1,5) Qui dilexit nos,

340
 feredet az ihus hat fereze le hary
 tottat edofon ces te foun hulla
 talsad otech megh otazte ces az
 ew Zenth orzayun ala gogoda
 Zott ighon nagh kemstegghel
 ynch embrey koldestegghel
 azt megh mondkassa maly
 ystem edofstegghel Zymed lalkod
 megh folca Mntoz az edof ihust
 apolgattad chokolad ces oth
 vletghete Zenth Zymed hox
 Zozontottad ces otet emlett
 nagh Zenth edofstegghel yozal
 napon fns Cristus formivol
 mter lictetk az ew genyhe
 testekol verecth fn bochnaca
 veghezete fereztfon a tobbit
 ty fn oncha Mynketh ygh
 Zeretse hogh lalkontet megh

347
174r

Mosa az ۆzenth verewel hagh
mynd ydwۆzۆphon aMelkodo
nagh choda hagh ylien nagh
felseegh magaaath ygh megh
5 alazya hagh feen a faan figion
Ees hagh ez nagh fenۆssegh ygh
megh homalyosoggeek ees megh
setetwlyon hagh mydۆnۆk ne
tuggyak es megh ne esmerieek
10 hagh ۆ isten legyon myndon
fۆlۆth nagh choda hagh nagh
bۆlcheseegh velagossagh fenۆssegh
ees myndon dichۆseegh ygen
magaath el haggya hagh ۆtet
15 megh wtalyak ees megh zy-
dalmazyak ees ylien nagh
edۆssegh ygh megh keserۆggek
ees ۆ megh vtaltasseek

et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo.

~~347~~
 347
 174r
 Mosa dz pzench vrcenrl hagh
 mynd ydwpzqhon - Meltado
 nagh choda hagh ylien nagh
 fetscegh maguach ygh mrygh
 abazya hagh teen a fuan figyon
 try hagh ez nagh fenostygh ygh
 mrygh thomalysoggyet ces omrygh
 setetpalyon hagh myndpuk ne
 tuggyat is mrygh ne rfm vreck
 hagh o ysten legyon ... yndon
 foloch nagh choda hagh nagh
 bolchestrigh vlagoss'agh fenostygh
 try myndon duthostygh ygen
 maguach el braggya hagh oet
 mrygh vcalyat try mrygh 3y
 dalmagyat ces ylien nagh
 edostygh ygh mrygh fetscegh
 try y mrygh vcalcastet

348
174v

o te kegyõs kys keral ees ighõn
nagh isten ez velagra ziletwen
approdokath gyõytel zaz ees neg-
ven neegh ezorth kyketh tõl
5 mynd vitezze ees megh
koronazat ees elotted bochatad
ylien edõs seregõt a mennõi
vdwarban (*I*)hesus hozjäd iq-
uenek harom zenth kyralyok
10 hozwan aiadokokath meegh
hogh germõk volnal, ylwen
ziznek õlebe vgh mÿnt kerali
zeekbe, be menven a hazba
le esenek elotted ees wgh ýma-
15 danak nagh zenth tyztesseeggel
(*I*)hesus teghõd herodes akara
megh õlnÿ kÿth megh monda
az angÿal a te hyw zolgad-
nak hogh fel kelyon almabol

(*Mt 2,11*) Et procidentes adoraverunt eum. (*Mt 2,13*) Futurum est enim, ut
Herodes quaerat puerum ad perdendum eum. . . . Angelus dicens: „Surge,

te fignys tyn trival cy ighon
 nagh ighon ez velagra ziletvren
 apodokath gypjart 3az cy nagh
 ven nagh ezorch fyteth epe
 mynd vuerze cy nagh
 kolonuzat ees elotted bocharnd
 ylien edof sezeget a mrimyri
 vdwakan hysus haggad y
 uent hazom zentz fuzalyok
 hozman aadokath nagh
 hagh gevnot volnal ylvorn
 zymt pleke vgh mynt trival
 zerkle be mndren a hazle
 le estent elotted ees vgh yma
 danak nagh zentz tyste flegga
 hysus teghod hzyady akawa
 nagh plny fynth nagh munda
 az dnygal a te hyn zolgad
 nat hagh fel felyon almahol

349
175r

ees fel vegyon tegodeth ees te
zenth zyledeth el be fusson
veletok egypptom orzagba hogh
ideigh oth leegh o Maria

Nagh munkara kyldenek
ees nagh hozyw wtra Ne
bankoggyal azzonyom veled
vayon nagh kolchseeagh ees
10 a nagh vigasaagh hatalmas-
sagh batorsaagh ky tegodeth
megh seghell myndon nawa-
lyadba ees hogh menneel
azzonyon az zenth tarsasaaggal
15 zeep ihesussal iosephel mynd
egipton fele Juta<?a>l a nagh puz-
takra ees kyetlen erdookre
fene vadak kozze kyket ihesus
ehnÿte ees megh zelydeite

et accipe puerum et matrem eius, et fuge in Aegyptum, et esto ibi usque, dum dicam tibi.”

eix fel veignon tege deth eix te 353
 zenth, zyltedeth vllle fysson 349
 vrlctok egyptom arzagba hogh 175
 idergh oth leregh. Maria
 gengar zuz a te tyns fuddal
 nagh munkawa kyldenre k
 eix nagh hozyn wera Nr
 kemkoggnal arzonjom vrel
 vagnon nagh kolchstergh eix
 a nagh vyzafuagh hatalmas
 fagh batofuagh tyn tege deth
 mrggh steghell myndon narra
 kyadba co hogh memmel
 arzonjom az zenth tarsafuaggnal
 z eix ihussal iosephel mynd
 egypton felc iucul a nagh puz
 tabra eix fytten exdopte
 fem vadat kuzze kyfet ihuy
 ehmyte eix mrggh zelndere

350
175v

Lonek olý mýnth baranok
(M)egh esmerwen vrokath ees 9
azzonyokath zolgalatoth mutat-
wan ees nagh zeretetoth merth
5 elotted vtannad ees keethfelol
melleted yarnak tyztossegghel
iaczodozwan vigadwan ees
ekkeppen keserwen alkolmas
idey(h)gh (E)es ýmar mý mynd
10 nýayan ebbe edoskoggyonk
a zeretoth zeresswk ees az
yoth kewanýwk az istentol
mý felyonk hogh ellene ne
vessonk hogh mýnketh
15 zeresson ees mý nekõnk aggýon
ioth myndfõ<l>dõn mynd men-
nõon mýndh õrõkkwl
õrõkke Amen

Lerec olj mynth bawank
 egh esmezen vrotath eze
 azomokuth zolyalawth mutal
 van eze nagh zerecetoth mritth
 elotted vramad rez feethfelal
 melleter yarnak tuzosseggerel
 iachodagwan vragadwan rez
 rtheggen festriven alkolmag
 idengh rez yman my myne
 myayan eber chstoggyont
 d zerecetoth zerecstyk rez az
 yoth kewanijute dz ystentel
 my felhont hogh vthm m
 vassont hogh mynteth
 zerecson rez my mthont aggyo
 uth myndfson mynd men
 myon myndh grotkwal
 grotte dmy

351
176r

Aztalnak zenth dicherete

(A)z zenth alazatosagh zerzetos
aztalaath ekoseyty
dicheri ees fel magaztattyä az
5 zenth veztegseeagh tartaaß oteth
ighon gyongyozy ees megh
veragozyä Az zenth aeitatossagh
otet megh edoseitj ees eerdomeitj
az alazatos zerzetos nagh edosdon
10 ezyk mert o melto reaya amyt
ezyk izyk ees o nekya a christus
nyayaskodo baratya ees o aztal-
noka Mert elotte my vagyon
mynd az christus zerzotte kyröl
15 aggyonk nagh halaath

**Io ees gonoz zerzetosnek
dicheretj ees zydalma**

Aztalnak zenthi Dicheere

355
354

3 Zenthi alazatosfugh zezze = 176
epb aztalaath elofentij

Dicheer ees fel magyazattija dz
Zenthi veztegsfugh cartual ptech
ighon gyongyozij riy mugh
vovagozija dz zenthi aruatosfugh
ptet mugh elofentij riy vedomestij
dz alazatos zezzetos nagh edoflon
ezyk mirt q mltio xanya amje
ezyk izyk ~~ez~~ q mltij a xpus
nyanastodo barattija riy q aztal-
voka Mirt elote mny vagonon
mynud az chruftuy zezzetos fuzol
aggyont nagh kalaath

O ees gonaz zezzetolmiz
Dicheer ees Zudalma

A ýo Zerzetosnek zýwe kristus kerthe
Merth o benne plantalta veragoknak
zeepsegheeth Merth zenth alazatos-
sagh veragozyk o benne mýnth
5 keek viola zeretethnek rosaya
tyztasagnak lilioma benne kewel-
kødnek Zerzetosnek gonoza
mýt te rolad mongyonk, telies zýved
merogghel ees nagh alnoksaggal
10 mert az enghodetlenseegh ees az
gonoz gywløseegh teghød mýnd
el gyozotth az kewelseegh megh
hatotth ees ekkeppen ordogh býr
kinel vizon nagh kenra
15 (O) Edos Maria leegh te orok
aldomassal mert ziz vagh
zilesødnek elotte ziz vagh zilesødbe
ees ziz vagh zilesødnek vtanna
20 Annak okaert aldoth leegh te merth
Anya ees ziz vagh. Myndon

~~2~~ A yo zezetsturt zivur kusstus fuzer
 Merth o kenna plancales veragotnact
 zezetsturt Merth zenth alazatos
 fagh veragotnt o kenna nuytch
 fert viola zezetsturt zofaya
 tuz tafagnak biloma binn fowel
 fodurt zezetsturt gonoz
 nne te zolad mongjont, telny zivur
 nuzogghel ruz nagh alnatsfagyal
 mit az enghodvle nstreggh ruz az
 gonoz gnywstreggh teqnod mynd
 el gnyzotth dz fowelstreggh nugh
 hreivth ruz ekkypen ordogh byz
 fime vuzon nagh fema

Edos Dilana lugh te puzk
 albomassal mit zuz vagh
 zulespodurt elow zuz vagh zulespodurt
 ruz zuz vagh zulespodurt vuzum
 Annak okurt aldtg lugh te mitth
 dmya ruz zuz vagh Myndepn

- Angyaloknak fölötte tyztasagosb
Apostoloknak fölötte hyttel telyesb
Martiomoknak fölötte zywednek
faydalmawal keserwsegosb Confesso-
5 roknak fölötte zenvedetösb Myndön
zyzeknek fölötte zeplötelen tyzta-
sagosb Annak okaert aldot legh te
Algyon tegödeth az en zywem
merth te myatta a terömthö embör-
10 re löth te myättad az igaz malasztot
lelth. A Bynös bochanatoh a holth
eletöt A zankywetoth megh teerth
az örök (z)hazaba Amen
- 15 Valakö törödelmesse<e>gghel megh
gyonvan ez ymadsagot azzonönk
marianak tyztösseghere o kepe elött
teerdon megh olwasangya kentol
Byntöl valo oldozatoh vezön

Innyalotnak folotte tuzasagosz
 Zsuzsolaotnak folotte hirtel teljesz
 Martonomotnak folotte zymwednek
 fandalmanul te seavstegosz Confesso
 zoknak folotte zymwedegosz Mynlon
 Zuzeknek folotte zeploeklen tuzta
 sagosz Annak okarit albet legite
 Algyon tegpedeh az en Zymwem
 myeth te myatta a tezmethy embere
 ze loth te myattud az igaz maloztet
 telch. A Vynqk bochanateth a hollch
 eloyt a zantknyrteth mygh teertch
 az oyt hazaba Amen

Valaky tuzdelim segghel mygh
 ymowan ez ymadzagot az omjont
 maxanak tuzossghere o fepr elott
 teridon mygh olmasangya te ntol
 Vynqpl valo albez ateth vezon

354
177v

+ <Zenth Bernald doctor istennek heeth
ergalmassarol ekkeppen aad
vala halath mondwan>

(H)Alaath adok te nekød een vram

5 ihesus merth mÿkron hozyad
tereek enghometh penitenciara
hozyad fogadal

(H)Alaath adok te nekød een vram ihesus
merth ennekom tehetsogth adaal

10 az idwossegos iozagba veghygh
megh maradnom

(H)alaath adok tenekød en vram
ihesus merth ennekom adaal ma-
laztoth tegødet ees ennøn maga-

15 math megh esmeretre

(H)alath adok te nekød en vram ihesus
merth ennekom ada<a>l hytøt ees
remenseghoth az ørøk dichøsegnek
vallasara ees megh nyeresere

258
 † Alaach adok te m'kod en vram
 ihuy' m'vth m'vtozon hezjad
 teceet enghomth penitencia
 tiozjad foondal
 Alaach adok te m'kod en vram ihuy'
 m'vth em'vkom tehetsegoth adal
 az idwossegys wozagba vrghtygh
 m'vgh ma'adnom
 alaach adok te m'kod en vram
 ihuy' m'vth em'vkom adal ma
 laztoth tegodet ey' v'v'v'v'v'v'v'
 m'vth m'vgh m'v'v'v'v'v'v'v'
 alaach adok te m'kod en vram ihuy'
 m'vth em'vkom adal h'v'v'v'v'v'v'
 z'em'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'
 v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'
 † Gench v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'
 v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'
 v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'v'

355
178r

(H)Alath adok nekõd en vram *ihesus*
merth enghõmeth sok byntõl
megh tartottal kykben eshettem
volna ha megh nem õriztel volna

5 (H)alath adok te nekõd en vram *ihesus*
merth en megh teeresõmeth el varod
vala mýkõron een kegyõtlenseghõm-
be el iarok vala

(H)alath adok te nekõd een vram *ihesus*
10 merth ennekõm adal tõrõdelmessegot
ees byneýmnek megh esmeretith
mýkõron en õrõlõk vala a býnnek
tetemenebe

356
178v

(O) dichõsegnek azzonÿa o viga-
sagnak kyralne azzonÿa
O kegelmesseegnek ees ergalmassag-
nak kwtfieie O menÿorzagnak
5 fenõseghe paradichõmnak edõseghe
O isteny õrõm angyaloknak dichõ-
seghe zenthoknek vigasaga zizeknek
tyzta gyõnge te nekõd aianlom
dichõseghõs azzonÿom ziz maria
10 ma ees myndõn ydõbe een lelkõmeth
een testõmeth telies eletõmeth
halalomath ees feltamadasomath
Te aldoth ziz maria zyzen õrõkke
megh maracz
{ ? }

(HA 1572) O, Domina gloriae, regina laetitiae, o, fons pietatis, o, vena misericordiae . . . o, splendor caeli, o, dulcedo paradisi, o, Domina angelorum, o, sanctorum laetitiae, o, virginum gemma . . . Tibi, Domina mea, Virgo Maria, hodie commendo totum corpus et animam meam et totam vitam meam . . . mortem meam, cum sis benedicta in aeternum . . .

Dichy segunt azomya a viga
 signat puzalm azomya
 O segunt segunt az ugalmasag
 nat twofen O m m p o r z a g u a t e
 fenostghe paradichomnat d d f f g h e
 O ytem ozom dngnaloknat dichy
 fgher zenchokmt viga faga huztm
 tuzta yponge te m f o d a u a n d o m
 Dichoseghos azomjom huz maria
 ma v m y n d o n h u p b e t e n l e k o m t
 r e n a f o m t h t e l e y e l e t o m t h
 h a l a l o m a t h e y f e l t a n a d a f o m a t h
 t e a l d o e h h u z m a r i a z y z e n e p t e
 m e g h m a v a z

E y e m m

tekellethes zerelmeeth meeg akarandjök
 heerzñy. wr ýstennek segedelme mÿat
 ad heerech hazanchba mehetench.
 Towaba zeretnech keel mÿnekench az mÿ
 5 ellensegenchethes ýstenerth. mÿkenth ew
 mondÿa az ewangeliomba, Zeressetek
 ellensegteketh, ýol tegetek azoknak kÿk
 titiketh gÿlelnek ees ýmagÿatok azokerth
 kÿk titeketh nÿomorgathnak ees habor-
 10 gathnak. hogÿ legetech az tw athÿatoknak
 fÿaÿ kÿ menÿorzagba wagÿon Annak-
 okaerth tÿstelende zÿz ýgen zÿkseges mÿ-
 nekench az zereteth kÿnekwl senchi ýsten-
 nek kellemethes nem leheth. Istenth nem
 15 zerethi akÿ emberth gÿlel. Istenth nem zerethi
 [qu] kÿ istennek parancholathÿath meg wtalÿa
 Az zereteth mÿnden ýozagoknak gÿekere Merth
 az zereteth nekwl akar mÿnemw ýoth teg-
 ench *semmith* nekench nem haznal. A mw
 20 [s] tanvsagwch heÿaba walo haa zerelmwch
 nÿnchen kÿ ” <enenmaga az vr-> ýsten. Ooth orzagwl a testhi zere
 teth a hol az istennek zerelme nÿnchen: Ako-
 ron ember tekellethes mÿkor zeretetwel telÿes
 A bÿzonÿ zeretethnekwl. bator walakÿ teke-
 25 lletesen hÿggen. meges ad heerek bodogsagra
 nem iwthhat Wlÿ ýgen nagÿ az zeretetnek
 ew ýozaga hogÿ ha ew meg fogÿathkozandik
 heeaba lezneke emberbe az egeb ýozagokees
 Haa ÿelen leend eg<e>b. ýokees ýgen ýol vannak

(*Ber: MBV 5,14*) . . . si veram et perfectam caritatem volumus custodire, ad aeternam patriam Deo adiuvante possumus pervenire. Praeterea debemus diligere inimicos nostros propter Deum sicut et ipse ait in Evangelio: „Diligite inimicos vestros, benefacite his, quae oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos, ut sitis filii Patris vestri, qui in caelis est.”¹ Igitur, venerabilis soror, necessaria est nobis caritas, sine qua nullus potest placere Deo. Deum non diligit, qui hominem odit. Nec Deum diligit, qui Dei praecepta contemnit. Caritas est radix omnium virtutum. Sine caritate enim quodcumque facimus, nihil nobis prodest. Nostrum studium est vacuum, si non habemus caritatem, quia Deus caritas est. Ibi regnat carnalis cupiditas, ubi non est Dei caritas. Tunc homo est perfectus, quando est cari-

¹ Mt 5,44,45; vö. Lc 6,27,28.

Valakÿ ÿstenth nem zerethi ennenmagath
sem zerethi Jnthlek azerth tegedeth tÿzte
letes zÿz hogÿ az zerelmhnek mÿatta [e]
Egesseswlÿ awagÿ zerkezzel a the lathatat-
5 lan ÿegesed iesus cristushoz ees az ew zerel-
mebe eegÿh Immar semmith ne zeresh
azochba kÿ ez wÿlagba vannak eez wÿ
lagnak hwzw woltath kennak alÿhad
Sÿes kÿ|menne<e>d ez wÿlagbol: eez wÿlag-
10 nak semmi wÿgaztallasath ne weged.
hanem az cristushoz kÿth zerech telÿes elmed-
wel fohazkodÿad. gerÿedezÿ. kewankod-
ÿad, Me<e>g az testÿ eegessegnek ew zerelme|es
az cristusnak zerelmeerth theneked wlatatos
15 legÿen. Az zeretetnek seebÿwel altal were-
ttsel wgÿ hogÿ meltan monhassad. Meeg
sebhettem en zerelmnek mÿatta Cristusba
zerethe hugom. halÿad a the ÿegessednek
iesus cristusnak beezedeth, kÿ engemeth ze-
20 reth. zerettetik az en athÿamtwl ees en
zeretwm ewthet ees megÿ ÿelenthem enn-
enmagamath ewnekÿ: Zeressed azerth
en zerethe hugom ewtheth eez vÿlagon
hogÿ ew tegedeth meltholtassek zerettÿ
25 atÿa ÿstennel az heerek bodogsagba Amen

Qui Deum non diligit, nec se ipsum diligit. Nunc ergo moneo te, honestissima virgo, ut per amorem coniungaris invisibili sponso Iesu Christo, et ut ardeas eius desiderio. Nulla iam, quae in mundo sunt, concupiscas. Longitudinem praesentis vitae poenam aestimes, exire de saeculo festines; nullam consolationem praesentis vitae recipias, sed ad Christum, quem diligis, tota mente suspires, ferveas, anheles, anxieris, et ipsa salus tui corporis, causa amoris Christi, fiat tibi vilis, vulnere amoris transfigaris, ita ut recte valeas dicere: „Vulnerata caritate ego sum.” Soror in Christo dilecta mihi, audi verba Iesu Christi sponsi tui: „Qui diligit me, diligetur a Patre meo; et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum.”¹ Dilige ergo eum, carissima, in hac vita, ut ipse te dignetur diligere cum Patre in aeterna beatitudine. Amen.

¹ Io 14,21.

Valakij ištensig nem žrušgi emenmagats
 sem žrušgi. Inthik aštig tigrisig trije
 lito žijs hogij ab žrušmink mijatta et
 egreševlij dvoagij žrušgi d' lgr latgabat
 lan ičgufid usus rustušos et ab ero žral.
 mibe eegij. Inmar semmth-ur žrušh
 ašohba pij ez vojlagba vammak et voj
 eognak gnošvo vooltasg kemate alijsad
 žrps žijm-mid ez vojlagbol: et vojlag-
 nak semm vojgastalajats ne vcejs.
 hamn ab rustušos žijs žrušh klij et hnd:
 vorl fogus podjad. gijevdij. žrušantod.
 jad. Mež ab žrušh eegreševnik ero žrušmet
 ab rustušnak žrušmetis themkrd votalatod
 hogien. d' žrušmink sečij vorl abtal voru.
 žrušl vojij hogij m'han monhassad. Mež
 žruštem en žrušmink mijatta. Eustušba
 žrušge žugom. haljad d' the ičgufidnik
 usus rustušnak vcejsdij, pij engormig ži:
 v'ig žruštik ab en ašijantvol et en
 žrušvom evolig et m'gij ištensig em.
 emmagamats evomky: žrušid aštig
 en žrušge žugom evolig et vojlagom
 hogij ero tigrisig m'žrošasik žrušhij
 d'ija ištensig d' žrušh badesagba Amen

(M)ÿ Vronk cristus Iesus ezenkepen mond az
 ewangeliomba. ha vakÿ¹ engemeth zereth
 az en bezedemeth tarthÿa ees az en athÿam
 zerethi ewthet ees ew hozÿaÿ ÿewench ees ew
 5 nala lak(a)odalmath thezeench ees zenth Ianos
 Apastal ÿg mond Mÿ zerethÿech istenth merth
 ew elebh zerethe mÿnketh: Va<la>kÿ zerethi
 ÿstenth ÿmagÿa ewtheth az ew bÿneÿerth
 ees meg tarthÿa eennenmagath azoktwl
 10 Een zerelmes hugom zeressed az wr ÿstenth
 ees hÿad ewteth a the wduessegedeerth: Merth
 az zerelm heerek eleth, ees az gÿleseg halal.
 Isten nem akarÿ[a] chak bezedel zerettethnÿ hanem
 tÿsta zÿuel ees ÿo mÿwelkedettel. Istenth nem
 15 zereth kÿ ew parancholatith meg wtalÿa Az wlÿ
 embernek elmee kÿ ÿstenth zerethi nÿnchen
 ez felden. hanem menÿorzagba merth mÿnden-
 koron az menÿeÿketh kewanÿa Intlek tege-
 deth een zerelmes hwgom hogÿ zeressed aaz
 20 wr ÿstenth mÿndennek felethe. merth ew
 thegedeth valaztha eez wÿlagnak eelethe
 Incab keel istenth zerethnwch honnem mÿnth
 az mw zÿleÿnchet. Mÿerth? Merth ÿsten
 theremtheth mÿnchet az mw zÿleÿnchet
 25 ennen twlaÿdon kezeÿwel azaz tulÿ[a]ÿdon
 hatalmawal Mÿkenth meg wagÿon ÿrwan
 ew theremtheth mÿnketh ees nem mÿnnenmagoon
 Nagÿoby ÿokath adoth mÿnekwch cristus

(12,34) Dominus noster Iesus Christus dicit in Evangelio: „Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diliget eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus.”² Et Ioannes apostolus: „Nos diligimus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos.”³ Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis suis, et continebit se ab illis. Soror carissima, dilige Deum, et invoca eum in salute tua, quia dilectio est vita, et odium est mors. Deus non vult se tantum verbis diligi, sed puro corde et operibus bonis. Deum non diligit, qui praecepta Dei contemnit. Mens hominis, qui Deum diligit, non est in terra, sed in caelo, quia semper caelestia desiderat. Moneo te, soror carissima, ut diligas Deum super omnia, quia ipse te elegit ante saecula. Plus debemus Deum diligere, quam parentes nostros. Quare?

¹ Hasonló hibát ugyanitt a 7. sorban is elkövet, de ott betoldja a hiányzó szótagot: Va<la>kÿ.

² Io 14,23.

³ 1 Io 4,19.

Y Vronk rufus ifus ghekenen mond as
 ewangeliomla ha vaki engemig zucht
 as en bezedemig taugya eob as en alghiam
 zewigi ewigheit eob ew ghijay iervoens eob ew
 nala lakabalmang i ghewens eob zung janos
 apostal iig mond Nij zuchtighe istens met
 ew rick zunge mijkers: Daki zung
 istens ymagia ewigheit as ew ghijerich
 eob mit taugya eemmagat abokrol
 Een jral mit fngom zussid as vor istens
 eob ghad ewens a ier vordijgherich: Met
 as jralm ghick rick, eob as ghilich ballal.
 Isten nem akarij ghak bezadit zuchtighe hamz
 tijla zijuel eob yo mijkerichheit. Isten nem
 zung bij ew parabolatich mit votalija Izvay
 embeemk elnee bij istens zung nijngen
 ij fildich. hanem menijozagla mit mijnd
 boron as menijerich prouanija jralik hie
 tich ew jralmit fngom gogij zussid as
 vor istens mijndemk fildich. mit ew
 ghilich valabiga eob vylagnak rick
 jralab kiel istens zungvong gontem mynt
 as mozijkerichheit. Nijerich: Met isten
 ghilich mijkerichheit as mo zijkerichheit
 emen twalijdon kizij vol as al iulijndon
 habalmawal. Nijkerich mit waijon iervoan
 ew ghilich mijkerichheit eob nem mijmmagoy
 Nagijob yotals abens mijkerichheit

Quia Deus fecit nos, et parentes nostros propriis manibus, id est propria virtute, sicut scriptum est: „Ipse fecit nos, et non ipsi nos.”⁴ Maiora tribuit nobis Christus,

honnem a mú zýleýnch. Annakokaerth az mú
zýleýnchnek felethe zeressek cristusth Hýthsag
valamýth ýnchab zerethný ýstennel Valaký¹
incab zerethi a theremteth allatoth a theremthe
5 neel vethkezik ees ký a theremteth alathnak
zerelmeth az theremthenek zerelme eeeth vethj
theweleg. Annakokaerth mýndennekfelethe
keel mýnekwch az vr ýstenth zerethnwch Mon-
dýa(g)d kerlek týstelende zýz Nagy keuana
10 tossagal ees zeretetwel cristusrol Az en zere
teem ennekwm ees [ø ennekøm] een øneký
ký az lýliomokkezeth lakozýk mýglen aaz
naap fel thamad ees lehaýolnak az arnekok
Cristusnak ýegese mond nýlvaban ezeth mýne-
15 kwnch: Az en zerethøm tarsalkodýek en
hozýam az zerelmnek kethele mýath ees
en ew hozýa egresswlech ees tarsalkodom
az wýzonthvalo zerelmnek mýatta ký
elthetik azaz gýenerkedich az liliomok
20 kezeth ees výgadoz az zentheknech [ýo ees]
fenes ees ýo illatw ýozagok kezeth ees
az zýzechnek seregýk kezeth, mýglen
az naap fel kel ees lee haýolnak aaz
arnekok azaz mýglen ez ýelen valo
25 elethnek arneki el mennek ees az nap
meg ýelenýk azaz az herech bodogsagnak
fenessege eel ýe Een zerelmes hugom

quam parentes nostri, et ideo super parentes debemus diligere Christum. Stultum est aliquid plus, quam Deum amare, quia qui plus diligit creaturam, quam Creatorem, peccat. Et qui praeponit amorem creaturae amori Creatoris, errat. Ergo super omnia est nobis Deus diligendus. Dic, obsecro, honesta virgo, cum amore et dilectione de Christo: „Dilectus meus mihi et ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, et inclinentur umbrae.”² Sponsa Christi, rogo, ut apertius dicas: „Dilectus meus mihi societur vinculo caritatis et amoris, et ego illi coniungar et socier vicissitudine mutuae dilectionis, qui pascitur inter lilia; hoc est delectatur et iucundatur inter candidas et odoriferas virtutes sanctorum, atque inter choros virginum; donec aspiret dies, et inclinentur umbrae; donec nubila transeant praesentis vitae, et appareat dies, hoc est, veniat claritas sempiternae beatitudinis.” (12,35) Soror carissima,

¹ A V előtti virgula mintha grafíceruzától lenne.

² Cant 2,16,17.

17 homom a mi zylvinyg. Amakokareth as mi
 zylvinyg flichte zussel rustusg hyslag
 valamijts ymgab zussij ystemul. Valabij
 maab zussij a zussijgalkatoh a zussijg
 mel vorkijik ees pij a zussijgalkatoh.
 zussijg as zussijgink zussijg vorkijik
 ysvochg. Amakokareth myndemkflitge
 ees miyndvork as ve ystentg zussijg Non.
 Dzag krich kistelinde zij Nagy Amana.
 tassagal ees zussijg rustusol as en zussijg
 teem emntrom ees zussijg een omkij
 pij as lihomokkijik lapozik myglen aas
 naap fil shamal ees lihayolnak as vorkijik
 Eustulnak yegese mond nyvaban eest myne.
 kronig: As en zussijg tafalkodijek en
 hazyam as zussijg kich mijath ees
 en ees hazyam eestvolig ees tafalkodam
 as vorkijik valo zussijg mijatta kij
 elgrik azas gijemkediug as lihomok
 kizig ees vorkijik as zussijg yvork
 fent ees yo illatve yozagok kizeth ees
 as zussijg kizig kizig, myglen
 as naap fil kij ees li hayolnak aas
 vorkijik azas myglen es ijeth valo
 elgrik vorkijik vorkijik ees as naap
 miz yvorkijik azas as hazyam bodogfagnak
 fentsege ees ijeth een zussijg hazyam

Igassag az vr ýsten telýes zýuel zeretny
 ees ew hozya telýes akaratwal ragaz
 kodny ky felseges yo: Az felseges yoth
 zerethny. felseges dycheseg. Valaky ýstent
 5 zerethi yo az. ha yo azerth bodog ees
 Myneuel ember ýstenth ynchab zerethi
 anneval incab bodog leezen Aaz zerelm
 az zenthwchnek ýeles ees twlaýdon
 ýozagoch Cristusba zerelmes hugom an-
 10 nakokaerth mondam ezeketh. hog eez
 vylagnak semminemw zerelme tege
 deth cristus zerelmetwl el ne valazzyon.
 cristusnak iegese meges kerlek. hogý
 az the mennýey ýegesednech. zerelmerol
 15 mwnekench valamith nongy: Mirra-
 nak ketheleche ennekem az en zerethem
 az en emleym kezeth lakozych: Az zywn-
 nek. he(e)le az emlek kezeth wagyon.
 Azerth az en zerethem az en emleym
 20 kezeth lakozych [||] azaz [emlekezetembe].
 Az ýegesemnek cristus iesusnak. o-
 zerelme myndenkoron az (en) emleymke-
 zeth azaz az en zyembe vagyon Ees
 mynd bekeseznek mynd haborusag-
 25 nak¹ ýdeyen en emlekezethemre hozom

iustitia est Deum toto corde amare, illique tota adhaerere voluntate, qui est summum bonum. Summum bonum amare summa est beatitudo. Qui Deum amat, bonus est; si bonus, ergo et beatus. Quanto homo plus Deum diligit, tanto magis beatus erit. Dilectio est specialis et propria virtus sanctorum. Amantissima mihi in Christo soror, ideo haec dixi, ut nullus amor saeculi te separet ab amore Christi. Sponsa Christi, etiam rogo, ut aliquid nobis de amore caelestis sponsi tui dicas. „Fasciculus myrrhae dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur ...”² „Locus cordis est inter ubera, hoc est mammillas, ergo dilectus meus inter ubera mea commorabitur, id est memoria, dilectio et amor Iesu Christi, sponsi mei, semper erit inter mammillas meas, hoc est in corde meo. Et sive in prosperis, sive in adversis semper ad memoriam reducam

¹ Az első a fölött a papír kilyukadt.

² Cant I,12.

Jgassag as ve ysten wlyct zjwul zjwul
 ees ewe gzya telyct akardroal zagat
 bodny ky felleget yo: dz felleget yoh
 zruymy felleget dyghes. Valakij ystent
 zruymy yo as. ha yo agerug bodog ees
 Nynemul ember ystent yungab zruymy
 ameval inab bodog lizen das zruym
 as zruymwergmek ychit ees twolan son
 yofagody Crustusba zruymes hugom an.
 nakokasery monbam efrkth. hog ees
 wijlagnak semminemwo zruyme hge
 - ditz rustus zruymwul il ne valagzyon.
 Crustusnak iegese megos kerik hogy
 as. the memney yegesidmug. zruymwul
 mronkery valamity nongy. Mwa.
 nak kerikese emekem as en zruym
 as en emlym kezis lakozys: dz zjw
 mk. hile as emk kezis wagyon.
 dzys as en zruym as en emlym
 kezis lakozys = azal emkkeztembe.
 dz yegesemnek rustus usufnak p.
 zruyme myndentoron as emlymke.
 zys azal as en zruymke wagyon ees
 mynd bikerigmk mynd habonufag.
 nak ydejen en emkkeztembe hogom

mýnd az ýokath kýketh ennekem adoth.
Merth engemeth zerethe ees en erethem meg
haala ees feel mence menýekbe ees hog
en o hozza mennýek naponkenth hýw
5 engemeth monduan. Iqýel libanusnak
hegerol en ýegesem Iqýel libanusnach
hegerol Iqyel meg koronaztatwl Az en
iegesemnech iesusnak o balkeze az en
feýem alath wagýon. azaz. az zenthle-
10 lechnek aýandeka nýwgozých enbennem
ýth ez wýlagon. hogý az zenth irasoknak
ertelme legen az en elmembe. hog oteth
meg ismerýem ees tekellestesegel zeressem
ees az iesusnak iogýa engemeth meg
15 hqlel azaz az hqrok bodogsagra wýzen
En zerelmes hugom kerýed az cristus-
nak zolgalo leeanýth kých the weled
vannak ees mondýad onekých Segelýe-
toch engemeth wýragochwal ees bathorw-
20 chatok almachwal merth az en ýegesem-
nech iesusnak ew zerelmebe ýgen meeg
[b] korwltham O en zenthseges hugaým
kých jmmar cristusth mýndennek felethe
zeretithek ees semnit az ew zerelme feleth
25 nem vettek Segelýetek engemth thw ýo

omnia bona, quae mihi tribuit; quia dilexit me, et mortuus est pro me; atque ascendit ad caelos, et ut ad eum perveniam, quotidie vocat me dicens: Veni de Libano, sponsa, veni, coronaberis.¹ Laeva Iesu Christi, sponsi mei, sub capite meo; id est donum Spiritus Sancti requiescat in me in hac praesenti vita, et intellectus sanctarum Scripturarum sit in mente mea, ut eum cognoscam et perfecte intelligam; et dextera illius amplexetur me; hoc est: ad aeternam beatitudinem pervenire faciat.” (12,36) Carissima soror, roga ancillas Christi, quae tecum sunt, et dic eis: „Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore Iesu Christi, sponsi mei, languo.² O, vos sanctae sorores meae, quae iam Christum super omnia diligitis, et nihil amori illius praeponitis, fulcite me

¹ Cant 4,8.

² Cant 2,5.

mynd as ykath Ryketh emekem adost.
 neust engemeth zereffe eeb en ezethem meg
 haala eeb feel mence menyckbe eeb hog
 en q goza memyck naponkenth byvo
 engemeth monduan. Joyel lbanusnak
 hegetol en yegsem Joyel lbanusnak
 hegetol Joyel meg koronastatvol Az en
 iegsemmit ufusnak q balkeze as en
 feyem alath voagyon asas as zensli.
 hrbnk aiyandeka niyvogofyng endemne
 yth ez voutagon. hogu as zensivrasoknak
 ezelmne legen as en elmembe. hog oteth
 meg ymenyem eeb tekellatsege! zerssem
 eeb as ufusnak woya engemeth meg
 hylel asas as hqzok bodogfagra woyen
 En zualmeb hugom Redyed as rustus:
 nak zolzalo lecamyng Rysg the vocht
 vannaak eeb mondyad Onetysg Segelye.
 toq engemeth wyragogvval eeb bassoro
 rhatok almarvval meug as en yegsem.
 nery ufusnak ero zuelmebe ygen meeg
 b korvoligam O en zerssegeis Gugajm
 Rysg jmmar rustusg niyrdemnk flitthe
 zretusgik eeb semmit as ero zuelmesitng
 nem vcttek segelyetik engemeth igro yo

mouelkedetteknec peldajwal ees mykepen
az en zerethemeth cristusth meg lilhessem
mwtassatoch meg ennekem merth en az ew
zerelmeerth beteg wagyok: ez zerelm
5 eedes. ez betegseg io yzw, ez korsag zenth,
ez zeretheth tysta, ez egresswles zeplene-
[h] kwlualo O thw zenthseges hugaym
segelyetech engemeth viragochwal azaz
thw nyayassagtochnak peldajwal.
10 merth az en iegesemnek cristusnak zerel-
mebe ygen meg korwltham Tystele-
tes zy z byzon y athe yegesednek cristus-
nak zerelmebe koor ees betheg wagy
haa¹ oneky zerelmeerth myndeneketh
15 ky ch ez wylagon vannak meg vtalan
daaz. Byzon yaba athe iegesednek crist-
usnak zerelmebe beeteg wagy. ees az
lelky edeskedesnek agyaba fekezel haa
oteth myndennek felethe zeretheth. byzon y
20 cristusnak zerelmeerth beeteg wagy
haa yncab zereted az mennye yketh

zerelmeerth ygen beeteg wagy ees az edess
eges zeretethnek agyaba fekezel haa az
25 zenth myuelkedetechbe heeresh wagy

bonum vestrorum exemplis, et qualiter Christum, dilectum meum, invenire valeam, ostendite, quia prae amore illius infirmor. Hic amor dulcis, hic languor suavis, haec infirmitas sancta, haec dilectio casta, coniunctio intemerata . . . et vos, sanctae sorores, fulcite me floribus, id est vestrae conversationis exemplis, quia prae amore sponsi mei infirmor.” Honesta virgo, vere pro amore Iesu Christi, sponsi tui, langues et infirmaris, si pro amore illius omnia, quae in mundo sunt, contemnis et despicias. Vere pro amore Christi es infirma, iaces in lecto contemplationis, si Christum super omnia diligis. Vere pro amore Christi es infirma, si plus diligis caelestia, quam terrena. Vere propter amorem et dilectionem Christi languida in lecto animae dilectionis ac suavitatis, si in sanctis operibus fortis,

¹ Az első a fölött a papír átlukadt.

mpuellkedetteknec peldaywal ees miykepen
 as en zereghemeth rustusth meg li'hessem
 nrotastatorg meg emekem miygen azew
 zrelmeetz beteg waagijok: Ez zrelm
 eides: Ez betegseg io yzvo: Ez kofzag zenth,
 Ez zruygers tijsta, Ez egissvolis ziphne
 A krdualo O hwo zenugsegob hugaaim
 segelyeeteg enyemuth vragonhwal azaf
 hwo niyayastatorgnak peldaywal
 miygen as en iegescmnek rustustnak zrel
 mude ygen mag korvalthgam Tyste:
 tes zis byzomy atge yegesedruk rustuf
 nak zrelmeeth koor eed beteg waagy
 haa qucky zrelmeetz miyndermkeith
 kyth es voylagon vannaak meg vialan
 daas Byzomyaba atge yegesedruk rust
 usnak zrelmude beteg waagy ees as
 inky edskedofruk agiyabafekzrel haa
 ptes miyndermuk selege zrelusth byzomy
 rustustnak zrelmeeth beteg waagy
 haa yncab zrelm as memmyeykers
 homem es fildykers Byzomy rustustnak
 zrelmeetz ygen beteg waagy ees as edss
 eges zrelusth agiyaba fikzrel haa as
 zenth miyndermkeith hooth waagy

ees ez feldýekbe beteg Cristusba zerelmes hugom
 ha cristusth telýes zýueddel zeretended ees semmith
 az ɔ zerelmenek felethe nem vetendez: Azon
 cristus iesuswal az the ýegeseddel menýorzagba
 5 výgach. ha cristusth telýes elmeduel keueten-
 ded ees telýes elmedwel zeretended, mýnden
 kethsegnekwl az menneý lakodalmachba
 ɔwele výgach. ees ɔteth az zenth zýzekwel
 valahoua menend mýndenúth keueted:
 10 S ha mýnden aýtatosagal cristushoz ragaz-
 kodandol ees eýel ees nappal ɔhossaýa fohaz-
 kodandol ez ýelen walo výlagon. Mýnden
 kethsegnekwl az mennëý palotachba ew
 uele výgach. ees az zýzechnek seregý kezeth
 15 enekeelz ɔneki edes dýchereteketh mýkepen
 meg wagýon irwan: ký aaz az cristus eelzh
 Awagý gýenerkedel az liliomokkezeth
 meg kernýkeztethel zýzeknel seregýwel
 the vagý dicesegwel meg ekeswlth veelegen
 20 A the ýegesednek ývtalmikath meg fýzeteed
 Valahova menendez az zýzek tegedeth keuethe-
 nek dichereteluel ees the wtannad futos-
 nak ees edesseges eneketh enekelnek
 Ezeketh zerelmes hugom azerth mondam
 25 hogý cristusth mýndennek felethe zeressed
 ees hogý¹ az zerelmenek felethe semmith
 nee wesh. kerlek tegedeth zerethe hugom

et in terrenis actibus es debilis. Soror mihi in Christo amabilis, si Christum ex toto corde tuo dilexeris, et nihil amoris illius praeposueris, cum eodem Iesu Christo, sponso tuo, in caelesti regno laetaberis. Si Christum in tota mente secuta fueris, et eum tota mente dilexeris, absque ulla dubitatione cum eo in caelesti patria gaudebis, et eum cum sanctis virginibus, quocumque ierit, sequeris. Si cum omni devotione Christo adhaeseris, et ad eum die ac nocte suspiraveris in hoc praesenti saeculo, sine dubio cum eo exsultabis in caelesti palatio, atque inter virginum choras cantabis illi dulces hymnos sicut scriptum est: Qui pacis inter lilia | Saeptus choreis virginum, | Sponsus decorus gloria, | Sponsisque reddens praemia | Quocumque pergis, virgines | Sequuntur, atque laudibus | Post te canentes cursitant, | Hymnosque dulces personant. ² Ideo hoc dixi, soror carissima, ut Christum super omnia diligas, ut nihil amoris illius praeponas. Obsecro te, dilecta soror,

¹ A *hogý* y-ja fölött a papír átlýukadt.

² Breviarium Romanum: Hymnus de virginibus.

168
 ees a felonyekbe beteg Crisusba zezelmeo hugom
 ha restusly telijet zymddel zeztendec ees semth
 as q zezelmenek flethe nem vetendes. Alon
 restuslyuswal as the uegestoddul menijozagba
 vijgans. ha restusly telijet elmdul keuten
 ded ees telijet elmduel zeztendec. mynden
 kuzsegm kuel as memuy lakodalmanysba
 quok vijgans ees qhaz as zentz zuz kuel
 valahona mentnd myndemith keutid.
 ha mynden aytatofagal restuslyoz vagas
 kodandol ees eyel ees nappal qhozanya johal.
 kodandol q yelen walo vijlagon mynden
 kuzsegm kuel as memuy palotachba evo
 ulk vijgans. ees as zuzerhuk seragy kuzth
 emkuk qmki edes dygheruk kuz mihkpen
 meq wagnon uvoan. Kij aaz as restusly eelyh
 dwagn gijemz kudel as lihomokkuzth
 meq keemskuzthel zuz km? seragy roel
 the vagn dzhesiznat meq ekisvolig va lagon
 a the uegestoddul yotalmekas meq fagited
 Valahona myndnd as zuzoz tegediz keutid
 mek dzhewukul ees the volarmad futof
 nak ees edissez emkukuz emkul mek
 Egi kuz zezelmeo hugom aghoz mondum
 hogij restusly myndemk flethe zezestod
 ees hogij as zezelmeo flethe serumig
 me woth. kuzuk hgidith zuz the hugom

hogÿ cristusnak kÿwÿle semmi edessegeth
ne heerezh. cristusnak kÿwÿle semminemw
zerelmeth ne keresh. cristusnak kÿwle semmi
zepsegeth ne zeresh. Dee az cristusnak zere
5 meerth sÿrÿh cristusnak zerelemerth ohaÿch
mÿglen ewteth erdemled lathnÿ athÿa
ÿstennek ÿogÿan orzaglanÿa. Amen

Vg mond vronk cristus az ewangeliomba Zeressed
10 the vradat ÿstenedeth telÿes zÿuedbøl telÿes elmed-
bøl telÿes lelke**dbøl** ees mÿnden ereÿ**dbøl**
Ez hÿgeketh zenth doctorok sokkepen magarazÿak
elezer () ezenkepen magarazÿa
Zeressed a the vradath istenedeth telÿes zÿuedbøl,
15 zere(s)thni ÿstenth telÿes zÿwbøl. eez. hogÿ a the
zÿued egeb allathnak zerelmerewgan nee
haÿloth legen mÿnth az vr ÿstennek zerelmerew.
zerethni ÿstenth telÿes leleku**el**. eez. hogÿ az
the lelke**d** ees az the ertelmed bÿzonsagba
20 legen. ees eresh az hÿthbe. Valaki bÿzonsagal
hÿzi hogÿ ÿstennel mÿnden ÿo legen ees ew
kÿwle semmi ÿo ne legen. eez. telyes lelke-
uel zerethi az wr ÿstenth: Zerethni ÿstenth
telÿes elm(e)uel. eez. hogÿ mÿnden erzeke-
25 segÿd ÿstennek zolgalÿanak. Merth az kÿnek
elmeÿe istennek zolgal. kÿnek ()w belche
sege ÿstenrel vagÿon. kÿnek ew gondolathÿa
azokath gondolÿa a mÿ ÿstenee. kÿnek. ew

ut nullum praeter Christum quaeras amorem, et nullam praeter Christum diligas pulchritudinem. Pro amore Christi luge, pro amore Christi plange, donec eum merearis videre in dextera Patris sui regnantem. Amen. (*Bon: PV*) Ipse tuus sponsus docet in Evangelio dicens: „Diliges Dominum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua.” Diliges Dominum tuum ex toto corde.¹ (*Bon: PV/Chrysostomus*) Ex toto corde diligere Deum est, ut ad nullius rei dilectionem magis sit inclinatum cor tuum, quam Dei. (*Bon: PV/Augustinus*) Ex tota anima Dominum diligere est, ipsum diligere ex tota voluntate sine contrarietate.

¹ Lc 10,27.

hoga rustusnak kijwiyli semmi ~~parjegit~~ ~~763~~
 ru huraah rustusnak kijwolk semminimaw
 zualmuth ru huraah rustusnak kijwolk semmi ~~763~~
 zupfigath ru huraah Dec as rustusnak zual 183
 muezth fuzuh rustusnak zualmuezth ohaiej
 myglun eweth edelred lathnij angija
 ystemnk ijogijan ozaglamija Amen
 Vg mond vronk rufus as ewangeliomba zersied
 the vradat ystemnkis telyc zijwobol telyc elmd
 eol telyc alkidbol eol mynden ewibol
 Es hijgikig zenuj eortocok sokkopen magarajink
 elize ezen kopen magarajina
 zersied as the vradat ystemnkis telyc zijwobol
 zersied ystemnkis telyc zijwobol eol hoga as the
 zijwobol eol allasgnak zualmur wagan ru
 ganyong ligen myng as ve ystemnk zualmuez
 zualmuez ystemnk telyc alkidbol eol hoga as
 the alkidbol eol as the zualmuez byzonsagba
 ligen eol vrbh as hijgibe Valaki byzonsagal
 hijzi hoga ystemnk mynden ijo ligen eol ewo
 kijwolk semmi ijo ru ligen eol telyc alkid
 bol zualmuez as vor ystemnk zualmuez ystemnk
 telyc elmd eol hoga mynden liziktn
 fegid ystemnk zolgalijam th as kijwolk
 elmdie ystemnk zolgal Kijwolk ijo vrbh
 fegid ystemnk wagan Kijwolk ewo gondolathija
 agokang gondolisa a my ystemnk Kijwolk eol

emlekezethi arol emlekezÿch a mÿ ÿstenee
ez telÿes elmeuel zerethi ÿstenth

Zeressed telÿes zÿveddel beelchen. telÿes lelke-
5 ddel edesen. telÿes eereddel heeressen. wgmon
thouabba Tanwldmeg keresthÿen ember az
cristuth zeretned: Dee mÿkepen. Zeressed
Vgmon edessen hogÿ mas zerelmel nee
illessel. Zeressed belchen. hogÿ meg ne chalassal.
10 zeressed heeressen hogÿ meg ne geezessel ees
az wr istennek zerelmetwl el ne fordwlÿ.

[Zenth] Zeressed vradath ÿstenedeth telÿes
zÿwedbøl azaz mÿnden ÿgekezetedbel. hogÿ
15 teneked mÿnden ÿgekezeted ÿstenheez
legen awagÿ vezerlessek: Telÿes elmedbøl
azaz telÿes ertelmedbøl vg hogÿ mÿnden
ertelmed istennek alaÿa vetessek: Telÿes
lelkedbøl azaz belsee keuanatossagodbol.
20 hog mÿnd keuanatossagod istenzerenth
[z] rendeltessek awag regulaztassek. Telÿes
heereddel azaz kÿwÿl ualo mywelkede-
teddel. wg hogÿ mÿnden kwlsee mÿwel
kedeted engedÿen ÿstennek

70 emkizijh arol emkizijh a mij ystem
 es teljes elmeul grutij ystem

Zeruffid teljes zijvoddel beclohen. teljes welke:
 idel edesen. teljes euvddel heeruffen. vogmon
 honalba. Tamvoldmes kreuffhien ember as
 rustuh grutmb: Dee mijkipen. Zeruffid
 vogmon edessen hogij ma grutmb mit
 illuffel. Zeruffid bligen. hogij mug nu thalaffal
 zeruffid heeruffen hogij mug nu gruffel erb
 az vor ystemk grutmbvol el nu foedvoij.

Zeruffid zeruffid vradaug ystemtel teljes
 zijvoddel azah mijnden ijgekizidid. hogij
 emkizid mijnden ijgekizid ystemhees
 hien awagij vgruffel. Teljes elmeul
 azah teljes vtelmbol og hogij mijnden
 ertelmb ystemk alaija ochffel. Teljes
 welkebol azah beffe krunatoffagobol
 hog mijnd krunatoffagob ystemgrutmb
 zeruffid awag azulaffel. Teljes
 heeruddel azah kijnoij nalo mijwelkebe
 idel. vog hogij thuiden krolste mijvel
 krolste engidien ystemk

(E)N zerelmes hugom halýad mýth mond
vronk iesus az ewangelýomba ew tanýt
vanýnak Ebbøl ýsmerýk meg hog thý en
thanýthwaným vattok. haa zerelmetek leend
5 egmashoz. Mýnden hýwek cristusnak tha-
nýthwaný. Merth mýnden annak thanýth-
wanýa a kýnek thanwsagath keeuethj
Azerth a ký akar cristusnak thanýtwa-
nýa lenni. thanwlýa meg. hog barathýa()¹
10 vgýan zeresse mýnth ennen magath: Az
mý baratýnchnak zerelme gonozth nem
mýwelkedich: Mýre. Merth az teruennek
telýes voltha az zeretetbe wagýon Azerth
mondýa zenth pal. apostol: Iarýathok
15 az zeretetbee mýkepen cristus zere the [týte-] <mýn->
keth ees ada ennen magath mý heerethench
Zenthianos apostol ees ezenkepen mond. Valaký
atýafýath zerethi výlagossagba lakozých ees oþe-
ne gonoz pelda nýnchen Valaki athýafýath
20 gýleli setetsegbe wagýon ees setethsegbe ýaar
ees nem tudya howa megen. merth a seteth
segek meg vakýtottak az ew zeemeýth. Haa
valaký azth mondýa. zere them ýstenth ees
atýafýath gwlelj. hazug az. ees býzonsag
25 ()wbenne² nýnchen Ees ýlýen parancho-
()twch² wagýon ýstentwl. ho?gý valaký
zerethi ýstenth. zeresse az ew atýafýath ees.
Valaki nem zerethi az ew atýafýath kýth

(Ber: MBV 13,37) Soror carissima, audi, quae Dominus Iesus Christus ait discipulis suis: „In hoc cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad invicem.”³ Omnes fideles discipuli Christi sunt. Unusquisque illius discipulus est, cuius doctrinam sequitur. Ergo qui vult Christi discipulus esse, studeat proximos suos tanquam se ipsum diligere. Dilectio proximi malum non operatur. Quare? Quia plenitudo legis est dilectio.⁴ Et Paulus apostolus: „Ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit vos, et tradidit semetipsum pro vobis.”⁵ Etiam Ioannes apostolus ait: „Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, et scandalum

¹ Vizfolt miatt az utolsó betű(k) nem olvasható(k) ki.

² Vizfolt miatt nem olvasható ki.

³ Io 13,35.

⁴ Rom 13,10.

⁵ Ephes 5,2.

11 Zwerlmel hugom haljad mijsch mond 377
 vronk usug as ewangeliomda ewo tamf 367
 vanijnak Ebbel ismuzik mng hog thij en
 tharijthvoanijm vastok. haa Zwerlmelkleend
 egmas hog. Mijnden hystock rustusnak 18a: 184
 rijthvoanij. Mith mijnden amak tharijth
 voanija a kijmk thamosagath Kicentij
 dzrath a kij akor rustusnak tharijthvoa
 nija hrom: thamolija mng hog barathija
 vogyon Zwerste mijnd emen magas: Az
 mij barathijnak Zwerste gongst nem
 mijwelkadid. Nijer. Mith as ezruemk
 kliefc volga in o utte vogyon Azrath
 mondija Zwerst pul. apostol. Jovijathok
 as Zwerste mijlpen rustus Zwerste
 koth es ada emen magas mij hest
 Zwerthianos apostol es sjenkepen mond. Valaki
 atijafijath Zwerthi vylagostagla lakgijth es ob:
 me gongspilda nijnden Valaki atijafijath
 gijthi setstegbe vogyon es setstegbe ymar
 es nem tndya hova mngen muz a setst
 sigk mng waktijottak as ewo Zwerstij. haa
 valaki asth mondija Zwerstem ijstent es
 atijafijath gvolh. hofug as. es bijonsag
 oberne nijnden es ijlien parambo.
 twos vogyon ijstent. hoi: valaki
 Zwerthi ijstent. Zwerste as ewo atijafijath es.
 Valaki nem Zwerthi as ewo atijafijath pijth

non est in eo; qui odit fratrem suum, et in tenebris est, nesciat, quo vadat, quoniam
 tenebrae obcaecaverunt oculos eius.”⁶ Si quis dixerit: „Diligo Deum”, et fratrem
 suum oderit, mendax est, et veritas in eo non est. Et hoc mandatum habemus a Deo,
 ut qui diligit Deum, diligit et fratrem suum. Qui non diligit fratrem suum, quem

laath az vr ýstenth kýt nem laath mýkepen
zerethétý ees Salamon ýg mond. Mýnden
ýdeben zereth a ký býzon barath leend ees
embernek barathýa zýchsegeben lachýgmeg
5 Zenth Agoston doctor ees ezth mondýa
emberth meg geezh emberj bodogsagal
pokolbeli erdegeth meg geezed ellenseged-
nek zerelmewel: Dee maga zerelmes
hugom az ýsten zolgaý kezeth nemkel
10 testi zerelmnek lelethi hanem lelkýnek
Semmi ýstennek kellemetesbh nýnchen
az zerethet ýozaganal: ees semmi erdeg-
nek keuanatosb nýnchen mýnth az zere-
tethnek meg oltasa: Az zenth zeretethbe
15 semminemw gonoz pelda nýnchen: Mýn-
den nemw hýw embõrth the atýadfýanak
ýtely lenni. Emlekezzel meg rola. hog eeg
mestõr teremteth mýnd nýayan mýnketh
A Býzon zeretethbe nýnchen gonoz peldanak
20 keserwsege Týztelendee zýz az atýafýw
zeretethbõl ýsmered meg mýkepen ýwt-
hash az ýsteni zeretethre. Mýkepen az
zereteth az elmeth fel emely. azon kepen
az gonossag el merýthi. Sem ýstenth nem
25 zeretheted býzonsagal atýadfýa nekwl.
Sem atyadfýath ýstennekwl. Býzon zerelmed
wagon haa baratodat ýstenbe zereded ees
ellensegedeth ýstenerth: Mýnere bew leendeez

videt, Deum, quem non videt, quomodo potest diligere?¹ Etiam Salamon ait: „Omni tempore diligit, qui amicus est; et frater in necessitate comprobatur.”² Et beatus Augustinus: „Hominem vincis humana felicitate, diabolum vincis inimici dilectione.” Tamen soror dilecta, non debet inter servos Dei carnalis dilectio esse, sed spiritualis. Nihil Deo specialius virtute dilectionis. Nihil desiderabilius diabolo, quam extinctio caritatis. Sanctus amor non habet scandalum. Omnem hominem fidelem iudica tuum esse fratrem. Memento, quod unus artifex condidit nos. Verus amor non habet amaritudinem scandali. (13,38) Soror venerabilis, in proximi dilectione cognosces, quomodo debeas pervenire ad dilectionem Dei. Sicut dilectio mentem elevat, ita malitia demergit. Ne Deum vere sine proximo poteris diligere nec proximum sine Deo. Veram caritatem tenes, si et amicum diligis in Deo, et inimicum diligis propter Deum. Quantum fueris larga

¹ 1 Io 4,20,21 et 2,4.

² Prov 17,17.

laath az or iſtenth kij nem laath miſkpen
 grunſrij eſt ſalaman ig mond. Nijnden
 ydöben grunſrij a kij bizon barát hrend eſt
 embrenk barátija zijhſegben laathijmeg
 zent Agoston doctör eſt eſt mondija
 embrenk mg grunſrij embrenk bodogſagal
 pokolben eſt eſt mg grunſrij iſtencſeg
 nek grunſrij : Deo maga grunſrij
 hugom az iſten zolgaj kij ſ. rumki
 tuſti grunſrij k harka hanem uſtijnak
 ſemmi iſtencſeg keltentijſij nijrhen
 az grunſrij yofaganal eſt ſedent eſt eſt
 nek kuanatöſ nijrhen miſk az grunſrij
 titijnek mg okatö. Az zent grunſrij
 ſemmi nemwo gonospida nijrhen. Nijnden
 den nemwo hivo embrenk iſte atjadſjanak
 ytelijlemi emh kizöl mg zola hog eſt
 grunſrij krenatöſ miſk nijojan miſk
 Bizon grunſrij nijrhen gonospibanak
 kſenatöſe tuſtibenöc zij az atjadſjvo
 grunſrij iſtencſeg mg miſkpen ytot.
 habh az iſtem grunſrij. Miſkpen az
 grunſrij az emh ſel emh. azon kpen
 az gonospag el miſk. Sem yſtencſeg nem
 grunſrij bizonſagal atjadſjja miſk.
 Sem atjadſjag yſtencſeg. Bizon grunſrij
 voagon hvo barátöbat iſtencſeg grunſrij eſt
 elhſogöröſ yſtencſeg. Nijnden den hrendöc

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat főigazgatója
Felelős szerkesztő: Nagy Tiborné — Műszaki szerkesztő: Nyárádi Tamásné
A burkoló- és kötésterv Killer Marcella munkája
A szedés és a számítógépes szerkesztés
a JATE Kalmár László Kibernetikai Laboratórium CODEX VGMK munkája
Terjedelem: 68,99 (A/5) ív
88.17416 Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat, Budapest — Felelős vezető: Hazai György

A SOROZAT ELŐZŐ KÖTETE

JÓKAI-KÓDEX

XIV—XV. század

A nyelvemlék betűhű olvasata
és latin megfelelője

Bevezette és jegyzetekkel ellátta

P. Balázs János

354 oldal, 8 faksimile tábla

Ára kötve 105,— Ft

*

**RÉGI MAGYAR
GLOSSZÁRIUM**

Szótárak, szójegyzékek és glosszák
egyesített szótára

Szerkesztette Berrár Jolán

és Károly Sándor

(7500 szócikkben kb. 60 000 szóadat)

805 oldal · 17 × 25 cm

Ára kötve 228,—Ft

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

Ára: 360,— Ft

ISBN 963 05 4861 5